

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Komparácia majetkových daní v Českej republike a Poľskej republike
Comparison of Property Taxes in the Czech Republic and in the Republic of Poland

Student:

Bc. Radka Frolová

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Alžbeta Bielíková, PhD.

Ostrava 2020

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a daní

Zadání diplomové práce

Student:

Bc. Radka Frolová

Studijní program:

N6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

6202T049 Účetnictví a daně

Téma:

Komparace majetkových daní v České republice a Polské republice
Comparison of Property Taxes in the Czech Republic and in the
Republic of Poland

Jazyk vypracování:

čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Charakteristika majetkových daní v České republice
3. Charakteristika majetkových daní v Polské republice
4. Praktická aplikace a komparace majetkových daní v České republice a v Polské republice
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

TUOMALA, Matti. *Optimal Redistributive Taxation*. Oxford: Oxford University Press, 2016. 487 p. ISBN 978-0-19-875341-4.

VANČUROVÁ, Alena a Hana ZÍDKOVÁ. *Daně v podnikání*. Praha: 1. VOX, 2019. 388 s. ISBN 978-80-87480-71-7.

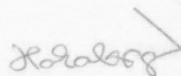
VYCHOPEŇ, Jiří. *Daň z příjmů 2019*. 15. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. 560 s. ISBN 978-80-7598-325-1.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

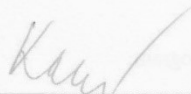
Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Alžbeta Bielíková, PhD.**

Datum zadání: 22.11.2019

Datum odevzdání: 24.04.2020

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

doc. Ing. Lenka Kauerová, CSc.
proděkanka pro studium
na základě pověření k jednání č.j.
VSB/19/050319/9900 ze dne 24. 9. 2019

Prehlásenie

Prehlasujem, že som túto diplomovú prácu vypracovala samostatne. Uviedla som všetky literárne pramene a publikácie, z ktorých som čerpala.

21. 03. 2020

Radka Frolová
.....

Obsah

1	Úvod.....	8
2	Charakteristika majetkových daní v České republice	10
2.1	Základné prvky dane	10
2.2	Definícia dane	11
2.2.1	Funkcie daní.....	12
2.3	Daňová sústava Českej republiky	13
2.3.1	Daňová kvóta	16
2.3.2	Daňový mix.....	17
2.4	Priame dane	18
2.5	Nepriame dane	24
2.6	Prvé dejiny majetkových daní	30
2.7	Majetkové dane Českej republiky	31
2.8	Daň z nehnuteľných vecí.....	32
2.8.1	Daň z pozemkov	32
2.8.2	Daň zo stavieb a jednotiek	34
2.8.3	Spoločné ustanovenia	36
2.9	Daň z nadobudnutia nehnuteľných vecí.....	38
3	Charakteristika majetkových daní v Poľskej republike	42
3.1	Daňová sústava Poľskej republiky	42
3.2	Priame dane	44
3.3	Nepriame dane	53
3.4	Jednotlivé majetkové dane v Poľskej republike.....	57
3.4.1	Daň z nehnuteľných vecí	57
3.4.2	Daň z občianskoprávnych transakcií	60
3.4.3	Daň z dopravných prostriedkov	62
3.4.4	Daň z dedičstva a darovania	64
3.4.5	Poľnohospodárska daň.....	66
3.4.6	Lesná daň	70
4	Praktická aplikácia a komparácia majetkových daní v Českej republike a v Poľskej republike	72
4.1	Zdanenie ornej pôdy.....	75
4.2	Zdanenie hospodárskeho lesa.....	76
4.3	Zdanenie pozemku slúžiaceho na podnikanie v oblasti priemyslu, ktorého súčasťou je budova a inžinierska stavba	78
4.4	Zdanenie obytného domu	82

4.5	Zdanenie nákupu rodinného domu.....	84
4.6	Porovnanie výsledkov	87
5	Záver	90
	Zoznam použitej literatúry.....	91
	Zoznam skratiek.....	93
	Prehlásenie o využití výsledkov diplomovej práce.....	94
	Zoznam príloh.....	1

1 Úvod

Dane tvoria najvýznamnejší finančný príjem verejného rozpočtu. Jedná sa o príjmy, ktoré sú hradené poplatníkmi či plátcami dane v danom štáte podľa príslušnej právnej legislatívy, ktorá určuje pravidlá pre stanovenie a odvod daní. Česká republika a Poľská republika sú členmi Európskej únie, a preto podliehajú harmonizačnému procesu. Harmonizácia daní je však predovšetkým zameraná na zabezpečenie hladkého fungovania trhu, a preto kladie dôraz na nepriame dane. Systémy priamych daní, do ktorých patria aj majetkové dane, vyžadujú len obmedzenú harmonizáciu a všeobecne môžu byť ponechané v kompetencii členských štátov.

Majetkové dane v minulosti zohrávali dôležitú úlohu pre rozpočet štátu. S postupom času, ako sa daňová sústava menila a vyvíjala, dochádzalo k úpadku príjmov z majetkových daní a do popredia sa viac dostávali dane z príjmu, a to fyzických a právnických osôb. V súčasnosti majetkovým daniam v Českej republike nie je prikladaný prílišný význam, pretože ich podiel vzhľadom k ostatným daniam v daňovej sústave tvorí iba 1 %. Tieto dane sú však veľmi dôležité pre úrady miestnej samosprávy, nakoľko im zabezpečujú príjem.

Zaujímavosťou u majetkových daní je právomoc obcí zasahovať do výpočtov a stanovení daňovej povinnosti, prostredníctvom zmien daňových sadzieb, stanovením rôznych oslobodení či koeficientov. Obce v Českej republike však majú iba obmedzenú možnosť takéhoto zásahu prostredníctvom koeficientov, a preto lepšie budeme môcť vidieť tieto zmeny u majetkových daní týkajúcich sa Poľska.

Cieľom diplomovej práce je prostredníctvom českej a poľskej právnej úpravy majetkových daní charakterizovať zdanenie majetku v Českej republike a v Poľskej republike a následne vykonať komparáciu analyzovaných majetkových daní na konkrétnych príkladoch a nájsť hlavné odlišnosti.

K dosiahnutiu tohto cieľa boli využité metódy popisu, analýzy, syntézy, komparácie, indukcie a dedukcie.

Táto diplomová práca je členená do piatich kapitol. Druhá časť nasledujúca hneď po úvode, je venovaná charakteristike majetkových daní v Českej republike. Sú v nej prezentované základné prvky dane, daňová sústava Českej republiky, história

majetkových daní a tiež jednotlivé majetkové dane vyberané v Česku, teda daň z nehnuteľných vecí a daň z nadobudnutia nehnuteľných vecí.

V tretej kapitole sa venujeme charakteristike poľskej daňovej sústavy, kde popisujeme priame aj nepriame dane. V ďalšej časti tejto kapitoly sa detailne zameriavame na jednotlivé majetkové dane Poľska. Sledujeme, čo je predmetom vybranej dane, ako sa stanoví základ dane, v akej výške sú zákonom stanovené sadzby dane a tiež popisujeme postup výpočtu daňovej povinnosti a platenie majetkových daní v Poľsku.

Štvrtá kapitola nazvaná praktická aplikácia a komparácia majetkových daní v Českej republike a Poľskej republike pozostáva z modelových príkladov uplatnenia vybraných majetkových daní. Je v nej aplikovaný výpočet podľa platnej českej právnej úpravy a v súlade s obecnou záväznou vyhláškou mesta Hlučín (CZ) v podmienkach Českej republiky. Následne je aplikovaný výpočet aj v podmienkach Poľska podľa poľskej právnej úpravy a v súlade s obecnou záväznou vyhláškou mesta Luboń (PL). Vybrané príklady najskôr obsahujú komparáciu teoretickej časti českej a poľskej právnej úpravy a následne komparáciu praktickej časti v podmienkach Českej republiky a v podmienkach Poľska.

Pri vypracovaní diplomovej práce sme sa riadili právnou úpravou platnou k 1. 1. 2020.

2 Charakteristika majetkových daní v České republice

V tejto kapitole sú popísané základné pojmy daňovej problematiky. Charakterizujeme pojem daň, funkcie daní, klasifikáciu daní a daňovú sústavu Českej republiky. Záver tejto kapitoly je venovaný jednotlivým majetkovým daniam uplatňovaným v Českej republike.

2.1 Základné prvky dane

Pre lepšie porozumenie daňovej oblasti je veľmi dôležité vymedziť základné prvky dane.

- **Daňový subjekt**

Daňovým subjektom je osoba, ktorej zákon prikazuje odvádzať alebo platiť daň. Daňový subjekt je možné rozdeliť na dva typy, a to na poplatníka a plátcu dane.

Plátcu dane je daňový subjekt, ktorý vyberá daň iným subjektom alebo zráža daň iným poplatníkom, pričom túto daň je povinný odvieŕať do verejného rozpočtu.

Poplatník je fyzická alebo právnická osoba, ktorej príjem alebo majetok je podrobený dani.

- **Predmet dane**

Predmet dane predstavuje veličinu, z ktorej sa daň vyberá. Touto veličinou môže byť príjem, majetok, spotreba. Jednotlivé predmety dane sú vymedzené v zákonoch, ktoré danú problematiku upravujú.

- **Oslobodenie od dane**

Oslobodenie od dane znamená, že časť predmetu dane nie je súčasťou základu dane, z ktorého sa daň zistí. Jedná sa o čiastku, ktorá sa nezahrňa do základu dane.

- **Základ dane**

Základ dane predstavuje hodnotu stanovenú zákonnými pravidlami, vyjadrenú v merných jednotkách, z ktorej sa vypočítava výška daňovej povinnosti. Pri dani z nehnuteľných vecí sa väčšinou k vyjadreniu základu dane používajú m² a u poľnohospodárskej pôdy býva mernou jednotkou základu dane česká koruna.

Spoločný základ dane predstavuje základ dane pri spoločnom zdanení viacerých osôb. Pri tomto zdanení sa základ dane zistí sčítaním všetkých základov dane spoločne zdaňovaných osôb alebo sa základ dane priamo spočíta naraz všetkým osobám, ktoré sa spoločne zdaňujú.

Konsolidovaný základ dane sa uplatňuje pre skupiny právnických osôb a odvodzuje sa od konsolidovaného výsledku hospodárenia.

- **Zdaňovacie obdobie**

Predstavuje obdobie, za ktoré je vymeriavaná daňová povinnosť. Týmto obdobím môže byť 12 po sebe idúcich mesiacov, kalendárny rok, štvrťrok alebo jeden mesiac.

- **Odpočty**

Odpočty umožňujú znížiť základ dane. Delíme ich na štandardné a neštandardné. Štandardný odpočet znižuje základ dane o vopred stanovenú čiastku. Neštandardný odpočet predstavuje položky, ktoré v preukázateľnej výške môže daňový subjekt odčítať od základu dane, napríklad bezúplatné plnenia.

- **Sadzba dane**

Sadzba dane je algoritmus, ktorým sa zo základu dane zistí daň. Obvykle sa však používa viacero druhov sadzieb.

Jednotná sadzba dane je sadzba, ktorá je rovnaká pre všetky druhy a typy predmetov dane. Jednotnú sadzbu dane má napríklad daň z nadobudnutia nehnuteľných vecí.

Diferencovaná sadzba dane sa líši podľa predmetu dane. Príkladom je sadzba dane z pridanej hodnoty, ktorá pre väčšinu tovarov je vo výške 21%, pre potraviny je vo výške 15% a pre knihy je vo výške 10%.

Pevná sadzba dane sa vzťahuje k fyzikálnym jednotkám základu dane. Uplatňuje sa napríklad u dane z nehnuteľných vecí, kedy je základná sadzba dane u budovy obytného domu za 1 m² vo výške 2 Kč.

Relatívna sadzba dane sa uplatňuje u hodnotového základu dane. Môže mať podobu lineárnej sadzby dane alebo progresívnej sadzby dane. [10]

2.2 Definícia dane

Ak hovoríme o daniach, musíme najskôr vysvetliť pojem daň. Podľa zákona č. 280/2009 Sb., daňového rádu v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 01.01.2011, sa stretávame s pojmom daň, pričom podľa tohto zákona sa daňou rozumie peňažité plnenie, ktoré zákon označuje ako daň, clo alebo poplatok. Avšak uvedený zákon neobjasňuje podstatu dane, ani daň neodlišuje od poplatkov a ciel, a preto legálnu definíciu pojmu daň v právnom poriadku Českej republiky nenájdeme.

Napriek tomu existujú mnohé definície dane, ktoré hovoria, že daň je povinná platba, ktorú predpisuje zákon a ktorá plyní do verejného rozpočtu. Daň je neúčelová, nenávratná a neekvivalentná.

Povinnosť platiť daň vzniká na základe všeobecne záväznej právnej normy, ktorou v prípade daní je zákon. Dane slúžia na úhradu potrieb, ktoré vznikajú spoločnosti ako celku, ako je napríklad obrana štátu, a preto príjmy z daní plynú do verejného rozpočtu. Prostredníctvom tohto rozpočtu sa financujú spoločenské potreby, pričom to môže byť napríklad rozpočet štátu, obce, kraja alebo štátneho fondu. Okrem toho môžu dane smerovať aj do nadnárodného rozpočtu. Daň je spravidla neúčelová, pretože nikto, keď platí daň, nevie, čo bude z týchto prostriedkov financované. Nenávratnosť hovorí, že úhradou dane nevzniká subjektu žiaden nárok. Neekvivalentnosť znamená, že diel, akým sa jednotlivец podieľa na spoločných príjmoch, nemá žiadny alebo takmer žiadny vzťah k tomu, v akej výške bude participovať na výdajoch verejných rozpočtov alebo spotrebúvať verejne financované statky. [10]

Od pojmu daň je nutné odlišiť pojem poplatok. Poplatok je peňažná, zákonom stanovená dávka, ktorú vyberá štát či iná verejnoprávna korporácia za zákonom stanovené úkony. Jedná sa o dávku dobrovoľnú, účelovú s ekvivalentným protiplnením. Ako už bolo predtým spomenuté, medzi dane patria aj clá. Clo, resp. colný poplatok, je dávka, ktorú vyberá štát pri prechode tovaru cez colnú hranicu. Štát, alebo skupina štátov ich používa ako prostriedok ochrany vnútorného trhu pred tovarom z iných krajín.

2.2.1 Funkcie daní

Funkcie daní vyplývajú predovšetkým z existencie verejného sektoru, ktorý zabezpečuje sociálne služby, zdravotníctvo, školstvo, verejnú dopravu. Verejné financie pomáhajú vyrovnávať veľké rozdiely v príjmoch obyvateľov, pomáhajú k ochrane výrobcov a spotrebiteľov pred monopolmi alebo sa snažia obmedzovať škodlivú spotrebu vybraných statkov, akými sú napríklad alkohol a cigarety. [6]

Úloha daní predovšetkým spočíva v zaistení príjmov verejných rozpočtov a k vykonávaniu fiškálnej politiky. Fiškálna politika predstavuje širší pojem, ktorý zahŕňa jednak rozpočtové ciele a okrem toho aj sleduje dosahovanie potrebných hodnôt makroekonomických agregátov. [9]

Medzi základné funkcie daní patrí funkcia fiškálna, alokačná, redistribučná, stimulačná a stabilizačná.

- **Fiškálna funkcia**

Fiškálna funkcia je primárnou funkciou daní a predstavuje schopnosť naplniť verejný rozpočet.

- **Alokačná funkcia**

Alokačná funkcia sa zaoberá problematikou vládnych výdajov, umiestňovaním prostriedkov z vybraných daní a optimálnym rozdeľovaním prostriedkov medzi súkromnú a verejnú spotrebu.

- **Redistribučná funkcia**

Táto funkcia je vykonávaná prostredníctvom daní a transférových platieb, ktorými vláda ovplyvňuje (re)distribúciu príjmov. Redistribučná funkcia spočíva v prerozdeľovaní príjmov od bohatších k chudobnejším, to znamená, že ten, kto má viac, bude platiť vyššiu daň. Bez existencie redistribučnej funkcie by dochádzalo k nezvratnému rozdeleniu bohatstva a príjmov, ktoré by malo za následok drastické zvýšenie rozdielu medzi obyvateľstvom.

- **Stimulačná funkcia**

Daň je vnímaná subjektami ako ujma, a preto sa snažia urobiť veľa pre to, aby svoju daňovú povinnosť obmedzili. Preto štát poskytuje rôzne formy daňových úľav, pod ktorými si môžeme predstaviť napríklad „daňové prázdniny“, ktoré predstavujú zníženie dane konkrétnemu subjektu za predpokladu, že subjekt splní určité podmienky. Okrem pozitívnych stimulov existujú aj negatívne, medzi ktoré môžeme zaradiť aj spotrebnú daň na cigarety a alkohol.

- **Stabilizačná funkcia**

Dane môžu prispievať k zmierneniu cyklických výkyvov v ekonomike. V období konjunktúry, keď spotreba a príjmy rýchlo rastú, dane odčerpávajú do verejných rozpočtov väčší diel. Tým predchádzajú prehriatiu ekonomiky a umožňujú vytvárať rezervu. Naopak v období stagnácie pomáhajú dane ekonomiku naštartovať. [10]

2.3 Daňová sústava Českej republiky

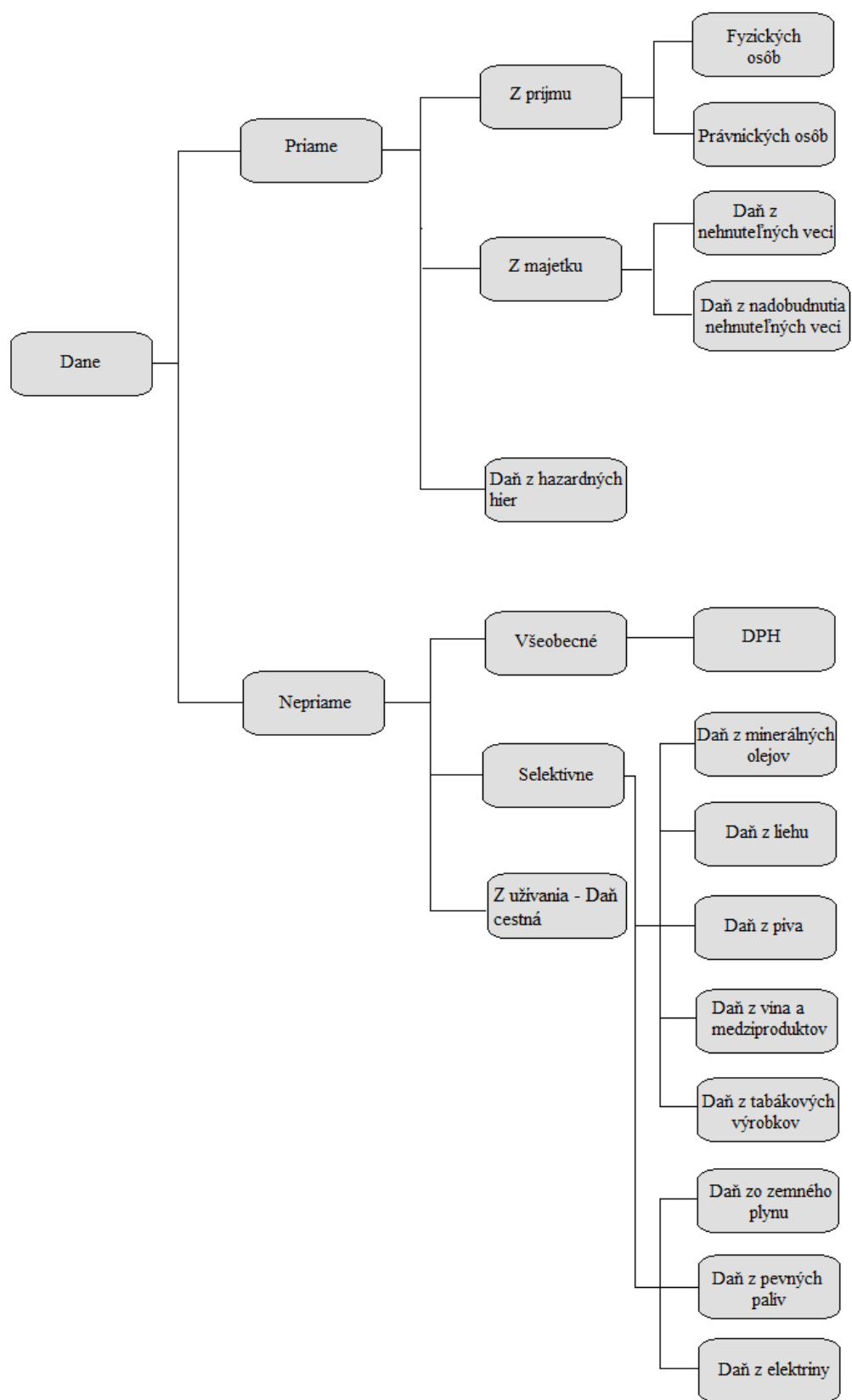
Daňová sústava je súhrn daní, ktoré sa vyberajú na území štátu v určitom období. Jej úlohou je zabezpečenie príjmov na krytie všetkých potrebných výdavkov štátu. Daňová sústava Českej republiky nie je právne upravená žiadnym zákonom, avšak jednotlivé dane sú legislatívne vymedzené zákonmi, a to zákonom o dani z príjmov, zákonom o dani z nehnuteľných vecí, opatrením Senátu o dani z nadobudnutia

nehnutelných věcí, zákonem o cestnej dani, zákonem o spotrebných daniach, zákonem o dani z pridanej hodnoty, zákonem o dani z hazardných hier a zákonem o stabilizácii verejných rozpočtov, ktorý upravuje „ekologické dane“.

Rok 1993 bol prelomovým rokom, pretože v historickom vývoji celého daňového systému Českej republiky sa vytvorila nová daňová sústava, ktorá je základom pre súčasný daňový systém Českej republiky. [9]

Nasledujúca schéma (Obr. 2.1) znázorňuje súčasnú daňovú sústavu Českej republiky s členením na priame a nepriame dane.

Obr. 2.1 – Daňová sústava Českej republiky

Zdroj: Vančurová, Láchová, 2018

2.3.1 Daňová kvóta

Daňová kvóta je ukazovateľ, ktorý vyjadruje podiel celkových daňových výnosov na hrubom domácom produkte danej krajiny, pričom väčšinou býva interpretovaný v percentách. Je to jeden z ukazovateľov, ktorý slúži k medzinárodného porovnávaniu daňového zaťaženia obyvateľstva. Daňová kvóta môže mať rôzne definície, a to podľa toho, čo v sebe zahŕňa.

Podľa metodológie daňovú kvótu rozdeľujeme na jednoduchú a zloženú. Jednoduchá daňová kvóta predstavuje daňové príjmy verejných rozpočtov, ktoré sú následne delené nominálnym HDP. Zložená daňová kvóta je komplexnejším ukazovateľom daňového zaťaženia, pretože v sebe zahŕňa daňové príjmy, ako aj príjmy z povinného poistného na sociálne a zdravotné zabezpečenie a príspevok na štátnu politiku zamestnanosti a následne celé delené nominálnym HDP.

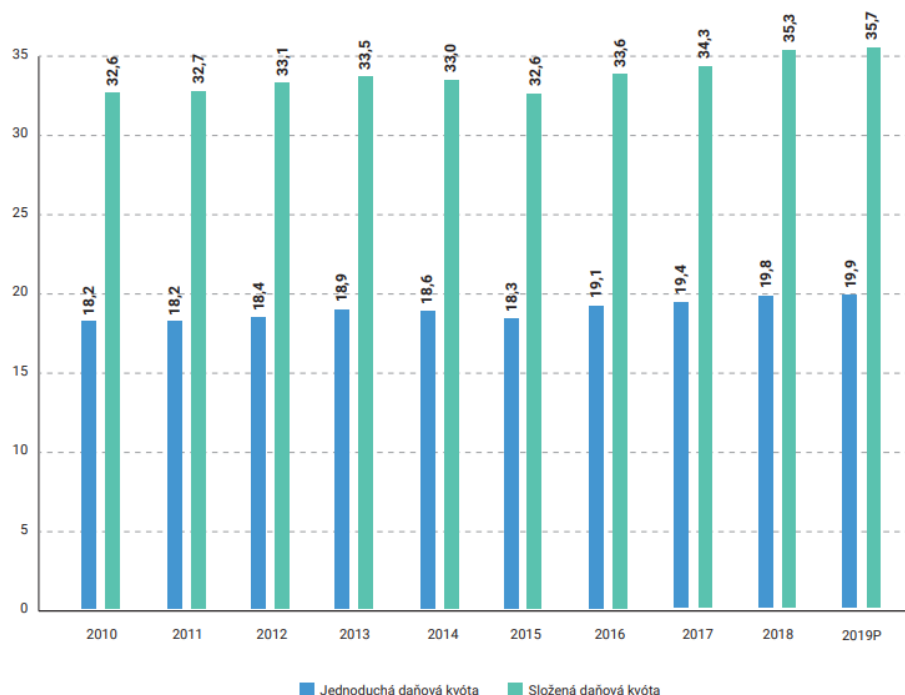
$$\text{Daňová kvóta v \%} = \frac{\text{Celkové daňové príjmy}}{\text{HDP}} \times 100 \quad (2.1)$$

Je však potrebné si uvedomiť, že vypovedacia hodnota tohto ukazovateľa má nedostatky, pretože výsledné číslo závisí od toho, čo zahrnieme pod celkové daňové príjmy a ako dobre bude v danej krajine vykonaný odhad hrubého domáceho produktu. [5]

Nasledujúci graf zobrazuje vývoj jednoduchej a zloženej daňovej kvóty Českej republiky vyjadrený v % nominálneho HDP.

Graf 2.1 – Vývoj daňovej kvóty v Českej republike v % nominálneho HDP

Zdroj: <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/vzdelavani/rozpocet-v-kostce>

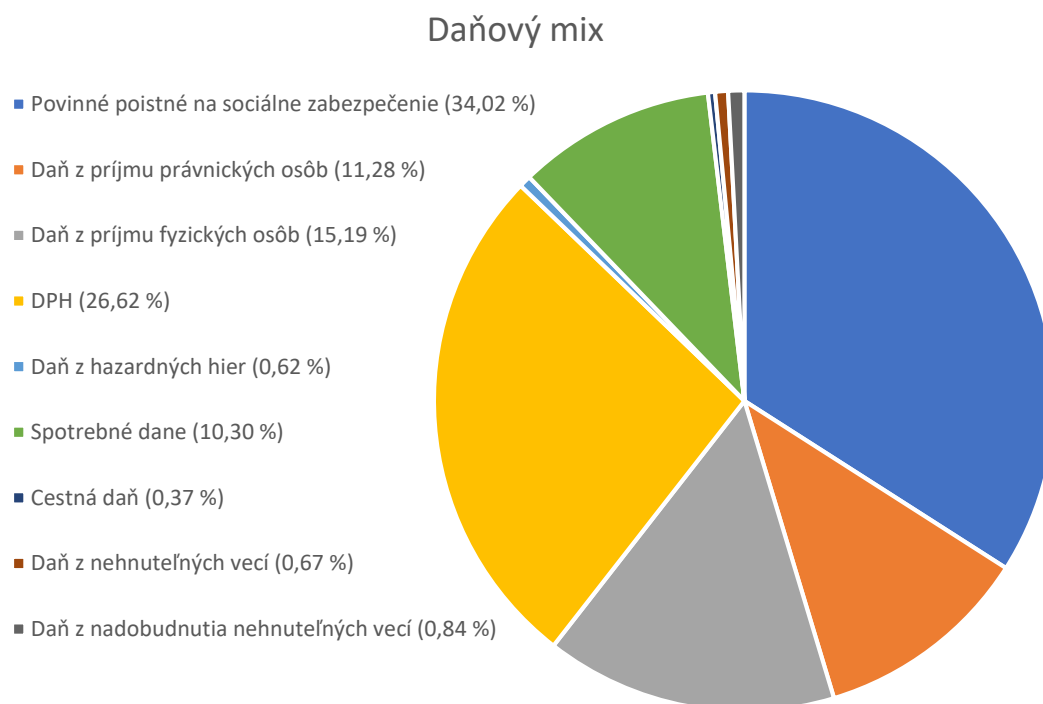
Ako môžeme vidieť, daňová kvóta má tendenciu pomalého rastu v priebehu sledovaných rokov 2010 až 2019. Jednoduchá daňová kvóta v roku 2018 činila 19,8 % a zložená daňová kvóta 35,3 %.

2.3.2 Daňový mix

Pod pojmom daňový mix rozumieme štruktúru daňového systému, respektíve daňovej sústavy. Daňový mix vyjadruje podiel jednotlivých daní na celkovom daňovom výnose krajiny. Môže byť vyjadrený v relatívnych aj absolútnych hodnotách. Daňový mix je jednou z najčastejších a najdôležitejších charakteristík daňového systému, kedy prostredníctvom daňového mixu môžeme vidieť, aké konkrétne dane štát vyberá, uprednostňuje a ktoré naopak využíva skôr okrajovo. V posledných desaťročiach podiel priamych daní v daňových mixoch vyspelých štátov klesá na úkor zvyšovania podielu daní nepriamych. [10]

Nasledujúci graf 2.2 zobrazuje percentuálne zastúpenie jednotlivých daní, vrátane poistného na sociálne zabezpečenie, ktoré sa podieľali na daňovom výnose v roku 2019.

Graf 2.2 – Daňový mix

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa <https://www.mfer.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2019/pokladni-plneni-sr-36256>

Najväčší podiel na daňových príjmoch má poistné na sociálne zabezpečenie a daň z prianej hodnoty. Majetkové dane majú len veľmi malý podiel.

2.4 Priame dane

Priame dane sú pojmom, ktorý označuje zdaňovanie príjmov a majetku konkrétneho poplatníka, ktorým môže byť jednotlivец alebo organizácia. Pre organizáciu znamenajú priame dane predovšetkým dodatočné výdavky spojené s majetkom a hospodárskym výsledkom firmy.

Do priamych daní zaraďujeme daň z príjmov fyzických a právnických osôb, daň z nehnuteľných vecí, daň z nadobudnutia nehnuteľných vecí a daň z hazardných hier.

Zdanenie príjmov

Daň z príjmov predstavuje spoločné označenie pre daň z príjmov fyzických osôb a daň z príjmov právnických osôb.

Tieto dve dane sú upravené zákonom č. 586/1992 Sb., o daních z príjmov, ďalej len ZoDP.

Daň z príjmov fyzických osôb

Poplatníkmi dane z príjmu fyzických osôb sú fyzické osoby, ktoré môžu byť daňovými rezidentami Českej republiky alebo daňovými nerezidentami.

Poplatník je daňovým rezidentom, pokiaľ má na území Českej republiky bydlisko, alebo sa tu obvykle zdržuje. To znamená, že na území Českej republiky sa zdržiava aspoň 183 dní v príslušnom kalendárnom roku, a to súvisle alebo v niekoľkých obdobiach. Daňoví rezidenti majú daňovú povinnosť nielen na príjmy plynúce zo zdrojov na území Českej republiky, ale aj na príjmy plynúce zo zdrojov v zahraničí. Poplatníci, ktorí sa na území Českej republiky zdržujú za účelom štúdia alebo liečby, sú daňovými nerezidentami a majú daňovú povinnosť, ktorá sa vzťahuje len na príjmy plynúce zo zdrojov na území Českej republiky.

Predmetom dane z príjmov fyzických osôb sú:

- príjmy zo závislej činnosti §6 ZoDP,
- príjmy zo samostatnej činnosti §7 ZoDP,
- príjmy z kapitálového majetku §8 ZoDP,
- príjmy z nájmu §9 ZoDP,
- ostatné príjmy §10 ZoDP.

Príjmom sa rozumie príjem peňažný, nepenažný i dosiahnutý výmenou.

V §4 ZoDP sa nachádzajú príjmy, ktoré sú oslobodené od dane z príjmov fyzických osôb. Takýmito príjmami sú napríklad príjmy z predaja rodinného domu a súvisiaceho pozemku alebo jednotky, ktorá nezahŕňa nebytový priestor iný než garáž, sklep alebo komoru, pokiaľ v ňom predávajúci mal trvalý pobyt aspoň po dobu dvoch rokov bezprostredne pred predajom, alebo ak mal trvalé bydlisko pred predajom po dobu kratšiu než dva roky, tento príjem je oslobodený, ak predávajúci použije získané prostriedky na uspokojenie bytových potrieb. Ďalším typom oslobodeného príjmu je príjem z predaja nehnuteľných vecí, ak doba medzi nadobudnutím vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci a jej predajom alebo vysporiadaním je päť rokov. Ďalej sa jedná o príjem z predaja hmotnej huteľnej veci, s výnimkou predaja cenného papiera, motorové vozidlo - ak nepresiahne doba medzi jeho nadobudnutím a jeho predajom jeden rok, huteľnej veci - ktorá je v obchodnom majetku alebo päť rokov pred predajom bola zahrnutá do obchodného majetku. Inými oslobodenými príjmami sú dávky alebo služby z nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia, plnenie vyživovacej povinnosti, a iné.

Základ dane z príjmov fyzických osôb sa vypočíta ako súčet piatich čiastkových základov dane. Ak by súčet základov dane podľa §7, §8, §9, §10 ZoDP bol nulový alebo záporný, základom dane z príjmov fyzických osôb bude iba príjem zo závislej činnosti podľa §6.

Obr. 2.2 – Jednotlivé základy dane pre daň z príjmov fyzických osôb

Základ dane z príjmov zo závislej činnosti §6
Základ dane z príjmov zo samostanej činnosti §7
Základ dane z príjmov z kapit. majetku §8
Základ dane z príjmov z nájmu §9
Základ dane z ostatných príjmov §10

Zdroj: Vančurová, Láchová, 2018

Základ dane sa upravuje o **položky odpočítateľné od základu dane**, napríklad o daňovú stratu, ktorú je možné uplatniť najviac v piatich zdaňovacích obdobiach. Ďalej sa základ dane upravuje o **nezdaniteľné časti základu dane**, ktorými sú hodnota bezúplatného plnenia, úroky z úveru zo stavebného sporenia, penzijné pripoistenie so štátnym príspevkom a iné podľa podmienok uvedených v § 15 ZoDP.

Základ dane znížený o položky odpočítateľné od základu dane a o nezdaniteľné časti základu dane sa zaokrúhľuje na celé sto koruny nadol. Po zaokrúhlení sa aplikuje sadzba dane, ktorá je vo výške 15%. Ak by vznikol kladný rozdiel medzi súčtom príjmov zahrňovaných do čiastkového základu dane podľa § 6 a § 7 v príslušnom zdaňovacom období a 48 násobkom priemernej mzdy, uplatní sa solidárne zvýšenie dane vo výške 7%. Vypočítanú daň si môže poplatník ešte znížiť o zľavy na dani, ktoré upravuje §35ba ZoDP. Zdaňovacím obdobím pre daň z príjmov fyzických osôb je kalendárny rok. Poplatníci sú povinní podať daňové priznanie do 1. apríla nasledujúceho roku po skončení zdaňovacieho obdobia. V prípade, že poplatník využije služby daňového poradcu, alebo má povinnosť auditu, lehota pre podanie daňového priznania sa predžuje o 3 mesiace. [26]

Daň z príjmov právnických osôb

Zákon o dani z príjmov v § 17 vymenúva poplatníkov dane z príjmov právnických osôb, ktorými sú:

- právnická osoba,
- organizačná zložka štátu,
- podielový fond,
- podfond akciovej spoločnosti,
- fond penzijnej spoločnosti,
- zverenecký fond,
- jednotka, ktorá je podľa právneho poriadku štátu, podľa ktorého je založená alebo zriadená poplatníkom,
- fond v správe Garančného systému finančného trhu.

Predmetom dane sú príjmy z celej činnosti a z nakladania so všetkým majetkom. Predmetom dane nie sú príjmy získané nadobudnutím akcií, príjmy zdravotnej poisťovne vo forme poistného na verejné zdravotné poistenie, pokuty a penále uložené poistencovi alebo plátcovi poistného, prirážky poistného vymerané zamestnávateľovi a iné uvedené v § 18 odst. 2.

Od dane z príjmov právnických osôb sú oslobodené členské príspevky podľa stanov, štatútu, zriaďovacích alebo zakladateľských zmlúv, výnosy kostolných zbierok, príjmy za cirkevné úkony, príjem z nájomného družstevného bytu alebo družstevného nebytového priestoru, príjem z úhrady za plnenia poskytované s užívaním družstevného bytu, príjmy zdanené zrážkou podľa zvláštnej sadzby dane plynúce fondu penzijnej spoločnosti alebo inštitúcií penzijného poistenia a iné.

Základom dane je rozdiel, o ktorý príjmy (okrem príjmov oslobodených od dane a príjmov, ktoré nie sú predmetom dane) prevyšujú výdavky (náklady). Na zistenie základu dane sa vychádza z výsledku hospodárenia, ktorým je buď zisk alebo strata, a to bez vplyvov medzinárodných účtovných štandardov. U poplatníkov, ktorí nevedú účtovníctvo sa vychádza z rozdielu medzi príjmami a výdavkami. Výsledok hospodárenia alebo rozdiel medzi príjmami a výdavkami sa navyšuje o čiastky neoprávnene skracujúce príjmy, o čiastky, ktoré podľa ZoDP nie je možné zahrnúť do výdavkov/nákladov, o čiastky poistného na sociálne zabezpečenie, na štátnu politiku zamestnanosti a na verejné zdravotné poistenie, ktoré boli zamestnávateľom zrazené,

avšak neodvedené do konca mesiaca nasledujúceho po uplynutí zdaňovacieho obdobia a ďalšie uvedené v §23 odst. 3 a).

Ďalej sa výsledok hospodárenia alebo rozdiel medzi príjmami a výdajmi znižuje o čiastky poistného na sociálne zabezpečenie, príspevok na štátnu politiku zamestnanosti a poistné na verejné zdravotné poistenie, o ktoré bol zvýšený výsledok hospodárenia u poplatníka, ktorý vedie účtovníctvo, ak dôjde k ich odvedeniu, sumy ďalších výdavkov (nákladov), ktoré možno uplatniť ako výdavky (náklady) na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie zdaniteľných príjmov, len ak boli zaplatené, alebo ak dôjde k ich zaplateniu v inom zdaňovacom období, než v ktorom tieto náklady ovplyvnili výsledok hospodárenia a iné podľa §23 odst. 3 b).

Od základu dane je možné odčítať daňovú stratu, ktorá bola vymeraná v predchádzajúcom zdaňovacom období, a to najviac v 5 zdaňovacích obdobiach bezprostredne idúcich po období, za ktoré sa daňová strata vymeriava. Ďalej je možné od základu dane odpočítať odpočet na podporu výskumu a vývoja alebo odpočet na podporu odborného vzdelávania. Ak nie je možné uplatniť odpočet na podporu výskumu a vývoja alebo na podporu odborného vzdelávania z dôvodu nízkeho základu dane alebo daňovej straty, je možné odpočty uplatniť najneskôr v treťom období, nasledujúcom po období, v ktorom vznikli. [26]

Daň sa vypočíta ako súčin základu dane zníženého o položky znižujúce základ dane a o odpočítateľné položky od základu dane zaokrúhleného na celé tisíce Kč nadol a sadzby dane. Sadzba tejto dane je vo výške 19 %. U základného investičného fondu je sadzba dane vo výške 5%, u fondu penzijnjej spoločnosti 0% a sadzba dane pre samostatný základ dane je vo výške 15%.

Zdaňovacím obdobím dane z príjmov právnických osôb je:

- kalendárny rok,
- hospodársky rok,
- obdobie od rozhodného dňa fúzie alebo rozdelenia obchodnej korporácie alebo prevodu majetku na spoločníka do konca kalendárneho roka alebo hospodárskeho roka, v ktorom sa premena alebo prevod majetku stali účinnými,
- účtovné obdobie, pokiaľ je toto účtovné obdobie dlhšie ako nepretržité po sebe idúcich 12 mesiacov.

Termín na podanie daňového priznania k dani z príjmov právnických osôb je rovnaký ako pri dani z príjmov fyzických osôb.

Zdanenie majetku

V ekonomike je možné okrem príjmov vyberať aj ďalší typ priamych daní, a to majetkové dane. Vo všeobecnosti majetok predstavuje súhrn statkov, s ktorými môže ich vlastník voľne disponovať. Majetkové dane sú uložené na časť majetku – stavová veličina alebo na čistú hodnotu majetku, alebo na prírastok majetku – toková veličina. Väčšinou sa zdaňuje pôda, stavby, motorové vozidlá či iný hnutelný majetok. [9]

V Českej republike do majetkových daní spadá daň z nehnuteľných vecí a daň z nadobudnutia nehnuteľných vecí. Tieto dane sú podrobne rozobrané v ďalšej časti tejto kapitoly.

Okrem majetkových daní a dane z príjmov do kategórie priamych daní zaraďujeme aj daň z hazardných hier.

Daň z hazardných hier

Daň z hazardných hier je definovaná v zákone č. 187/2016 Zb. o dani z hazardných hier. Táto daň je z dôvodu dvojakeho rozpočtového určenia dane rozdelená na dve čiastkové dane:

- daň z hazardných hier okrem dane z technických hier,
- daň z technických hier.

Poplatníkom tejto dane je:

- držiteľ základného povolenia podľa zákona upravujúceho hazardné hry alebo ten, kto prevádzkuje hazardnú hru, na ktorej prevádzkovanie je tiež potrebné povolenie,
- ohlasovateľ hazardnej hry alebo ten, kto prevádzkuje hazardnú hru, na ktorej prevádzkovanie je potreba ohlásenie.

Predmetom dane z hazardných hier je prevádzkovanie hazardnej hry na území Českej republiky, ak je na prevádzkovanie hry potrebné základné povolenie podľa zákona upravujúceho hazardné hry, alebo ak hra má byť podľa zákona upravujúceho hazardné hry ohlásená.

Základom dane je súčet čiastkových základov dane, ktoré tvoria sumu, o ktorú úhrn prijatých vkladov prevyšuje súčet úhrnu vyplatených výhier a úhrnu vrátených vkladov

z lotérie, z kurzové stávky, z totalizátorovej hry, z binga, z technickej hry, zo živej hry, z tomboly a z turnaja malého rozsahu.

Sadzba dane z hazardných hier je vo výške:

- 23% pre čiastkové základy dane z kurzových stávok, totalizátorových hier, bing, živých hier, tombol, turnaju malého rozsahu,
- 35% pre čiastkový základ dane z lotérií a z technických hier.

Pre výpočet dane z hazardných hier je potrebné sčítať čiastkové dane, ktoré sa vypočítajú ako súčin čiastkového základu dane zaokrúhleného na celé sto koruny nahor a sadzby dane pre jednotlivý čiastkový základ dane. Zdaňovacím obdobím dane z hazardných hier je kalendárny štvrt'rok. Daňové priznanie k dani z hazardných hier sa podáva vždy do 25 dní po uplynutí zdaňovacieho obdobia a podáva sa dátovou správou. Výnos dane z technických hier je 35% príjmom štátneho rozpočtu a 65% príjmom rozpočtu obcí. Výnos dane z ostatných hazardných hier je 70% príjmom štátneho rozpočtu a 30% príjmom obcí.

2.5 Nepriame dane

Do nepriamych daní patria tri skupiny daní, a to dane všeobecné, dane selektívne - akcízy a daň z užívania. Do dane z užívania zaradzujeme daň cestnú, ktorou je zaťažené užívanie motorových vozidiel. Selektívne dane zaťažujú päť komodít, a to minerálne oleje, lieh, víno a medziprodukty, pivo a tabakové výrobky. Okrem daní z týchto piatich komodít sem zaradzujeme aj energetické dane, ktoré zaťažujú dodávku energií konečnému spotrebiteľovi, jedná sa o pevné palivá, elektrinu a zemný plyn. Všeobecnou daňou je daň z pridanej hodnoty, ktorej podlieha dodanie tovaru, poskytovanie služieb a dovoz tovaru z krajín mimo Európskej únie. [10]

Všeobecné spotrebné dane

Založenie Európskeho hospodárskeho spoločenstva v 50. rokoch predpokladalo formovanie vnútorného hospodárskeho trhu tak, aby ustanovenia jednotlivých členských štátov nevedli k narúšaniu hospodárskej súťaže medzi podnikateľmi z jednotlivých členských štátov. Zistilo sa, že prvkom, ktorý ovplyvňuje konkurencieschopnosť jednotlivých krajín sú aj daňové systémy a predovšetkým nepriame dane platné v týchto krajinách. V 60. rokoch sa preto začali práce na vývoji spoločného rámca dane z obratu a v roku 1967 bola zavedená prvá smernica o harmonizácii dane z obratu. Od roku 1993

bola daň z obratu nahradená daňou z pridanej hodnoty, ktorá patrí medzi najviac harmonizované dane v Európskej únii. Ustanovenia Európskej únie o dani z pridanej hodnoty sa zakladajú predovšetkým na smerniciach, nariadeniach a právnych aktoch, ktoré vyžadujú dodržiavanie v jednotlivých členských štátoch. [1]

Daň z pridanej hodnoty

Právne predpisy týkajúce sa dane z pridanej hodnoty môžeme rozdeliť do dvoch skupín, a to na európske - Smernica Rady 2006/112 / ES ze dne 28. listopadu 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty; vnútroštátne - Zákon č. 235/2004 Sb. o dani z pridanej hodnoty.

Predmetom dane z pridanej hodnoty, ďalej len DPH, je:

- dodanie tovaru za úplatu osobou povinnou k dani s miestom plnenia v tuzemsku,
- poskytovanie služieb za úplatu osobou povinnou k dani, s miestom plnenia v tuzemsku,
- obstaranie tovaru z iného členského štátu za úplatu s miestom plnenia v tuzemsku osobou povinnou k dani, alebo právnickou osobou nepovinnou k dani,
- obstaranie nového dopravného prostriedku z iného členského štátu za úplatu osobou nepovinnou k dani,
- dovoz tovaru s miestom plnenia v tuzemsku.

Osobou povinnou k dani je osoba, ktorá samostatne uskutočňuje ekonomické činnosti, alebo skupina. Osobou povinnou k dani je aj právnická osoba, ktorá nebola založená za účelom podnikania, pokiaľ uskutočňuje ekonomické činnosti.

Plátcom je osoba povinná k dani so sídlom v Českej republike, ktorej obrat za najviac 12 bezprostredne predchádzajúcich po sebe idúcich kalendárnych mesiacoch presiahne 1 000 000 Kč, okrem osoby, ktorá uskutočňuje iba plnenia oslobodené od dane, bez nároku na odpočet dane.

Obratom sa rozumie súhrn úplat bez dane, ktoré náležia osobe povinnej k dani za uskutočnené plnenia s miestom plnenia v tuzemsku. Jedná sa o zdaniteľné plnenia, plnenia oslobodené od dane s nárokom na odpočet dane a plnenia oslobodené od dane bez nároku na odpočet dane, ak nie sú doplnkovou činnosťou vykonávanou príležitostne.

Základom dane je všetko, čo ako úplatu dostal alebo má dostať plátca za uskutočnené zdaniteľné plnenie, vrátane čiastky na úhradu spotrebnej dane od osoby, pre ktorú je zdaniteľné plnenie uskutočnené, alebo od tretej osoby, a to bez dane za toto zdaniteľné plnenie. Základ dane tiež zahŕňa iné dane, poplatky, vedľajšie výdavky, ktoré sú účtované osobe, pre ktorú je uskutočňované zdaniteľné plnenie, pri poskytnutí služby i materiál priamo súvisiaci s poskytovanou službou. [27]

Daň sa vypočíta ako súčin základu dane a sadzby dane, pričom základná sadzba dane je vo výške 21%, prvá znížená sadzba dane vo výške 15% a druhá znížená sadzba dane vo výške 10%. Alebo sa daň vypočíta ako rozdiel medzi sumou zodpovedajúcu výške úplaty za zdaniteľné plnenie, ktorá je vrátane dane a sumou, ktorá sa vypočíta ako podiel sumy zodpovedajúcu výške úplaty za zdaniteľné plnenie, ktorá je vrátane dane a koeficientu 1,21 v prípade základnej sadzby dane, 1,15 v prípade prvej zníženej sadzby dane alebo 1,10 v prípade druhej zníženej sadzby dane.

Zdaňovacím obdobím je kalendárny mesiac, avšak plátca môže rozhodnúť, že jeho zdaňovacím obdobím bude štvrťrok, pokiaľ jeho obrat za predchádzajúci kalendárny rok nepresiahol 1 000 000 Kč, nie je nespoľahlivým plátcom, nie je skupinou a zmenu zdaňovacieho obdobia oznámi správcovi dane do konca januára príslušného kalendárneho roku.

Daňové priznanie podáva plátca, identifikovaná osoba a osoba, ktorá nie je plátcom a ktorej vznikla povinnosť priznať daň a to do 25 dní po skončení kalendárneho mesiaca, v ktorom doklad vystavila, alebo v ktorom bolo deklarované oslobodené dodanie tovaru do iného členského štátu. Plátca je povinný podávať daňové priznanie, kontrolné hlásenie a prílohy k daňovému priznaniu elektronicky.

Akcízy

Spotrebné selektívne dane – akcízy majú selektívny charakter, pretože postihujú iba niektoré vybrané tovary, ako napríklad cigarety, tabak, alkohol a ďalšie iné. Základ dane u týchto daní býva množstevne vyjadrený v kusoch alebo iných fyzických jednotkách, avšak zriedka môžu byť ad valorem. Dane zo spotreby pôsobia ako in rem dane, pretože pri ich ukladaní nie je možné zohľadniť majetkovú, príjmovú či sociálnu situáciu poplatníka. [6]

Medzi spotrebné selektívne dane patrí:

- daň z minerálnych olejov,
- daň z piva,

- daň z vína a medziproduktov,
- daň z liehu,
- daň z cigariet a tabakových výrobkov.

Tieto dane sú legislatívne upravené zákonom č. 353/2003 Sb. o spotrebných daních.

Medzi nepriame selektívne dane zaraďujeme aj dane, ktoré slúžia k ochrane životného prostredia. Jedná sa o ekologické dane, ktoré sú rovnako ako spotrebné dane uvalené jednorazovo pri predaji konečnému spotrebiteľovi. Podstatou týchto daní je zníženie spotreby energií a emisií oxidu uhličitého. V Českej republike existuje:

- daň zo zemného plynu,
- daň z pevných palív,
- daň z elektriny.

Energetické dane sú upravené zákonom č. 261/2007 Sb. o stabilizaci veřejných rozpočtů, konkrétne v časti 45, 46 a 47.

Cestná daň

Cestnú daň má veľmi špecifické postavenie. Tejto dani podlieha užívanie motorových vozidiel, a tak prostredníctvom inkasa z tejto dane poplatníci prispievajú na výstavbu, údržbu a opravu ciest a diaľnic, na ktorých sú motorové vozidlá používané, preto sa táto daň zvykne nazývať aj daň z užívania. Ak by sme sa pozreli na túto daň z iného uhla pohľadu, motorové vozidlá sú statky, ktoré svojou prevádzkou znečisťujú životné prostredie, a preto by sa mohlo jednať o daň spotrebnú. Avšak zaradenie tejto dane medzi spotrebné dane by bolo komplikované, pretože cestná daň sa nevyberá v cenách tovarov. [10]

Cestná daň v Českej republike zaťažuje vlastníctvo motorových vozidiel, ktoré sú používané za účelom dosahovania príjmov, teda k podnikaniu. Cieľom cestnej dane je akumulácia peňažných prostriedkov na rekonštrukcie, opravy a údržbu dopravnej infraštruktúry.

Predmetom dane sú teda cestné motorové vozidlá a ich prípojné vozidlá, ktoré sú registrované v Českej republike, prevádzkované v Českej republike, a ktoré sú používané poplatníkom dane z príjmov fyzických osôb a právnických osôb s výnimkou používania k činnosti verejnoprospešného poplatníka, ak príjmy z tejto jeho činnosti nie sú

predmetom dane z príjmov. Predmetom dane nie sú špeciálne pásové automobily a ostatné vozidlá podľa osobitného predpisu, ako napríklad aj poľnohospodárske a lesné traktory a ich prípojné vozidlá alebo vozidlá, ktorým boli pridelené osobitné registračné značky. [28]

Zákon č. 16/1993 Sb. o dani silniční v § 3 uvádza vozidlá, ktoré sú od dane oslobodené. Jedná sa napríklad o:

- vozidlá kategórie L,
- vozidlá diplomatických úradov a konzulárnych úradov,
- vozidlá zabezpečujúce linkovú osobnú vnútroštátnu prepravu za predpokladu, že prejdú na tento účel viac ako 80% kilometrov,
- vozidlá prevádzkované ozbrojenými silami, vozidlá civilnej obrany a ďalšie uvedené v zákone.

Poplatníkom cestnej dane sú:

- fyzické alebo právnické osoby, ktoré sú ako prevádzkovateľ vozidla zapísané v technickom preukaze vozidla,
- osoba, ktorá používa vozidlo, ktorého prevádzkovateľ je odhlásený z registru vozidiel alebo zomrel,
- zamestnávateľ, ktorý vypláca zamestnancovi cestovné náhrady pri použití osobného automobilu,
- organizačná zložka osoby so sídlom alebo trvalým pobytom v zahraničí.

Pri požičaní vozidla inej osobe nevzniká tejto osobe povinnosť zaplatiť daň, pretože poplatníkom je ten, kto je uvedený v technickom preukaze vozidla.

Základ dane je vyjadrený vo fyzických jednotkách, a to u osobných automobilov podľa zdvihového objemu valcov v motore v cm³, ďalej súčtu najvyšších povolených zaťažení náprav v tonách a počtu náprav u návesov a u ostatných vozidiel podľa najvyššej povolenej hmotnosti v tonách a počtu náprav. Tieto informácie pre stanovenie základu dane poplatník nájde v technickom preukaze vozidla. Sadzby dane sú stanovené v ročnej výške a sú dane absolútnymi čiastkami, ktoré sú diferencované podľa druhu vozidiel.

Tab. 2.1 - Ročná sadzba dane cestnej pre osobné automobily

Objem valcov	Sadzba dane
do 800 cm ³	1 200 Kč
nad 800 cm ³ do 1250 cm ³	1 800 Kč
nad 1250 cm ³ do 1500 cm ³	2 000 Kč
nad 1500 cm ³ do 2000 cm ³	3 000 Kč
nad 2000 cm ³ do 3000 cm ³	3 600 Kč
nad 3000 cm ³	4 200 Kč

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa zákona č. 16/1993 Sb. o dani silniční

Tabuľka 2.2 zachytáva iba vybrané ročné sadzby u ostatných vozidiel. Ostatné sadzby sú dostupné v Zákone č. 16/1993 Sb. o dani silniční v § 6 odst. 2.

Tab. 2.2 - Ročná sadzba dane podľa počtu náprav a hmotnosti u ostatných vozidiel

Počet náprav a hmotnosť		Sadzba
1 náprava	do 1 tony	1 800 Kč
	nad 1 tonu do 2 ton	2 700 Kč
2 nápravy	do 1 tony	1 800 Kč
	nad 1 tonu do 2 ton	2 400 Kč
3 nápravy	do 1 tony	1 800 Kč
	nad 1 t do 3,5 t	2 400 Kč
4 nápravy	do 18 ton	8 400 Kč
	nad 18 ton do 21 ton	10 500 Kč

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa zákona č. 16/1993 Sb. o dani silniční

Sadzba dane môže byť aj znížená, a to napríklad u vozidiel, ktoré slúžia pre rastlinnú výrobu. V takomto prípade sa sadzba dane znižuje o 25 %.

Taktiež sa môže sadzba dane znižovať podľa veku vozidla, a to o:

- 48 % do 36 mesiacov od dátumu prvej registrácie vozidla,
- 40 % po dobu ďalších 36 mesiacov,
- 25 % po dobu nasledujúcich 36 mesiacov.

Zníženie sadzby dane môže nastať aj u nákladných automobilov a prípojných vozidiel používaných k činnosti, z ktorej plynúce príjmy nie sú predmetom dane

z príjmov, a to 100 % u vozidiel s hmotnosťou nad 3,5 tony a menej než 12 ton v prípade, že sú používané verejnoprospešnými poplatníkmi alebo ako výcvikové vozidlá. U vozidiel nad 12 ton sa sadzba dane znižuje o 48 %. Aby sa zamedzilo škodlivým emisiám, ktoré produkujú staršie automobily, sadzba dane sa zvyšuje o 25 % pre vozidlá, ktoré boli registrované do 31. 12. 1989. Okrem ročnej sadzby dane môže zamestnávateľ použiť sadzbu dane vo výške 25 Kč za každý deň, keď zamestnanec použil svoj osobný automobil pre služobné účely. Zdaňovacím obdobím u cestnej dane je kalendárny rok. Poplatník je povinný platiť zálohy na daň, ktoré sú splatné do 15. apríla, 15. júla, 15. októbra a 15. decembra. Zálohy sa vypočítajú vo výške 1/12 príslušnej ročnej sadzby dane za každý kalendárny mesiac. Poplatník podáva daňové priznanie najneskôr do 31. januára kalendárneho roka nasledujúceho po uplynutí zdaňovacieho obdobia, a to aj v prípade, ak daňové priznanie spracováva daňový poradca. Daň je splatná v lehote pre podanie daňového priznania. [28]

2.6 Prvé dejiny majetkových daní

Vznik daní je spojený so vznikom mestských štátov. Najstaršie stále osídlenia sa dajú vysledovať už do 9. tisícročia pred naším letopočtom, kedy hovoríme o oblastiach Mezopotámie, avšak skutočný rozvoj mestskej kultúry nastáva v 4. tisícročí pred naším letopočtom. Z mezopotámskych miest sú doložené rôzne dane, väčšinou sa priame dane platili naturáliami alebo peniazmi, avšak v tomto období nemožno hovoriť o minciach, ale iba o kúskoch vzácného označeného kovu. Súvislosť s majetkovými daniami môžeme objaviť aj v dejinách Egypta, kedy bol zavedený veľmi dôkladný systém evidencie pôdy, majetku, obyvateľov. Tento systém po roku 2000 pr. n. l. bol zdokonalený a pre evidenciu pôdy bol zavedený kataster, ktorý rozdeľoval pozemky podľa bonity a očakávaného výnosu a ďalej na pozemky, z ktorých sa neplatila daň, pozemky, z ktorých sa platila polovičná daň, pozemky, z ktorých sa platila trojštvrťinová daň a nakoniec na pozemky s plnou daňou. Je doložená sadzba dane z výnosu pozemkov vo výške 20 %, avšak jej absolútna hodnota kolísala podľa výšky nílскеj záplavy v daných rokoch.

S daňami v spojitosti s majetkom sa stretávame aj napríklad v Ríme v období principátu, kedy v roku 6 n. l. Augustus zriadil vojenskú pokladňu, z ktorej vyslúžili vojaci dostávali po ukončení služby prídel pôdy. Od roku 13 n. l. prídel pôdy nahradila peňažná čiastka. V období principátu sa vyberala aj pozemková daň, avšak jednotný spôsob jej výberu neexistoval. Niektorým provinciám bola vymieraná celková suma

a následne správcom provincie rozdelená na jednotlivých daňových poplatníkov. V iných oblastiach sa zas platila ako jedna desatina ročného výnosu vypestovaných plodín. Za účelom zdanenia pozemkov boli pozemky rozdelené na ornú pôdu, vinice, olivové sady, lúky, pastviny, lesy, kameňolomy, rybné jazerá, prístavy a soľné pozemky. V neskorej Antike (284 – 476 po Kr.), bola vykonaná daňová reforma, ktorá priniesla komplikovanosť a neprehľadnosť daňového systému a jej základom boli dve riadne dane, a to pozemková daň a osobná daň.. Základnou daňovou jednotkou bola rozloha pôdy „iugum“, ktorú bol schopný zorať jeden muž v priebehu dňa pomocou jedného záprahu. Táto pozemková daň bola vyberaná v naturáliach. [3]

2.7 Majetkové dane Českej republiky

Ako už bolo spomenuté, dane z majetku a hlavne dane z pozemkov tvorili podstatu priameho zdanenia v staroveku. Postupom času stále viac prenechávali miesto výnosovým daniam. V súčasnosti majetkové dane predstavujú iba doplnkový zdroj príjmov verejných rozpočtov a sú častým dôležitým zdrojom financovania verejných potrieb na miestnej úrovni. Výhodou majetkových daní je, že majetok, hlavne nehnuteľný nemožno utajiť, a preto ťažko uniká zdaneniu. Nevýhodou týchto daní je nerovnomerné zdaňovanie hnutel'ného a nehnuteľného majetku, keď hnutel'ný majetok býva zo zdanenia vylúčený, alebo sa netýka jeho určitých foriem. Ďalšou nevýhodou je dvojité zdanenie majetku, pretože majetok je obstaraný z akumulovaných príjmov, ktoré už boli predtým zdanené.

Podľa Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj sa majetkové dane (skupina 4000) členia na :

- dane z nehnuteľností,
- dane z čistého bohatstva,
- dane z prevodu nehnuteľností,
- dane dedičské,
- dane darovacie.

V právnom poriadku Českej republiky od roku 2014 daň dedičská a darovacia neexistuje, avšak to neznamená, že všetko, čo spadalo pod tieto dve dane, nie je zaťažené daňovou povinnosťou. Príjmy, ktoré človek získa dedičstvom, sú od dane oslobodené podľa § 4a ZoDP. Toto oslobodenie sa týka fyzických aj právnických osôb, pričom tieto príjmy netreba v daňovom priznaní vykazovať. Dary spadajú pod daň z príjmov a sú

upravené v § 10 ZoDP. Avšak nie všetky príjmy z darov sú od dane oslobodené. V prípade, že sa jedná o bezúplatné príjmy do 15 000 Kč, dochádza k oslobodeniu. Pri vyššej čiastke zákon stanovuje osoby, od ktorých dar nepodlieha daní. Jedná sa napríklad o príbuzných v prvej línii a v línii vedľajšej. V Českej republike neexistuje ani daň z čistého bohatstva, ktorá je uložená na stav majetkových aktív hmotných či nehmotných, znížených o záväzky vzťahujúce sa k týmto aktivitám.

2.8 Daň z nehnuteľných vecí

Význam dane z nehnuteľných vecí spočíva v tom, že výnos dane je príjmom municipalít. Je to dané tradíciou, alebo uplatňovaním princípu prospechu, keď majiteľ nehnuteľnej veci spotrebováva verejné statky na miestnej úrovni, akým je napríklad verejné osvetlenie. Ako už bolo skôr uvedené, výlučným príjemcom výnosov z dane sú obce, avšak správu dane zabezpečuje štát prostredníctvom finančných úradov. Daň z nehnuteľných vecí delíme na dve relatívne samostatné dane, a to daň z pozemkov a daň zo stavieb a jednotiek.

2.8.1 Daň z pozemkov

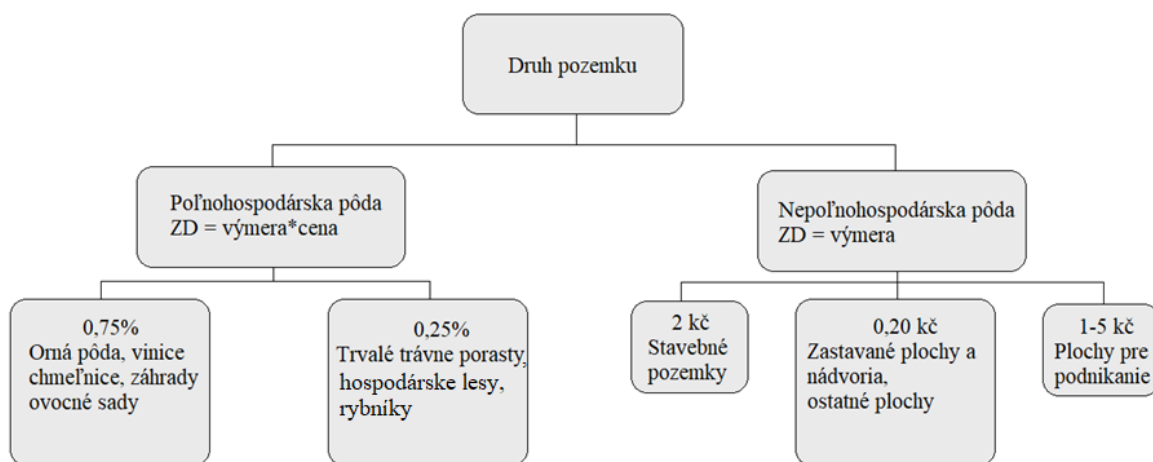
Predmetom dane z pozemkov sú pozemky, ktoré sa nachádzajú na území Českej republiky a sú evidované v katastri nehnuteľností, pričom pozemok predstavuje ohraničenú časť povrchu zeme zachytenú v katastrálnej mape. Každý pozemok má pridelené číslo a nazýva sa parcelou. Predmetom dane naopak nie sú pozemky zastavané zdaniteľnými stavbami v rozsahu zastavanej plochy týchto stavieb, lesné pozemky, na ktorých sa nachádzajú lesy ochranné a lesy osobitného určenia, pozemky, ktoré sú vodnou plochou s výnimkou rybníkov slúžiacich k intenzívnemu a priemyselnému chovu rýb, pozemky určené pre obranu Českej republiky, pozemky v rozsahu zodpovedajúcom výške spoluvlastníckych podielov na nich, ktoré sú súčasťou zdaniteľných jednotiek v budove bytového domu. Poplatníkom dane z pozemkov je vlastník pozemku, nájomca alebo pachtýr u prenajatého alebo prepachtovaného pozemku, prípadne užívateľ pozemku, ak nie je známy vlastník.

Oslobodenie od dane z pozemkov vymedzuje § 4 zákona č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých vecí, pričom oslobodené sú napríklad pozemky vo vlastníctve Českej republiky, vo vlastníctve obce, ak sa pozemky nachádzajú na jej katastrálnom území,

pozemky využívané diplomatickými zástupcami poverenými v Českej republike a iné uvedené v zákone.

Obr. 2.3 Základ dane a sadzby dane z pozemkov

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa zákona č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí

Základ dane z pozemkov, ktoré sa zaraďujú do poľnohospodárskej pôdy, sa vypočíta ako súčin výmery pozemku v m^2 a ceny pozemku. Tieto ceny pozemkov stanovuje Ministerstvo poľnohospodárstva Českej republiky po dohode s Ministerstvom financií Českej republiky upravené vyhláškou so zoznamom katastrálnych území s priradenými priemernými cenami pozemkov. Základom dane u pozemkov hospodárskych lesov a rybníkov s intenzívnym a priemyselným chovom rýb je súčin skutočnej výmery pozemku v m^2 a sumy 3,80 Kč. Tieto základy dane sa zaokrúhľujú na celé Kč nahor. Základom dane u nepoľnohospodárskej pôdy je výmera pozemku v m^2 , ktorá sa zaokrúhľuje na celé m^2 nahor.

Sadzba dane pre ornú pôdu, vinice, chmeľnice, záhrady, ovocné sady činí 0,75%. Pre trvalé trávne porasty, hospodárske lesy a rybníky s intenzívnym a priemyselným chovom rýb 0,25%. Sadzba dane u stavebných pozemkov činí 2 Kč, u zastavaných plôch, nádvorí a ostatných plôch 0,20 Kč. U pozemkov slúžiacich k podnikaniu v poľnohospodárskej prvovýrobe, lesného a vodného hospodárstva je sadzba dane vo výške 1 Kč za každý 1 m^2 . V priemysle, stavebníctve, doprave, energetike, ostatnej poľnohospodárskej výrobe a ostatných druhoch podnikania 5,00 Kč za 1 m^2 . Základná

sadzba dane u stavebných pozemkov sa ďalej násobí koeficientom uvedeným v tabuľke. Obce môžu tento koeficient zvýšiť o jednu kategóriu, pričom v Prahe maximálne na koeficient 5, alebo môžu koeficient znížiť o 1 až 3 kategórie. [25]

Tab. 2.3 - Koeficient podľa počtu obyvateľov

1	Obec do 1000 obyvateľov
1,4	Obec nad 1 000 obyvateľov do 6 000 obyvateľov
1,6	Obec nad 6 000 obyvateľov do 10 000 obyvateľov
2	Obec nad 10 000 obyvateľov do 25 000 obyvateľov
2,5	Obec nad 25 000 obyvateľov do 50 000 obyvateľov
3,5	Obec nad 50 000 obyvateľov, v štatutárnych mestách a vo Františkových Lázních, Luhačovicích, Mariánskych Lázních a Poděbradach
4,5	Praha

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa zákona č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí

2.8.2 Daň zo stavieb a jednotiek

Predmetom dane zo stavieb a jednotiek sú dokončené alebo užívané zdaniteľné stavby a zdaniteľné jednotky, ktoré sa nachádzajú na území Českej republiky. Zdaniteľnými stavbami sa pritom rozumejú budovy a inžinierske stavby. Budovou je nadzemná stavba spojená so zemou a pevným základom, priestorovo sústredená a navonok prevažne uzavretá obvodovými stenami a strešnou konštrukciou. [10]

Poplatníkom dane zo stavieb a jednotiek je vlastník zdaniteľnej stavby alebo jednotky, nájomca alebo pachtýr u prenajatej alebo prepachtovanej zdaniteľnej jednotky. Od dane zo stavieb a jednotiek sú oslobodené napríklad zdaniteľné stavby alebo zdaniteľné jednotky vo vlastníctve Českej republiky, vo vlastníctve registrovaných cirkví a registrovaných náboženských spoločností, vo vlastníctve všeobecne prospešných spoločností, spolkov, odborových organizácií, organizácií zamestnávateľov, zdaniteľné stavby alebo zdaniteľné jednotky slúžiace školám a školským zariadeniam zapísaným v školskom registri a iné ďalšie vymenované v § 9 zákona o dani z nemovitých věcí. Základom dane u stavieb a jednotiek je výmera zastavanej plochy v m², podľa stavu platnému k 1. januáru daného zdaňovacieho obdobia, zaokrúhlená na celé m² nahor. Základom dane zo stavieb a jednotiek u jednotky je upravená podlahová plocha, ktorou je výmera podlahovej plochy vynásobená koeficientom 1,2 alebo 1,22.

Tab. 2.4 - Sadzby dane zo stavieb a jednotiek

2 Kč/1 m ²	Budova obytného domu
6 Kč/1 m ²	Budovy pre rodinnú rekreáciu
8 Kč/1 m ²	Garáž
2 Kč/1 m ²	Zdaniteľné stavby a jednotky na podnikanie v poľnohospodárskej prvovýrobe, lesnom alebo vodnom hospodárstve
10 Kč/1 m ²	Zdaniteľné stavby a jednotky na podnikanie v priemysle, stavebníctve, doprave, energetike, ostatnej poľnohospodárskej výrobe
10 Kč/1 m ²	Zdaniteľné stavby a jednotky na ostatné druhy podnikania
6 Kč/1 m ²	Ostatné zdaniteľné stavby
2 Kč/1 m ²	Ostatné zdaniteľné jednotky

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa zákona č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí

Základná sadzba dane sa zvyšuje o 0,75 Kč/ 1 m² za každé ďalšie nadzemné podlažie, ak zastavaná plocha nadzemného podlažia presahuje dve tretiny zastavanej plochy. U zdaniteľnej stavby na podnikanie sa základná sadzba dane za 1 m² zastavanej plochy zvyšuje o 0,75 Kč za každé ďalšie nadzemné podlažie, ak zastavaná plocha nadzemného podlažia presahuje jednu tretinu zastavanej plochy. Základná sadzba dane sa násobí koeficientom priradeným jednotlivým obciam podľa počtu obyvateľov.

Tab. 2.5 – Koeficient podľa počtu obyvateľov

1	Obec do 1000 obyvateľov
1,4	Obec nad 1 000 obyvateľov do 6 000 obyvateľov
1,6	Obec nad 6 000 obyvateľov do 10 000 obyvateľov
2	Obec nad 10 000 obyvateľov do 25 000 obyvateľov
2,5	Obec nad 25 000 obyvateľov do 50 000 obyvateľov
3,5	Obec nad 50 000 obyvateľov, v štatutárnych mestách a vo Františkových Lázních, Luhačoviciach, Mariánskych Láznach a Poděbradoch
4,5	Praha

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa zákona č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí

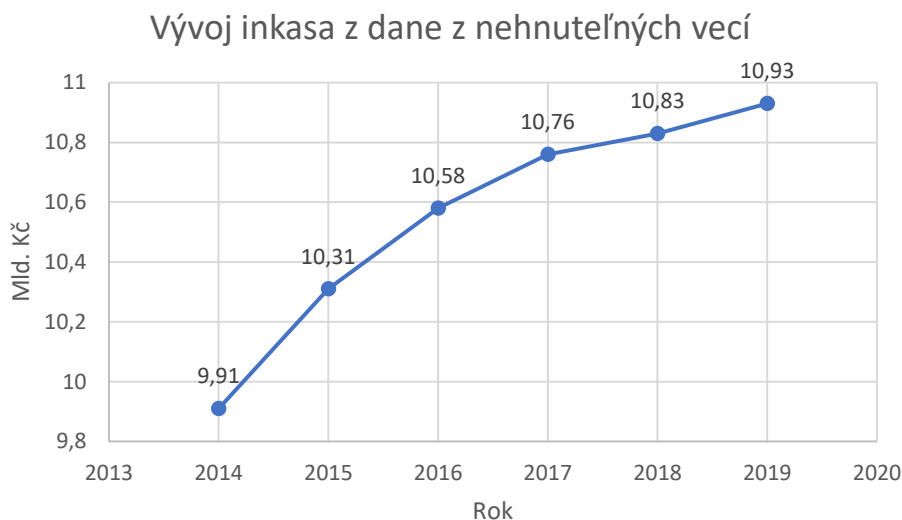
Obce môžu tento koeficient zvýšiť o jednu kategóriu, pričom v Prahe maximálne na koeficient 5, alebo môžu znížiť koeficient o 1 až 3 kategórie. Navyše môže obec stanoviť koeficient vo výške 1,5 obecne záväznou vyhláškou, ktorý sa uplatňuje na budovy pre rodinnú rekreáciu, garáže a zdaniteľné stavby a jednotky pre podnikanie. Obce môžu tiež určiť miestny koeficient všeobecne záväznou vyhláškou pre všetky nehnuteľné veci vo výške 2, 3, 4 alebo 5. Týmto koeficientom sa vynásobí daň za jednotlivé druhy pozemkov, zdaniteľných stavieb alebo zdaniteľných jednotiek, prípadne ich súhrny s výnimkou pozemkov uvedených v § 5 ods. 1 zákona o dani z nehnuteľných vecí.

2.8.3 Spoločné ustanovenia

Zdaňovacím obdobím u dane z pozemkov a dane zo stavieb a jednotiek je kalendárny rok. K zmenám skutočností rozhodujúcich pre daň, ktoré nastanú v priebehu zdaňovacieho obdobia, sa neprihliada. Daňové priznanie je poplatník povinný podať príslušnému správcovi dane do 31. januára zdaňovacieho obdobia. Daňové priznanie sa nepodáva, ak ho poplatník podal v niektorých z predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach alebo daň bola stanovená z moci úradnej a v porovnaní s týmto predchádzajúcim zdaňovacím obdobím sa nezmenili okolnosti rozhodujúce pre stanovenie dane. V takomto prípade sa daň vypočíta vo výške poslednej známej dane a za deň vymierania dane a súčasne za deň doručenia tohto rozhodnutia poplatníkovi sa považuje 31. január zdaňovacieho obdobia. Poplatník nie je povinný podávať daňové priznanie, ak došlo napríklad k zmene sadzieb, k zmene priemernej ceny pôdy, zmene koeficientov, k zmene

miestnej príslušnosti. Daň z nehnuteľných vecí je splatná do 31. mája zdaňovacieho obdobia, ak nepresiahne čiastku 5 000 Kč. Ak presiahne čiastku 5 000 Kč, je splatná v dvoch splátkach do 31. mája a 30. novembra. Poplatníci, ktorí vykonávajú poľnohospodársku výrobu a chov rýb, platia daň v dvoch splátkach do 31. augusta a do 30. novembra zdaňovacieho obdobia. Ak celková daň z nehnuteľných vecí v okruhu pôsobnosti jedného správcu dane činí menej ako 30 Kč, daň sa nevymeria ani neplatí, avšak daňové priznanie sa podáva za rovnakých podmienok. [25]

Graf 2.3 – Vývoj inkasa dane z nehnuteľných vecí

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/analyzy-a-statistiky/udaje-z-vyberu-dani>

Graf 2.3 znázorňuje vývoj inkasa dane z nehnuteľných vecí za rok 2014 až 2019. Ako môžeme vidieť, inkaso má tendenciu rasti, čo môže spôsobovať viacero faktorov. Obce môžu napríklad celkom jednoducho zvyšovať (znižovať) daň prostredníctvom koeficientov, a to vedie k zvyšovaniu (znižovaniu) celkového výnosu z dane z nehnuteľných vecí. Tieto koeficienty sa môžu meniť len vo všeobecne záväzných vyhláškach obce, okrem koeficientov 1,20 a 1,22, ktoré sú vymedzené zákonom. Obec môže zaviesť miestny koeficient, a tým zvýšiť daňovú povinnosť poplatníka až 5 násobne. Ďalej môže stanoviť koeficient vo výške 1,5 obecne záväznou vyhláškou, ktorý sa uplatňuje na budovy pre rodinnú rekreáciu, garáže a zdaniteľné stavby a jednotky pre podnikanie, alebo môže zvýšiť koeficient podľa počtu obyvateľov o jednu kategóriu. Inkaso tiež môže byť ovplyvnené aj legislatívnymi zmenami, zmenami priemerných cien pôdy, alebo aj zmenou účelu využitia nehnuteľnosti.

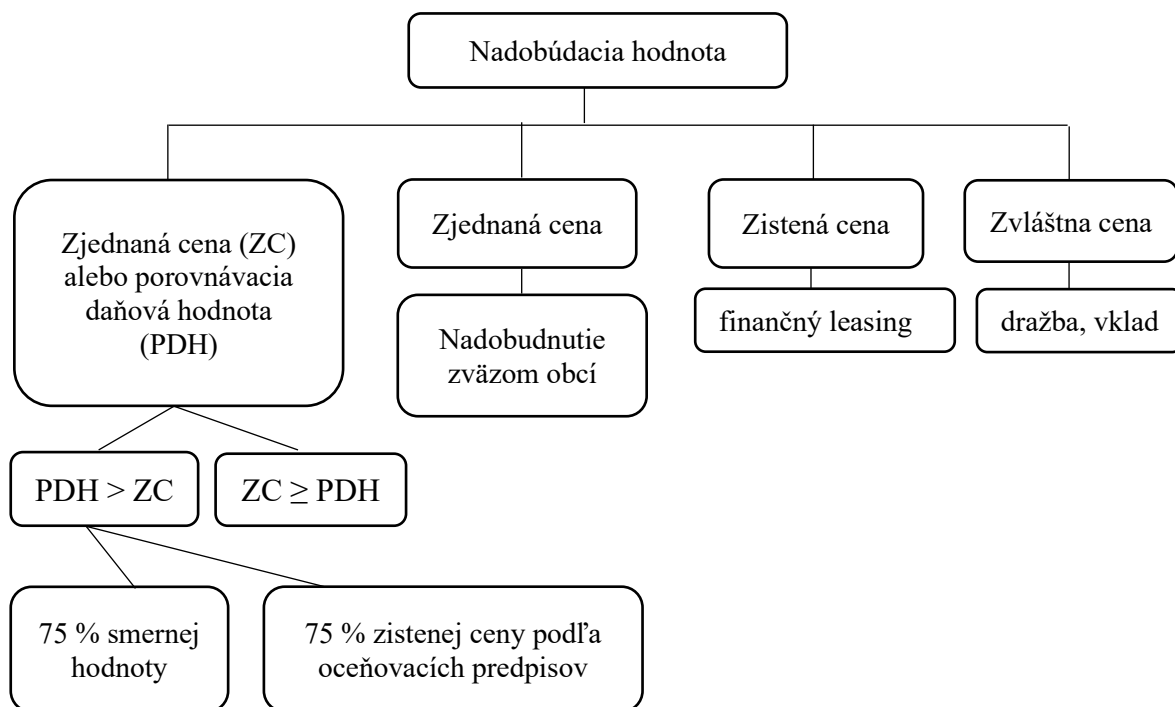
2.9 Daň z nadobudnutia nehnuteľných vecí

Daň z nadobudnutia nehnuteľných vecí je upravená Zákonným opatrením Senátu č. 340/2013 Sb., a je to jednorazová majetková daň, ktorá je spojená s úplatným nadobudnutím nehnuteľných vecí na území Českej republiky. Predmetom tejto dane je úplatné nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci alebo k spoluvlastníckemu podielu na nehnuteľnej veci v podobe pozemku, stavby, jednotky a tiež práva stavby na pozemku na území Českej republiky. Ďalej je predmetom dane nadobudnutie stavby, ktorá sa stane súčasťou pozemku a tiež vyčlenenie alebo nadobudnutie nehnuteľnej veci do zvereneckého fondu. Predmetom dane z nadobudnutia nehnuteľných vecí nie je nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci vykonávaním pozemkových úprav, premenami právnických osôb s výnimkou prevodu imania na spoločníka, alebo poskytnuté ako náhrada pri vyvlastnení.

Od dane z nadobudnutia nehnuteľných vecí sa oslobodzuje napríklad nadobudnutie členským štátom Európskej únie, nadobudnutie územným samosprávnym celkom, dobrovoľným zväzom obcí. Ďalej existuje oslobodenie u nových stavieb, a to pri prvom úplatnom nadobudnutí vlastníckeho práva k pozemku alebo právu stavby, ktorých súčasťou je dokončená alebo užívaná stavba rodinného domu, ďalej dokončená alebo užívaná stavba rodinného domu a dokončená alebo užívaná jednotka v bytovom dome alebo rodinnom dome, ktorá nezahŕňa nebytový priestor iný ako garáž, pivnicu alebo komoru užívané spoločne s bytom, vzniknuté výstavbou, nadstavbou, prístavbou alebo stavebnou úpravou tohto domu, ak nejde len o rozdelenie alebo zlúčenie existujúcich jednotiek, a ktorá na základe stavebnej úpravy nebytového priestoru novo nezahŕňa nebytový priestor iný ako garáž, pivnicu alebo komoru užívanú spoločne s bytom. Ďalej platí, že oslobodenie nastáva iba vtedy, ak dôjde k nadobudnutiu v dobe 5 rokov od dňa dokončenia alebo začatia užívania rodinného domu či jednotky. [29]

Poplatníkom dane z nadobudnutia nehnuteľných vecí je nadobúdateľ vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci. V prípade prevodu majetku zo spoločného imania manželov sú obaja manželia považovaní za poplatníkov spoločne a nerozdielne a podávajú jedno daňové priznanie. U podielového spoluvlastníctva je poplatníkom každý spoluvlastník samostatne podľa veľkosti svojho podielu na nehnuteľnosti. Pri nadobudnutí nehnuteľnosti do podielového alebo zvereneckého fondu je poplatníkom daný fond. [10]

Obr. 2.4 - Schéma pre stanovenie nadobúdacej hodnoty

Zdroj: Vančurová, Láchová, 2018

Základom dane je nadobúdacia hodnota znížená o uznateľný výdaj, pričom nadobúdacou hodnotou je:

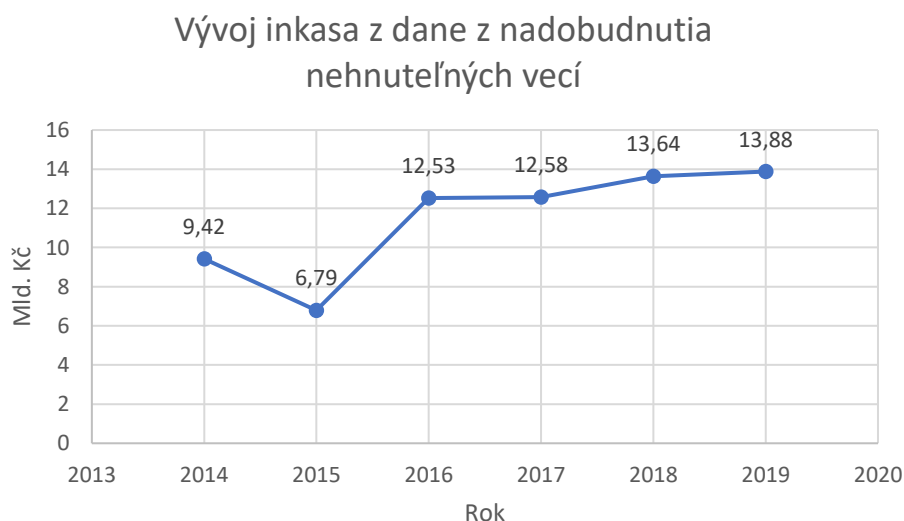
- **zjednaná cena** medzi prevodcom a nadobúdateľom, to znamená úplata za nadobudnutie nehnuteľnej veci, ak je vyššia alebo rovná porovnávacjej daňovej hodnote,
- **porovnávacia daňová hodnota**, ak je vyššia než zjednaná cena,
- **zistená cena**, podľa zákona upravujúceho oceňovanie majetku,
- **zvláštna cena**, ktorá sa používa v prípade dražby, insolvenčného riadenia.

Kvôli obmedzeniu daňových únikov sa pri stanovení základu dane vychádza z porovnávania zjednanej ceny a porovnávacjej daňovej hodnoty, ktorá je rovná 75 % smernej hodnoty stanovenej správcom dane alebo 75 % ceny zistenej podľa znaleckého posudku. Smernú hodnotu stanovuje správca dane podľa údajov, ktoré poplatník uvedie v daňovom priznaní. Vychádza sa z cien podobných nehnuteľných vecí v danej lokalite a v danom čase, posudzuje sa stav, vek a vybavenosť nehnuteľnej veci. Porovnávaním porovnávacjej daňovej hodnoty a zjednanej ceny sa stanoví základ dane vyššou z nich. V určitých prípadoch môže byť základom priamo cena zjednaná, zistená alebo zvláštna.

Zistená cena sa používa napríklad pri finančnom leasingu. Nadobúdacia hodnota sa stanoví ku dňu, kedy nastala skutočnosť, ktorá je predmetom dane. Sadzba dane z nadobudnutia nehnuteľných vecí je lineárna a jednotná vo výške 4 % zo základu dane. V prípade nadobudnutia nehnuteľnosti formou výmeny za inú nehnuteľnosť, porovnávacia daňová hodnota je rovná 100 % smernej hodnoty, alebo hodnoty zistenej.

Poplatník je povinný podať daňové priznanie do konca tretieho kalendárneho mesiaca po mesiaci, v ktorom bol prevedený vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci, práva stavby, alebo správy zvereneckého fondu. Daňové priznanie sa podáva u správcu dane, v ktorého pôsobnosti sa nehnuteľná vec nachádza. Povinnými prílohami sú napríklad kúpne zmluvy, rozhodnutia súdu, vyrozumienie katastrálneho úradu, znalecký posudok o zistenej cene. Postup platenia dane závisí od toho, aká bude použitá porovnávacia daňová hodnota. Ak bude pri komparácii porovnávacej daňovej hodnoty a zjednanej ceny použitá smerná hodnota, poplatník pri podaní daňového priznania zaplatí zálohu na daň vo výške 4 % ceny zjednanej. Následne správca dane stanoví smernú hodnotu a zistí či zjednaná cena dosahuje 75 % smernej hodnoty. Ak áno, daň bude uhradená zaplatením zálohy. Ak bude vyššia porovnávacia daňová hodnota, správca dane platobným výmerom stanoví daň a rozdiel bude splatný do 30 dní od jeho doručenia. V prípade použitia ceny zistenej ako porovnávacej daňovej hodnoty, je daň stanovená v daňovom priznaní splatná v termíne na podanie daňového priznania.

Graf 2.4 – Vývoj inkasa dane z nadobudnutia nehnuteľných vecí

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/analyzy-a-statistiky/udaje-z-vyberu-dani>

Graf 2.4 znázorňuje vývoj inkasa dane z nadobudnutia nehnuteľných vecí. Vývoj inkasa môže byť ovplyvnený zmenou cien nehnuteľnosti. Česká republika patrí medzi krajiny s najvyšším tempom rastu cien nehnuteľnosti, a preto aj inkaso dane z nadobudnutia nehnuteľných môže byť ovplyvnené týmto trendom.

3 Charakteristika majetkových daní v Poľskej republike

Na rozdiel od českej právnej úpravy, pojem daň nájdeme definovaný v Zákone z 29.08.1997 - daňový zákon (Ustawa z dnia 29.08.1997 r. - Ordynacja podatkowa), konkrétne vo všeobecných ustanoveniach, v článku 6., ktorý hovorí, že daň je verejnoprávna, neúčelová, povinná a nevratná peňažná dávka pre štátnu pokladnicu, vojvodstvo, okres alebo obec, ktorá vyplýva z daňového zákona.

3.1 Daňová sústava Poľskej republiky

V súčasnosti daňovú sústavu Poľskej republiky tvoria priame a nepriame dane. Členenie daní na priame a nepriame je založené na prevoditeľnosti dani a na schopnosti poplatníka platiť daň. Prevoditeľnosť dane súvisí so vzťahom medzi poplatníkom a osobou skutočne znášajúcou daňové zaťaženie. Dane nie sú prevoditeľné, ak samotný poplatník znáša náklady na daň a nemôže ich previesť na iný subjekt, alebo je táto možnosť výrazne obmedzená. V prípade prevoditeľných daní poplatník nenesie svoje daňové bremeno. Ich konštrukcia umožňuje previesť platbu dane na inú osobu. Do neprevoditeľných daní zaradzujeme príjmové dane a majetkové dane. Do prevoditeľných daní patria nepriame dane. Zásada platobnej schopnosti poplatníka predstavuje daňové zaťaženie poplatníka podľa jeho možností s prihliadnutím na faktory, ktoré ovplyvňujú jeho finančné postavenie. Dane, ktoré akceptujú platobnú schopnosť poplatníka sú príjmové a majetkové dane. [11]

Nasledujúce tabuľky Tab. 3.1 a Tab. 3.2 zobrazujú členenie daní na priame a nepriame dane v poľskej daňovej sústave.

Tab. 3.1 – Priame dane v Poľskej republike

PRIAME DANE / PODATKI BEZPOŚREDNIE	
Daň z príjmu fyzických osôb	Podatek dochodowy od osób fizycznych
Daň z príjmu právnických osôb	Podatek dochodowy od osób prawnych
Daň z ťažby niektorých minerálov	Podatek od wydobywania niektórych kopalin
Daň z tonáže	Podatek tonażowy
Daň z výstavby lodí	Podatek od produkcji okrętowej
Daň z dopravných prostriedkov	Podatek od środków transportowych
Daň z nehnuteľných vecí	Podatek od nieruchomości
Lesná daň	Podatek leśny
Poľnohospodárska daň	Podatek rolny
Daň z občianskoprávných transakcií	Podatek od czynności cywilnoprawnych
Daň dedičská a darovania	Podatek od spadków i darowizn
Daň z určitých finančných inštitúcií	Podatek od niektórych instytucji finansowych

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa dát dostupných z /www.podatki.gov.pl/

Tab. 3.2 – Nepriame dane v Poľskej republike

NEPRIAME DANE / PODATKI POŚREDNIE	
Daň z pridanej hodnoty	Podatek od towarów i usług
Spotrebná daň	Podatek akcyzowy
Daň z hazardných hier	Podatek od gier

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa dát dostupných z /www.podatki.gov.pl/

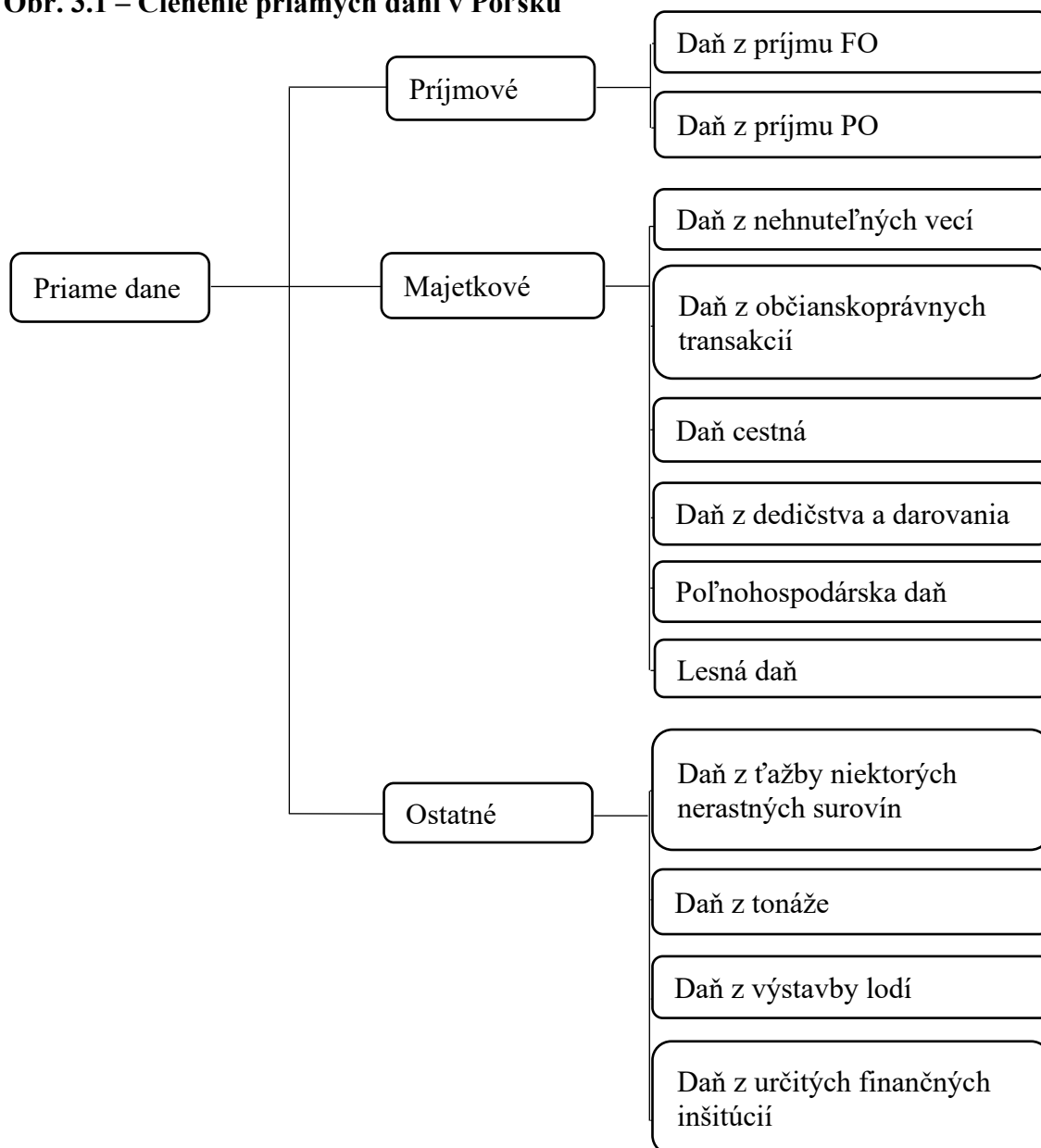
Dane v Poľsku môžeme rozdeliť aj podľa toho, do akého rozpočtu tvoria príjem:

- **príjem do štátneho rozpočtu** tvorí daň z príjmu fyzických osôb, daň z príjmu právnických osôb, daň z ťažby niektorých minerálov, daň z tonáže, daň z výstavby lodí, daň z pridanej hodnoty, spotrebná daň, daň z hazardných hier a daň z určitých finančných inštitúcií,
- **príjem do rozpočtov samospráv** tvorí daň z občianskoprávných transakcií, daň dedičská a darovania, daň z nehnuteľných vecí, daň z dopravných prostriedkov, lesná daň a poľnohospodárska daň.

3.2 Priame dane

Priame dane sú dane, ktoré priamo súvisia s príjmami alebo majetkom, pričom medzi zdrojom dane a vzniknutým daňovým zaťažením existuje úzka väzba. Jedná sa o dane, ktoré spĺňajú zásadu platobnej schopnosti poplatníka a ktoré sú ťažko prevoditeľné. Patria sem príjmové dane a majetkové dane.

Obr. 3.1 – Členenie priamych daní v Poľsku

Zdroj: Vlastné spracovanie

Príjmové dane (Podatki dochodowe)

Do príjmových daní zaradujeme daň z príjmov fyzických osôb a daň z príjmov právnických osôb. Tieto dane môžeme častokrát nájsť v poľskej daňovej sústave pod skratkami PIT¹ a CIT².

Daň z príjmov fyzických osôb (Podatek dochodowy od osób fizycznych)

Platný zákon o dani z príjmov fyzických osôb bol prijatý 26. júla 1991 ako jedna z najdôležitejších fáz reformy poľského daňového systému. V období jeho platnosti podliehal a zároveň aj podlieha mnohým zmenám a doplneniam. Dani z príjmov fyzických osôb podliehajú fyzické osoby, ktoré majú bydlisko na území Poľskej republiky. Títo rezidenti zdaňujú celý príjem bez ohľadu na umiestnenie zdrojov príjmu, a preto je ich daňová povinnosť neobmedzená. Naopak fyzické osoby, ktoré nemajú bydlisko v Poľskej republike, zdaňujú iba príjem vytvorený v Poľsku, a teda majú obmedzenú daňovú povinnosť. [7]

Za zdroje príjmu podľa zákona Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, sa považujú:

- služobný vzťah, zamestnanecký vzťah vrátane družstevného zamestnaneckého vzťahu, členstvo v poľnohospodárskom výrobnom družstve alebo inom družstve zaoberajúcom sa poľnohospodárskou výrobou, starobný alebo invalidný dôchodok,
- samostatne zárobkové činnosti, slobodné povolania,
- nepoľnohospodárska činnosť,
- špeciálne oddelenia poľnohospodárskej výroby,
- nájom, podnájom a iné zmluvy obdobného charakteru, vrátane leasingu,
- predaj majetkových práv za úplatu,
- predaj nehnuteľností alebo ich častí a podielov na nehnuteľnostiach (pred uplynutím 5 rokov od roku nákupu alebo stavby), predaj družstevného vlastníctva na obytné alebo obchodné účely, právo na trvalé užívanie pôdy.

---

¹ PIT predstavuje skrátku personal income tax.

² CIT predstavuje skrátku corporate income tax.

Zákon ďalej definuje 8 druhov príjmov, ktoré nie sú predmetom dane, a to:

- príjmy z poľnohospodárskej činnosti s výnimkou príjmov so špeciálnych oddelení poľnohospodárskej výroby,
- príjmy z obhospodarovania lesov, príjmy z ochrany lesného hospodárstva a udržiavania lesných zdrojov a zvierat s výnimkou predaja vianočných stromčekov, kôry, dreva,
- príjmy podliehajúce dedičskej a darovacej dani,
- príjmy, ktoré nemôžu byť predmetom právne účinnej zmluvy,
- príjmy z rozdelenia spoločného majetku manželov,
- príjem námorného podniku podliehajúci dani z tonáže,
- príjmy, ktoré sú zdanené daňou z výstavby lodí,
- dávky, ktoré slúžia na uspokojenie potrieb rodiny. [14]

Zákon vymenúva viac ako 140 položiek, ktoré sú oslobodené od dane z príjmov fyzických osôb. Jedná sa napríklad o jednorazový príspevok pri narodení dieťaťa, štipendiá, príspevky prijaté v prípade náhodných udalostí, prírodných katastrof, dávky prijaté za jednorazovú materiálnu pomoc financovanú zo štátneho rozpočtu, dotácie zo štátneho rozpočtu prijaté na spolufinancovanie projektov realizovaných v rámci programu pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, príjmy zo sporenia na individuálnom dôchodkovom účte v zmysle ustanovení o individuálnych dôchodkových účtoch získané v súvislosti s vyberaním a vyplácaním finančných prostriedkov majiteľom účtu, a iné uvedené v článku 21 Ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Základom dane z príjmov fyzických osôb je celkový príjem, ktorý poplatník dosiahol v danom roku. V zásade sa určuje ako súčet príjmov zo všetkých zdrojov, z ktorých poplatník získal príjem. Tento príjem z jednotlivých zdrojov je však znížený o náklady na jeho získanie vypočítanými podľa pravidiel pre jednotlivé zdroje príjmu. V niektorých prípadoch však existujú osobitné pravidlá, ktorými sa určuje základ dane. Jedná sa o príjmy z nepoľnohospodárskej činnosti, príjmy zo špeciálnych oddelení poľnohospodárskej výroby a príjmy z predaja nehnuteľností a cenných papierov. [7]

Daň z príjmov fyzických osôb je počítaná prostredníctvom progresívneho zdanenia.

Tab. 3.3 – Progresívna sadzba dane

Výška príjmov	Sadzba dane
Do 85 528 PLN (približne 510 tis. CZK)	17 %
Nad 85 528 PLN	14 539, 76 PLN + 32 % z prebytku

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Nykiel, 2018

Vypočítaná daň sa ďalej upravuje o sumu znižujúcu daň. Táto suma sa odvíja od výšky základu dane.

Tab. 3.4 - Výpočet sumy znižujúcej daň

Základ dane	Výška sumy znižujúcej daň
Do 8 000 PLN	1 360 PLN
8 000 – 13 000 PLN	$1\,360\text{ PLN} - (834,88 \cdot \left(\frac{ZD-8\,000}{5\,000}\right))$
13 000 – 85 528 PLN	525, 12 PLN
85 528 – 127 000 PLN	$525,12\text{ PLN} - (525,12 \cdot \left(\frac{ZD-85\,528}{41\,472}\right))$
Nad 127 000 PLN	0 PLN

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Nykiel, 2018

Vypočítanú daň je možné znížiť napríklad o zľavu na dieťa. Odpočítanie je možné realizovať v každom kalendárnom mesiaci fiškálneho roka, v ktorom poplatník vykonával svoju rodičovskú povinnosť alebo slúžil ako zákonný zástupca dieťaťa. Výška zľavy je nasledujúca pre rok 2019:

- prvé dieťa - 92,67 PLN mesačne,
- druhé dieťa - 92,67 PLN mesačne,
- tretie dieťa - 166, 67 PLN mesačne,
- štvrté a ďalšie dieťa - 225, 00 PLN mesačne. [14]

Od 1. augusta 2019 nadobudla účinnosť novela zákona o dani z príjmov, ktorá oslobodzuje od dane z príjmov fyzických osôb osoby mladšie ako 26 rokov v prípade, že nepresiahnu hodnotu hrubej mzdy 85 528 PLN. Keďže tieto zmeny boli zavedené až v auguste, hranica určená na zdaňovacie obdobie od augusta do decembra príslušného

roka je vo výške 35 636,67 PLN. Výnimka sa však týka len príjmov, ktoré vzniknú na základe pracovnej alebo mandátnej zmluvy. Poplatníci sú povinní predložiť daňovému úradu daňové priznanie za uplynulé zdaňovacie obdobie od 15. februára do 30. apríla. Pred uplynutím lehoty na podanie daňového priznania sú poplatníci povinní zaplatiť rozdiel medzi splatnou daňou vyplývajúcou z daňového priznania a sumou preddavkov splatných za rok.

Daň z príjmov právnických osôb (Podatek dochodowy od osób prawnych)

V súčasnosti sa zdaňovanie príjmov právnických osôb riadi výlučne zákonom o dani z príjmov právnických osôb (Ustawa z dnia 15.02.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych). Jedná sa o priamu daň, ktorá vzniká ako rozdiel medzi výnosmi a nákladmi v zdaňovacom období.

Neobmedzená daňová povinnosť sa vzťahuje na poplatníkov, ktorí majú sídlo alebo správnu radu v Poľsku. To znamená, že daňová povinnosť sa vzťahuje na všetky príjmy rezidentov, bez ohľadu na to, kde boli zarobené. Nerezidenti, ktorí nemajú sídlo alebo správnu radu v Poľsku, zdaňujú len príjmy, ktoré boli dosiahnuté v Poľsku. Poplatníkmi dane z príjmov právnických osôb sú právnické osoby, najmä kapitálové spoločnosti (spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť), ďalej organizačné zložky bez právnej subjektivity, s výnimkou zdedených podnikov a spoločností bez právnej subjektivity a komanditná spoločnosť. Poplatníkom je aj kapitálová skupina, ktorá sa skladá najmenej z dvoch spoločností, ktoré majú právnu subjektivitu. [4]

Od dane je oslobodená Štátna pokladnica, Národná banka Poľska, rozpočtové jednotky, štátne účelové fondy, Národný fond pre ochranu životného prostredia, Poľský vodohospodársky podnik a iné uvedené v článku 6 zákona o dani z príjmov právnických osôb.

Predmetom dane z príjmov právnických osôb sú príjmy, ktoré tvoria súčet príjmov pochádzajúcich z kapitálových výnosov a príjmov pochádzajúcich z iných zdrojov. Príjem predstavuje prebytok súčtu získaných výnosov nad nákladmi na ich získanie, dosiahnutými v daňovom roku. Ak náklady na odpočítanie dane prekročia sumu výnosov, rozdiel predstavuje stratu. Ak poplatník za zdaňovacie obdobie utrpel stratu z dôvodu svojej podnikateľskej činnosti, má možnosť znížiť svoj príjem o sumu tejto straty v nasledujúcich piatich zdaňovacích obdobiach, avšak výška odpočtu v jednom z týchto rokov nemôže byť vyššia ako 50 % zo sumy straty.

Základom dane je rozdiel medzi výnosmi a nákladmi. Následne sa od základu dane odpočítavajú odpočty, ako je napríklad 20 % zo sumy pôžičiek v súvislosti s vykonávaním programu reštrukturalizácie, dary poskytnuté verejnoprospešným organizáciám, alebo dary poskytnuté na náboženské účely avšak maximálne do výšky 10 % zo základu dane. Sadzba dane je spravidla vo výške 19 % zo základu dane, avšak existuje aj znížená sadzba dane vo výške 9 % zo základu dane, ktorá je k dispozícii iba pre poplatníkov, ktorých príjmy v daňovom roku nepresiahli čiastku 1 200 000 € prepočítanú podľa priemerného výmenného kurzu EUR vyhláseného Národnou bankou Poľska v prvý pracovný deň daňového roka zaokrúhlenú na 1 000 PLN.

Daňové priznanie sa podáva do konca marca nasledujúceho daňového roka. Ak v daňovom roku nevznikne daňová povinnosť, poplatníci sú povinní podávať nulové daňové priznanie. Preddavky na daň z príjmu právnických osôb sa vyberajú samovýpočtom bez predloženia daňových priznaní. Poplatníci sú povinní platiť mesačné zálohy do 20. dňa každého mesiaca za predchádzajúci mesiac. Poplatníci, ktorí vykonávajú svoju činnosť prvý rok, môžu platiť štvrtročné zálohy. [15]

Majetkové dane (Podatki majątkowe)

Medzi majetkové dane v Poľskej republike patrí daň z nehnuteľností, daň z občianskoprávných transakcií, daň z dopravných prostriedkov, daň z dedičstva a darovania, poľnohospodárska daň a lesná daň. Uvedeným daniam sa podrobne venujeme v ďalšej časti tejto kapitoly.

Ostatné dane (Podatki niesklasyfikowane)

Do kategórie ostatných daní v poľskom daňovom systéme zaraďujeme daň z ťažby niektorých nerastných surovín, daň z tonáže, daň z výstavby lodí a daň z určitých finančných inštitúcií.

Daň z ťažby niektorých nerastných surovín (Podatek od wydobycia niektórych kopalin)

Daň z ťažby niektorých nerastných surovín bola zavedená v Poľsku v roku 2012. Táto daň predstavuje príjem do štátneho rozpočtu. Z počiatku táto daň zaťažovala ťažbu medi a striebra a od roku 2016 zdaňuje aj ťažbu ropy a zemného plynu. Poplatníkom dane z ťažby niektorých nerastných surovín je každý, kto v rámci svojej podnikateľskej činnosti extrahuje meď, striebro, ropu alebo zemný plyn. Pri ťažbe medi a striebra vzniká

daňová povinnosť v deň ťažby týchto nerastov alebo v deň, keď bol koncentrát vyrobený z medenej rudy extrahovaný poplatníkom. Pri ťažbe ropy a zemného plynu vzniká daňová povinnosť pri zavedení týchto nerastov do prenosovej siete alebo priamo do distribučnej siete alebo pri nakládke na iný dopravný prostriedok. Základom dane pri ťažbe medi a striebra je ich množstvo obsiahnuté vo výrobnom koncentráte a u ropy a zemného plynu je základom dane ich vyťažená hodnota. Sadzby dane sú určené zvlášť pre jednu tonu medi a pre jeden kilogram striebra, pričom sa sadzby počítajú cyklicky každý mesiac. Sadzby daní z ťažby zemného plynu a ropy sa rozlišujú podľa typu ložiska. Podrobný spôsob výpočtu sadzieb dane uvádza Ustawa o podatku od wydobywania niektórych kopalin v článku 7. až 7.a. Poplatník je povinný bez žiadosti podať daňové priznanie príslušnému daňovému úradu, vypočítať a zaplatiť daň za mesačné zdaňovacie obdobie do 25. dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom vznikla daňová povinnosť.

Daň z tonáže (Podatek tonażowy)

Daň z tonáže, ktorá je upravená zákonom o dani z tonáže (Ustawa z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym) je uvalená na určité príjmy v oblasti prevádzky námorných plavidiel v medzinárodnej lodnej doprave.

Poplatníkom dane z tonáže sú majitelia lodí prevádzkujúci námorné obchodné lode v medzinárodnej lodnej doprave, pričom majiteľom plavidla môžu byť fyzické a právnické osoby a ďalej zahraničné osoby podnikajúce v Poľskej republike.

Predmetom dane je preprava nákladu, cestujúcich, námorná záchrana, prenájom a používanie lodných kontajnerov, nakládka a vykládka kontajnerov, prevádzkovanie terminálov pre cestujúcich a iné uvedené v článku 3, v bode 1 až 2 tohto zákona. Predmetom dane nie je napríklad geologický výskum, ťažba nerastných zdrojov z morského dna, rybolov a spracovanie rýb, výstavba prístavov a podvodné práce. Základom dane z tonáže je príjem prevádzkovateľa námornej dopravy, ktorý zodpovedá súčinu dennej sadzby a dobe prevádzky všetkých plavidiel lodnej spoločnosti v danom mesiaci, ktoré podliehajú tejto dani. Denná sadzba sa stanovuje podľa čistej kapacity (NT-net tonnage) plavidla na každých 100 jednotiek. Ak je pri zaokrúhľovaní čistá kapacita menej ako 50, vynecháva sa. Ak je naopak viac ako 50, zaokrúhľuje sa na plných 100 jednotiek.

Tab. 3.5 - Denné sadzby pre výpočet základu dane

Čistá kapacita lodí (NT)	Denná sadzba
Do 1000	0,5 EUR za každých 100 jednotiek.
1001 - 10 000	0,35 eur za každých 100 nad 1 000 jednotiek
10 001 - 25 000	0,20 EUR za každých 100 nad 10 000 jednotiek
25 001 a viac	0,10 eur za každých 100 nad 25 000 jednotiek

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym

Denná sadzba sa prepočítava na PLN podľa priemerného výmenného kurzu eura k poslednému dňu mesiaca vyhláseného Poľskou národnou bankou. Sadzba dane z tonáže je vo výške 19 %. Poplatníci sú povinní vypočítať hodnotu dane za každý mesiac daňového roka a túto daň zaplatiť bez výzvy do 20. dňa každého mesiaca za predchádzajúci mesiac a za december do dátumu podania daňového priznania. Okrem toho sú povinní do 31. januára nasledujúceho roka predložiť príslušné priznanie k dani z tonáže splatnej za daný daňový rok.

Daň z výstavby lodí (Podatek od produkcji okrętowej)

Daň z výstavby lodí zdaňuje príjem v rámci činností zahrňujúcich výstavbu a rekonštrukciu lodí. Poplatníci majú možnosť zvoliť si paušálnu daň – daň z výstavby lodí z hodnoty predaja lode a rekonštrukcie lode bez dane z pridanej hodnoty alebo tieto príjmy zdaniť prostredníctvom dane z príjmov fyzických alebo právnických osôb. Pri výbere formy zdanenia daňou z výstavby lodí, nepodliehajú dani z príjmov príjmy zdanené paušálnou daňou.

Poplatníkmi dane sú fyzické osoby alebo právnické osoby s bydliskom alebo sídlom alebo správnu radou na území Poľskej republiky, ktorí prevádzkujú rekonštrukciu alebo výstavbu lodí a taktiež zahraniční podnikatelia, ktorí prevádzkujú rekonštrukciu alebo výstavbu lodí na území Poľskej republiky. Základom dane je príjem z predaja lode alebo z rekonštrukcie lode generovaný v daňovom roku bez dane z pridanej hodnoty. Sadzba dane je paušálna a je vo výške 1 % zo základu dane. Daňová povinnosť vzniká pri predaji lode alebo poskytnutí rekonštrukcie lode, a to najneskôr do dňa vystavenia faktúry alebo obdržania platby. Poplatník je povinný predložiť vyhlásenie o uplatnení paušálnej dane príslušnému daňovému orgánu. V prípade lodiarskych

podnikov, vyhlásenie predkladajú všetci partneri. Vyhlásenie sa podáva do 20. dňa prvého mesiaca zdaňovacieho obdobia. Paušálne zdaňovacie obdobie sú 3 po sebe nasledujúce zdaňovacie roky. Počas zdaňovacieho obdobia nie je možné zmeniť formu zdanenia. Podnikateľ námornej dopravy, ktorý podlieha paušálnej dani, určí výšku príjmu na základe daňových kníh vedených v súlade s osobitnými predpismi. Zodpovedným daňovým úradom je finančný úrad, ktorý je správcom dane z príjmov fyzických alebo právnických osôb. Poplatník je povinný zaplatiť paušálnu daň za každý mesiac daňového roka bez žiadosti na účet daňového úradu a to do 20. dňa každého mesiaca. [24]

Daň z určitých finančných inštitúcií (Podatek od niektórych instytucji finansowych)

Táto daň je upravená Zákonom z dňa 15. Januára o dani z určitých finančných inštitúcií (Ustawa z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych). Je to daň, ktorá zdaňuje aktíva niektorých finančných inštitúcií, a preto sa jej hovorí aj banková daň. Daň z určitých finančných inštitúcií je príjmom štátneho rozpočtu.

Poplatníkmi tejto dane sú:

- tuzemské banky,
- pobočky zahraničných bánk,
- pobočky úverových inštitúcií,
- družstevné záložne a sporiteľne,
- národné poisťovne,
- národné zaistovne,
- pobočky zahraničných poisťovní a zaistovní,
- hlavné pobočky zahraničných poisťovní a zahraničných zaistovní,
- úverové inštitúcie.

Základ dane sa stanoví ako prebytok celkovej hodnoty aktív, ktorý vyplýva z obrátov a zostatkov určených v posledný deň mesiaca na základe záznamov na účtoch hlavnej knihy. Hranice pre jednotlivé inštitúcie sú nasledujúce:

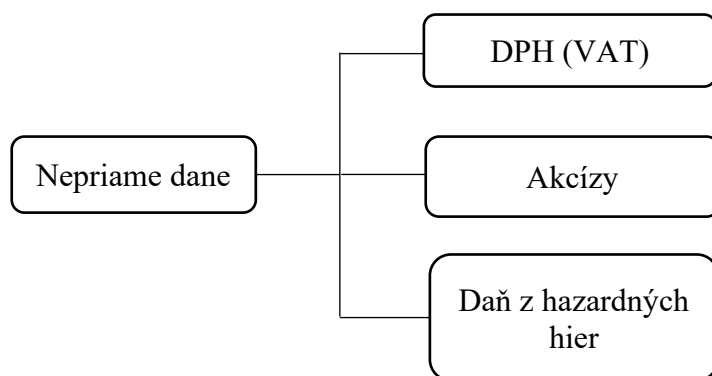
- banky, úverové inštitúcie, družstevné záložne a sporiteľne – nad 4 miliardy PLN,
- poisťovne a zaistovne – nad 2 miliardy PLN,
- úverové inštitúcie – nad 200 miliónov PLN.

Tieto hodnoty sa počítajú spoločne pre všetkých daňových poplatníkov závislé alebo spolu závislé priamo alebo nepriamo na jednej entite alebo skupine subjektov, ktoré sú vo vzájomnom vzťahu. Základ dane je možné znížiť o hodnotu aktív držanú vo forme štátnych cenných papierov, a to u bánk, úverových inštitúcií, družstevných záložní a sporiteľní. V prípade poisťovní a zaistovní sa základ dane znižuje o hodnotu aktív akumulovaných na základe zmlúv o vykonávaní zamestnaneckých kapitálových programov. Sadzba dane je vo výške 0,0366% zo základu dane za mesiac. Daňové priznanie musí byť predložené príslušnému daňovému úradu a daň vypočítaná a zaplatená na účet úradu za každé zdaňovacie obdobie. To neplatí pre poplatníkov, ktorých daňový základ nemá po znížení za následok povinnosť platiť daň.

3.3 Nepriame dane

Charakteristickým znakom nepriamych daní je ich prevoditeľnosť, čo znamená, že daňové bremeno nenesú daňoví poplatníci, ale iné subjekty. Okrem toho sa na nepriame dane neviaže zásada platobnej schopnosti poplatníka. V Poľskom daňovom systéme nepriame dane zahŕňajú daň z pridanej hodnoty, akcízy a daň z hazardných hier.

Obr. 3.2 – Členenie nepriamych daní v Poľsku

Zdroj: Vlastné spracovanie

Daň z pridanej hodnoty (Podatek od towarów i usług)

Daň z pridanej hodnoty, inak nazývaná VAT³, je zavedená v Poľsku od roku 1993 a ako už bolo spomenuté, jedná sa o daň, ktorá podlieha vysokej harmonizácii zo strany Európskej únie, pretože harmonizácia je nevyhnutným predpokladom pre dobré

³ V poľskej literatúre sa často krát uvádza označenie VAT, ktoré predstavuje skrátku value-added tax.

fungovanie spoločného trhu. Predmetom dane z pridanej hodnoty podľa Ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, je dodanie tovaru za úplatu, poskytnutie služby za úplatu, vývoz tovaru, dovoz tovaru, nadobudnutie tovaru z iného členského štátu a dodanie tovaru do iného členského štátu. Povinnosť registrácie k dani z pridanej hodnoty majú právnické osoby, organizačné zložky bez právnej subjektivity, fyzické osoby samostatne zárobkovo činné a fyzické osoby, ktoré prevádzkujú poľnohospodárske, lesnícke alebo rybárske činnosti. Existuje však oslobodenie od dane, keď sa subjekt nemusí registrovať k DPH a to vtedy, ak jeho obrat v predchádzajúcom zdaňovacom období nepresiahol hodnotu 200 000 PLN. V prípade podnikateľov, ktorí začínajú podnikat' v danom roku, sa tento limit berie do úvahy úmerne dobe podnikania. [16]

Základom dane je všetko, čo predstavuje platbu, ktorú dodávateľ alebo poskytovateľ služieb obdržal alebo má obdržať z predaja od kupujúceho, príjemcu alebo tretej strany, vrátane prijatých dotácií a iných podobných platieb, ktoré majú priamy vplyv na cenu tovarov alebo služieb poskytovaných osobou povinnou k dani. Základ dane tvoria aj iné dane, clá, poplatky a iné poplatky podobnej povahy, dodatočné náklady, akými sú provízie, náklady na balenie, dopravu a poistenie, účtované dodávateľom alebo poskytovateľom služieb kupujúcemu alebo príjemcovi služby. Základ dane nezahŕňa sumy, ako je napríklad zníženie ceny vo forme zľavy za platbu vopred, zľavy poskytnuté kupujúcemu zohľadnené v čase predaja. Základ dane sa môže znižovať napríklad o hodnotu vráteného tovaru, o sumy vyplývajúce z opravy vystavených faktúr. [7]

Tab. 3.6 – Sadzby dane pre vybrané druhy tovarov a služieb

Vybrané druhy tovarov a služieb	Sadzby dane
Základná sadzba DPH	23 %
Prvá znížená sadzba DPH - používa sa na dodávku vybraných potravín, zdravotníckych pomôcok, stravovacích a hotelových služieb,	8 %
Druhá znížená sadzba DPH - používa sa na dodávku určitých potravín, napríklad chleba, mliečne výrobky, mäso a dodávku vybraných druhov tlačených kníh,	5 %
Nulová sadzba - používa sa napríklad na dodávky určitých lodí a lietadiel, služby súvisiace s námornou a leteckou dopravou, služby medzinárodnej dopravy, služby súvisiace s vývozom a dovozom tovaru.	0 %

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług

V prípade základnej sadzby dane zákonodarca neuvádza, na ktoré tovary a služby daná sadzba platí. V prípade 8 % a 5 % sadzby dane sú tovary a služby jasne definované. K dispozícii je aj 0 % sadzba dane, ktorej uplatňovanie nevedie k žiadnemu daňovému zaťaženiu. Táto sadzba sa používa na vývoz a dodanie tovaru v rámci členských štátov, ako aj na niektoré dodávky tovaru a služieb v domácom obchode. Plátcu dane sú povinní vypočítať a zaplatiť daň prostredníctvom formulárov DPH-7 a DPH-7K za mesačné zdaňovacie obdobie do 25. dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom vznikla daňová povinnosť. Kontrolné hlásenie JPK_VAT sú plátcu povinní posielať elektronicky priamo ministerstvu financií do 25. dňa mesiaca nasledujúceho po predchádzajúcom mesiaci, bez ohľadu na ich zdaňovacie obdobie. Súhrnné hlásenie VAT-UE sa tiež podáva iba za mesačné obdobie a nie je možné ho podávať inou formou než elektronickou. [7]

Spotrebná daň (Podatek akcyzowy)

Základným právnym aktom, ktorý upravuje spotrebnú daň v Poľsku je Ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym. Zdanenie spotrebnou daňou je tiež harmonizované európskym právom. Spoločný systém spotrebných daní v Európskej únii obsahuje nariadenia týkajúce sa tovaru podliehajúceho spotrebnej dani, najmä elektriny,

alkoholu a tabakových výrobkov a to prostredníctvom Smernice Rady 2008/118/ES z dňa 16. 12. 2008. [4]

Plátcami spotrebnej dane sú fyzické osoby, právnické osoby a organizačné jednotky bez právnej subjektivity, ktoré vykonávajú zdaniteľné činnosti, ktoré uvádza zákon (Ustawa o podatku akcyzowym) v článku 8. Do tovaru podliehajúceho spotrebnej dani patria energetické výrobky, elektrina, alkoholické nápoje, tabakové výrobky, sušený tabak, tekutina na elektronické cigarety, výrobky z uhlia a plynové výrobky. Plátca je povinný vypočítať a zaplatiť daň do 25. dňa nasledujúceho mesiaca na účet príslušnej colnej komory. [17]

Daň z hazardných hier (Podatek od gier)

Daň z hazardných hier je v Poľsku upravená zákonom o hazardných hrách - Ustawą z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych a predstavuje príjem do štátneho rozpočtu. Poplatníkmi dane sú fyzické osoby, právnické osoby alebo organizačné jednotky bez právnej subjektivity, ktoré organizujú hazardné hry na základe udelenej licencie alebo povolenia, s výnimkou propagačných lotérií, ďalej je poplatníkom subjekt organizujúci hry, na ktoré sa vzťahuje štátny monopol a účastník pokerového turnaja organizovaného subjektom, ktorý vlastní licenciu na kasíno.

Predmetom dane je:

- usporadúvanie hazardných hier,
- účasť na pokrovom turnaji.

Základ dane sa líši podľa jednotlivých druhov hier. Pre peňažné lotérie, tomboly a telebingové hry je základom dane súčet výnosov z predaja vstupeniek alebo iných dôkazov o účasti na hre. V audiotexovej lotérii je základom dane príjem organizátora audiotexovej lotérie získaný z tejto lotérie. V číselných lotériách sa jedná o sumu zaplatených vkladov. Pri hre bingo je základom dane nominálna hodnota vstupeniek do hry. Vo valcových hrách, hrách s kockami a v kartových hrách, s výnimkou pokru hraného vo forme pokerového turnaja tvorí základ dane rozdiel medzi súčtom všetkých zaplatených stávok a súčtom vyplatených výhier. V pokri hrajúcom sa vo forme pokerového turnaja je základom dane suma výhry znížená o vstupný poplatok za účasť na turnaji a v hre s hracími automatmi sa jedná o sumu predstavujúcu rozdiel medzi súčtom všetkých zaplatených stávok a súčtom výhier získaných účastníkmi hry.

Sadzby dane pre daň z hazardných hier sú nasledujúce:

- 10 % pre tomboly a výherné bingo hry,

- 15 % pre peňažné lotérie,
- 20 % pre číselné lotérie,
- 25 % pre telebingo, audiotextové lotérie a poker,
- 50 % pre výherné automaty, valcové hry, kockové hry, kartové hry,
- 2, 5 % pre stávky na športové súťaže zvierat,
- 12 % pre stávky iné. [18]

Subjekty, ktoré podliehajú dani, sú povinné vypočítať a zaplatiť daň z hier do 10. dňa nasledujúceho mesiaca. V prípade subjektov organizujúcich pokerový turnaj sa daňové priznanie podáva do 20. dňa mesiaca nasledujúceho mesiaca.

3.4 Jednotlivé majetkové dane v Poľskej republike

Majetkové dane v Poľskej republike predstavujú iba dodatočné dane, ktoré dopĺňajú daňový systém Poľska. Majú malý fiškálny význam a sú to predovšetkým príjmy obecných rozpočtov, a preto spadajú do kategórie miestnych daní. V Poľsku získavajú príjmy z miestnych daní iba obce. Miestne dane sú tvorené na základe zákonov a obsahujú všetky dôležité prvky dane. Iba pri niektorých druhoch daní môže obec znižovať daňové sadzby a v rámci určitého limitu uplatňovať ďalšie oslobodenia a zníženia. [11]

Do miestnych daní v Poľsku patrí:

- daň z nehnuteľných vecí (podatek od nieruchomości),
- daň z občianskoprávných transakcií (podatek od czynności cywilnoprawnych),
- daň z dopravných prostriedkov (podatek od środków transportowych),
- daň z dedičstva a darovania (podatek od spadków i darowizn),
- poľnohospodárska daň (podatek rolny),
- lesná daň (podatek leśny).

3.4.1 Daň z nehnuteľných vecí

Daň z nehnuteľných vecí je upravená zákonom z dňa 12. 01. 1991 o miestnych daniach a poplatkoch. Jedná sa o daň, ktorá zabezpečuje príjem obciam z nehnuteľnosti. Poplatníkmi tejto dane sú fyzické osoby, právnické osoby, organizačné zložky vrátane

spoločnosti bez právnej subjektivity, ktorými sú: vlastníci nehnuteľností, autonómni vlastníci nehnuteľností, trvalí užívatelia nehnuteľností, vlastníci nehnuteľností, alebo ich častí, ktoré sú majetkom štátnej pokladnice alebo miestnej samosprávy, ak je vlastníctvo zmluvne uzavreté s majiteľom.

Predmetom dane z nehnuteľných vecí sú: pozemky, budovy alebo ich časti, stavby alebo ich časti určené k podnikaniu. Budova je stavebný objekt v zmysle stavebného zákona, ktorý je trvalo spojený s pozemkom, oddelený pomocou stavebných priečok, má základy a strechu. Stavba je stavebná konštrukcia, ktorá nie je budovou ani malým architektonickým objektom. Jedná sa napríklad o letiská, mosty, tunely, technické siete, inžinierske siete, voľné stojace stožiare, reklamné tabule spojené so zemou, čističky odpadových vôd, pomníky. Stavbami nie sú objekty malej architektúry, ako sú napríklad pieskoviská, hojdačky, kaplnky. Zdaneniu nepodliehajú nehnuteľnosti vlastnené zahraničnými štátmi a medzinárodnými organizáciami, pôda pod tečúcimi povrchovými vodami, s výnimkou pôdy pod vodami jazier alebo umelých nádrží, pevnina pod morskými vodami, nehnuteľnosti alebo ich časti obsadené pre potreby orgánov miestnej správy, vrátane obecných úradov, úradov mestských združení a maršalov, pôda zabieraná pre verejné komunikácie a nehnuteľnosti vo vlastníctve Štátnej pokladnice. Od dane sa oslobodzujú univerzity, verejné a neverejné organizačné jednotky, na ktoré sa vzťahuje vzdelávací systém, vedecké ústavy a pomocné vedecké jednotky, subjekty prevádzkujúce chránené dielne, výskumné ústavy a iné uvedené v článku 7 zákona o miestnych daniach a poplatkoch. [19]

Základom dane z nehnuteľných vecí je:

- pre pozemky - plocha pozemkov v m^2 ,
- pre budovy alebo ich časti – úžitková plocha v m^2 ,
- pre stavby alebo ich časti využívané k podnikaniu:
  - ak sa odpisujú - ich hodnota (vstupná cena) stanovená k 1. Januáru, ktorá tvorí základ pre výpočet odpisov, neznížená o odpisy. V prípade, že by došlo k technickému zhodnoteniu, ktoré presiahne sumu 3 500 PLN, dôjde k zvýšeniu základu dane v nasledujúcom období,
  - ak sa neodpisujú - základom dane je ich trhovú hodnotu k 1. januáru zdaňovacieho obdobia.

Miestností alebo ich častí a častí podlaží s výškou od 1,40 m do 2,20 m sa započítavajú do úžitkovej plochy iba z 50 %. Ak je výška nižšia ako 1,40 m, táto plocha je oslobodená. Sadzby dane sa členia na percentuálne a čiastkové. Zákon o miestnych daniach a poplatkoch stanovuje maximálne čiastkové sadzby dane z nehnuteľných vecí, ktoré obce nesmú prekročiť. Konečné sadzby dane sú stanovené uznesením obecnej rady. Samotná výška závisí od účelu budovy alebo pozemku. Zdaňovanie budov a pozemkov pre účely spojené s podnikaním je mnohonásobne vyššie ako pre účely bývania.

Tab. 3.7 – Sadzby dane z nehnuteľných vecí

ÚČEL VYUŽITIA		SADZBA
POZEMKY	pre podnikateľskú činnosť	0,95 PLN/1 m ²
	stavebný pozemok (ak uplynuli 4 roky a výstavba nebola ešte dokončená)	3,15 PLN/1 m ²
	na ktorých sú jazerá a vodné nádrže	4,80 PLN/1 ha
	ostatné	0,50 PLN/m ²
BUDOVY	obytné	0,81 PLN/m ²
	pre podnikateľskú činnosť	23,90 PLN/m ²
	pre obchodovanie s osivom	11,18 PLN/m ²
	pre poskytovanie zdravotníckych služieb	4,87 PLN/m ²
	pre iné účely	8,05 PLN/m ²
STAVBY	pre podnikateľskú činnosť	2 %

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Ustawy o podatkach i opłatach lokalnych

Daňová povinnosť vzniká od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom nastali okolnosti rozhodujúce pre vznik daňovej povinnosti. Daňová povinnosť zaniká na konci mesiaca, v ktorom zanikli okolnosti rozhodujúce pre túto daň. Fyzické osoby sú povinné predložiť príslušnému daňovému úradu informácie o nehnuteľnostiach a stavebných predmetoch, pripravené na formulári podľa stanoveného vzoru, do 14 dní odo dňa, kedy nastali okolnosti odôvodňujúce vznik alebo zánik daňovej povinnosti. Daň z nehnuteľností pre fyzické osoby sa stanovuje rozhodnutím daňového úradu príslušného miesta určenia predmetu zdanenia. Daň je splatná v splátkach úmerných dobe trvania daňovej povinnosti v lehotách 15. marca, 15. mája, 15. septembra a 15. novembra daňového roka. Právnické osoby, organizačné zložky, spoločnosti bez právnej

subjektivity a organizačné zložky Národného centra pre poľnohospodársku podporu a organizačné zložky Štátneho lesného hospodárstva Štátnych lesov sú povinné predložiť do 31. januára daňovému úradu daňové priznanie na formulári podľa stanoveného vzoru.. Právnické osoby majú povinnosť zaplatiť daň z nehnuteľnosti bez vyzvania na účet príslušnej obce. Ak nehnuteľnosť vlastní spoločne právnické aj fyzické osoby, postupuje sa podľa pravidiel uvedených pre právnické osoby. [19]

3.4.2 Daň z občianskoprávných transakcií

Daň z občianskoprávných transakcií nazývaná aj kolkovná daň, je upravená zákonom o dani z občianskoprávných transakcií (Ustawa z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych). Táto daň sa vzťahuje na zmluvy, ktoré sa týkajú položiek a vlastníckych práv uplatňovaných v Poľsku, ale aj v zahraničí, kedy kupujúci musí mať sídlo v Poľsku a občiansky právny akt musí byť tiež vykonaný v Poľsku. Predmetom tejto dane sú zmluvy: kúpna zmluva a zmluva o výmene majetku a vlastníckych práv, zmluva o pôžičke, zmluva o darovaní, v časti týkajúcej sa prevzatia dlhov a záväzkov darcu príjemcom⁴, doživotná zmluva, zmluvy o rozdelení dedičstva a o zrušení spoločného vlastníctva, založenie hypotéky, založenie vecného bremena. Poplatníkmi tejto dane sú fyzické osoby, právnické osoby, organizačné jednotky bez právnej subjektivity. Poplatníkmi sú kupujúci – pri uzatváraní kúpnych zmlúv, obaja účastníci konania – pri zmluve o výmene, príjemcovia – pri darovacích zmluvách, nadobúdajúci subjekt – pri rozdelení dedičstva a pri zrušení spoločného vlastníctva, užívateľ – pri vecnom bremene, osoba predkladajúca vyhlásenie o vôli založiť hypotéku, pôžičku. Od dane z občianskoprávných transakcií sú oslobodené konzulárne úrady, diplomatické misie, ozbrojené sily, medzinárodné organizácie, verejnoprospešné organizácie, ak vykonávajú občianskoprávne činnosti v súvislosti s neziskovými verejnoprospešnými činnosťami, jednotky miestnej samosprávy, štátna pokladnica. komoditných burzách.

Základ dane je odlišný pre:

- kúpnu zmluvu a výmenu majetku – trhovú hodnotu majetku alebo majetkových práv,

---

⁴ Darovanie hnutel'ného majetku, nehnuteľností, hotovosti alebo osobitných práv nepodlieha dani z občianskoprávných transakcií.

- zmluvu o darovaní – hodnota dlhov a záväzkov prevzatých príjemcom,
- doživotné zmluvy, vecné bremeno – tržná hodnota nehnuteľnosti alebo práva užívania,
- dohody o zrušení spoločného vlastníctva alebo o rozdelení dedičstva – tržná hodnota nadobudnutej veci alebo vlastníckeho práva nad hodnotou podielu na spoločnom vlastníctve alebo dedičstve,
- zmluvu o pôžičke, hypotéke – výška alebo hodnota pôžičky, hypotéky. [20]

Sadzby dane sa členia na percentuálne a čiastkové.

Tab. 3.8 – Sadzby dane pre jednotlivé činnosti

Druh činnosti		Sadzba dane
Kúpna zmluva	nehnuteľný majetok, hnutel'ný majetok, trvalé právo užívania, vlastníctvo družstevného práva na bývanie,	2 %
	iné majetkové práva	1 %
Výmenná zmluva, doživotná zmluva, zmluva o darovaní, zmluva o zrušení spoločného vlastníctva alebo rozdelení dedičstva	pri prevoze vlastníctva k nehnuteľným a hnutel'ným veciam, právu užívania, vlastníctva družstevného práva na bývanie,	2 %
	prevod iných majetkových práv	1 %
Zriadenie hypotéky	na zabezpečenie existujúcich dlhov	0,1 %
	na zabezpečenie dlhov neurčenej sumy	19 PLN
Zmluva o vecnom bremene		1 %
Zmluva o pôžičke		0,5 %

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Ustawy z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych

Poplatníci sú povinní podať daňové priznanie, vypočítať a zaplatiť daň do 14 dní od dátumu vzniku daňovej povinnosti. Daňová povinnosť vzniká v okamihu uskutočnenia občianskoprávneho aktu.

3.4.3 Daň z dopravných prostriedkov

Daň z dopravných prostriedkov je upravená v Zákone z 12. januára 1991 o miestnych daniach a poplatkoch (Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych). Táto daň sa nevzťahuje na všetky dopravené prostriedky, ale ukladá sa iba konkrétnej skupine vozidiel, a to na nákladné vozidlá, návesové a balastové traktory, prívesy, návěsy a autobusy. Osobné automobily, motocykle, skútre, bicykle, štvôrkolky a poľnohospodárske traktory preto nepodliehajú dani z dopravných prostriedkov.

Predmetom dane z dopravných prostriedkov sú:

- nákladné vozidlá s maximálnou celkovou hmotnosťou nad 3,5 tony a menej ako 12 ton,
- nákladné vozidlá s maximálnou celkovou hmotnosťou 12 ton alebo viac,
- návesové a balastové traktory prispôbené na použitie spolu s návěsom alebo prívesom s prípustnou celkovou hmotnosťou súpravy vozidiel od 3,5 tony do menej ako 12 ton,
- návěsov a balastové traktory určené na používanie spolu s návěsom alebo prívesom s prípustnou celkovou hmotnosťou súpravy vozidiel rovnajúcou sa alebo vyššou ako 12 ton,
- prípojné vozidlá a návěsy, ktoré spolu s motorovým vozidlom majú celkovú prípustnú hmotnosť 7 ton a menej ako 12 ton, s výnimkou tých, ktoré súvisia výlučne s poľnohospodárskou činnosťou vykonávanou daňovníkom poľnohospodárskej dane,
- prípojné vozidlá a návěsy, ktoré spolu s motorovým vozidlom majú celkovú prípustnú hmotnosť najmenej 12 ton, s výnimkou tých, ktoré súvisia výlučne s poľnohospodárskou činnosťou vykonávanou daňovníkom poľnohospodárskej dane,
- autobusy. [2]

Od dane z dopravných prostriedkov sú oslobodené dopravné prostriedky vo vlastníctve diplomatických misií, konzulárnych úradov a iných zahraničných misií. Ďalej dopravné prostriedky tvoriace mobilizačné rezervy, špeciálne vozidlá a vozidlá používané na osobitné účely v zmysle predpisov o cestnej premávke a historické vozidlá. Poplatníkmi dane sú fyzické a právnické osoby, ktoré sú vlastníkami dopravných prostriedkov a tiež organizačné zložky bez právnej subjektivity, na ktoré sú dopravné

prostriedky zaregistrované. V prípade zmeny vlastníka dopravného prostriedku pokračuje daňová povinnosť predchádzajúceho vlastníka až do konca mesiaca, v ktorom došlo k prevodu vlastníctva. [8]

Daňová povinnosť vzniká prvý deň nasledujúceho mesiaca po mesiaci, v ktorom bol dopravný prostriedok zaregistrovaný. Daňová povinnosť vzniká aj od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bol dopravný prostriedok opätovne povolený k premávke z dôvodu predchádzajúceho vyradenia vozidla z premávky. Sadzby dane z dopravných prostriedkov majú charakter kvóty a menia sa v závislosti od kategórie dopravného prostriedku, jeho celkovej hmotnosti, od počtu náprav, od typu zavesenia alebo od počtu miest v autobuse. Sadzby dane určuje obecná rada pri prijímaní uznesenia o výške daňových sadzieb platných v danej obci, pričom sú stanovené ročné minimálne a maximálne sadzby dane na jeden dopravný prostriedok, podľa ktorých obce musia postupovať pri stanovovaní sadzieb daní platných pre danú obec.

Tab. 3.9 - Maximálne sadzby dane z dopravných prostriedkov

Typ dopravného prostriedku	Maximálna sadzba dane
Nákladné vozidlá s povolenou hmotnosťou nad 3,5 t do 5,5 t	832, 71 PLN
Nákladné vozidlá s povolenou hmotnosťou nad 5,5 t do 9 t	1 389, 14 PLN
Nákladné vozidlá s povolenou hmotnosťou nad 9 t do 12 t	1 666, 96 PLN
Nákladné vozidlá s povolenou hmotnosťou 12 t a viac	3 181, 00 PLN
Ťahače a balastové traktory s povolenou hmotnosťou od 3,5 t do 12 t	1 944, 76 PLN
Ťahače a balastové traktory s povolenou hmotnosťou od 12 t do 36 t	2 458, 70 PLN
Ťahače a balastové traktory s povolenou hmotnosťou nad 36 t	3 181, 00 PLN
Prípojné vozidlá a návěsy s povolenou hmotnosťou od 7 t do 12 t	1 666, 96 PLN
Prípojné vozidlá a návěsy s povolenou hmotnosťou od 12 t do 36 t	1 944, 76 PLN
Prípojné vozidlá a návěsy s povolenou hmotnosťou nad 36 t	2 458, 70 PLN
Autobus, ktorý má menej ako 22 miest na sedenie	1 968, 37 PLN
Autobus, ktorý má 22 a viac miest na sedenie	2 488, 56 PLN

Zdroj: Styczyński, 2019

Poplatníci sú povinní do 15. februára predložiť príslušnému obecnému úradu daňové priznanie k dani z dopravných prostriedkov za príslušný rok. Daň je zvyčajne splatná v dvoch splátkach na účet obce každý rok do 15. februára a do 15. septembra. Poplatníci, ktorí používajú dopravné prostriedky v kombinovanej doprave na území Poľskej republiky, majú nárok na vrátenie zaplatenej dane z dopravných prostriedkov. Kombinovaná preprava je preprava tovaru, pri ktorej nákladný automobil, príves, náves s ťažnou jednotkou alebo bez nej, 20-stopový kontajner alebo väčší používa cestu v počiatkovej alebo konečnej časti prepravy a v inej časti prepravy železničnú dopravu, vnútrozemskú vodnú alebo námornú dopravu, kde morská časť v priamke presahuje 100 km. Suma vrátenej dane z dopravných prostriedkov sa určuje na základe počtu ciest nasledujúco:

- od 100 jázd a viac – 100 % z ročnej dane,
- od 70 do 99 jázd, vrátane – 75 % z ročnej dane,
- od 50 do 69 jázd vrátane – 50 % z ročnej dane,
- od 20 do 49 jázd vrátane – 25 % z ročnej dane. [20]

3.4.4 Daň z dedičstva a darovania

Daň z dedičstva a darovania je upravená Zákonom z dňa 28. Júla 1983 o dani dedičskej a darovacej (Ustawa z dnia 28.07.1983 r. o podatku od spadków i darowizn). Tejto dani podlieha nadobudnutie majetku alebo vlastníckych práv fyzickými osobami na území Poľskej republiky, a to z titulu: dedičstva, riadneho zápisu, zákonného príkazu, daru, prepisu, bezplatného ukončenia spoločného vlastníctva. [21]

Plátcami dane sú notári, ktorí v niektorých prípadoch nahrádzajú poplatníkov pri činnostiach týkajúcich sa daňových povinností. Úlohou plátcu je vylúčiť poplatníka z činností, akou je napríklad výpočet a zaplatenie dane príslušnému daňovému úradu. Notári sú plátcami dane z darovania, ktorá sa vyhotovuje vo forme notárskej zápisnice, alebo bezplatnej dohody o zrušení spoluvlastníctva. Sú povinní viesť daňovú evidenciu, vyberať daň splatnú pri vyhotovení notárskej zápisnice a zaplatiť daň na účet daňového úradu do siedmeho dňa nasledujúceho mesiaca.

Od dane je oslobodené dedičstvo a dary, ktoré nadobudnú osoby v prvej skupine s výnimkou svokry a svokra, bez ohľadu na výšku dedičstva alebo daru, pričom je potrebné nahlásiť nadobudnutie vlastníctva alebo vlastníckych práv príslušnému daňovému úradu do 6 mesiacov odo dňa vzniku. Ďalej je oslobodené nadobudnutie

nehnuteľností, ktorých plocha nepresahuje 110 m², alebo nadobudnutie nehnuteľnosti, v ktorej bude mať nadobúdateľ trvalý pobyt a nehnuteľnosť nebude predávať po dobu 5 rokov. Ďalej je oslobodené nadobudnutie vlastníctva farmy v dôsledku kúpy, kedy sa farma rozšíri a plocha farmy nebude mať menej ako 11 ha a nie viac ako 300 ha a túto farmu bude prevádzkovať nadobúdateľ po dobu najmenej 5 rokov od dátumu nadobudnutia. Oslobodenie sa týka napríklad aj nadobudnutia poľnohospodárskych strojov a vozidiel, za predpokladu, že nebudú predané do 3 rokov od nadobudnutia. Ďalej nadobudnutie práv podielov v poľnohospodárskom družstve, nadobudnutie práv na sporiacom a úverovom účte ako daru od osoby, ktorá je v manželstve spolu s majiteľom sporiaceho a úverového účtu za predpokladu, že prostriedky akumulované na tomto účte sú pridelené na účely bývania. Vznik daňovej povinnosti závisí od toho, akým spôsobom dôjde k nadobudnutiu majetku alebo vlastníckych práv. [8]

Dedičská a darovacia daň sa platí z hodnoty prijatého dedičstva alebo daru. Pri určovaní hodnoty zohrávajú úlohu najmä trhové ceny. Základom dane je hodnota nadobudnutých majetkových a vlastníckych práv po odpočítaní dlhov a nákladov. Dlhy zahŕňajú náklady na lekárske ošetrovanie, na starostlivosť počas choroby poručiteľa, náklady na pohreb, náklady na dedičské konanie, odmena vykonávateľovi závetu, povinnosti vykonať zápisy a príkazy obsiahnuté v záveti. Trhová hodnota vecí alebo vlastníckych práv sa určuje na základe priemerných cien používaných pri predaji položiek toho istého druhu, berúc do úvahy ich umiestnenie, stav a stupeň použitia. Zdanenie vlastníckych a majetkových práv závisí od toho, či základ dane prekračuje hodnoty uvedené v nasledujúcej tabuľke a od skupiny, v ktorej sa nadobúdajúca osoba nachádza.

Tab. 3.10 - Minimálna hranica základu dane pre zdanenie

Prvá skupina	Druhá skupina	Tretia skupina
Pri prekročení 9 637 PLN	Pri prekročení 7 276 PLN	Pri prekročení 4 902 PLN
Manžel/ka, rodičia, adoptívny rodičia, deti, súrodenci, nevlastná/ý matka/otec, svokor, svokra,	Potomkovia súrodencov, súrodenci rodičov, súrodenci manžela/manželky, vnuk, vnučka	Ostatní

Zdroj: Styczyński, 2019

Nasledujúca tabuľka znázorňuje stupnicu sadzieb dane, ktoré sa uplatňujú pre jednotlivé skupiny subjektov, ktoré nadobúdajú majetok či majetkové práva.

Tab. 3.11 - Sadzby dane pre jednotlivé skupiny

SUMA v PLN		SADZBA DANE
PRVÁ SKUPINA		
od 9 637	do 10 278	3%
od 10 278	do 20 556	308,30 PLN a 5% z prebytku nad 10 278 PLN
od 20 556		822, 20 PLN a 7% z prebytku nad 20 556 PLN
DRUHÁ SKUPINA		
od 7 276	do 10 278	7%
od 10 278	do 20 556	719, 50 PLN a 9% z prebytku nad 10 278 PLN
od 20 556		1 644, 50 PLN a 12% PLN z prebytku nad 20 556 PLN
TRETIA SKUPINA		
od 4 902	do 10 278	12%
od 10 278	do 20 556	1 233, 40 PLN a 16% PLN z prebytku nad 10 278 PLN
od 20 556		2 877, 90 PLN a 20% z prebytku nad 20 556 PLN

Zdroj: Styczyński, 2019

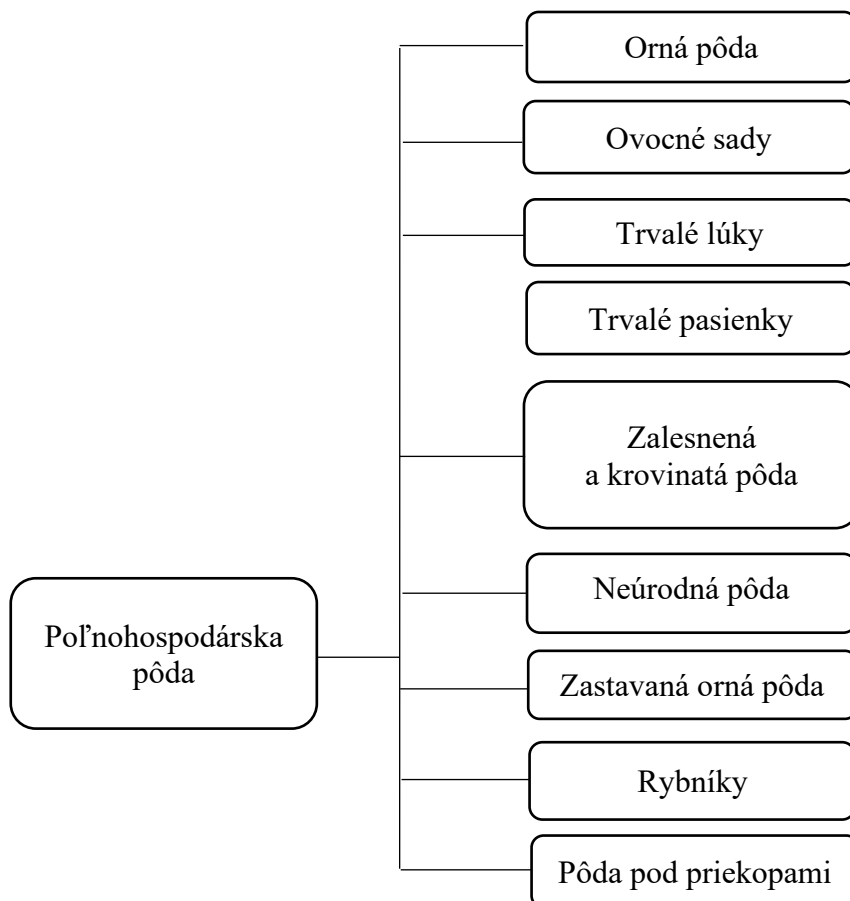
Existuje výnimka, pri ktorej sa neuplatňuje vyššie spomenutá progresívna daňová sadzba. Nadobudnutie majetku formou prepisu sa zdaňuje 7 % sadzbou dane. Poplatníci sú povinní podať daňové priznanie do jedného mesiaca od vzniku daňovej povinnosti. Daňový úrad vydá rozhodnutie, v ktorom uvedie výšku dane. Ak v priebehu overovacej činnosti, daňového konania alebo daňovej kontroly sa zistí, že nadobudnutie vlastníctva alebo vlastníckych práv darom nebolo zdanené a zaplatené, uplatní sa sankcia – zdanenie vo výške 20 %. [21]

3.4.5 Poľnohospodárska daň

Poľnohospodárska daň je upravená ustanoveniami zákona z 15. novembra 1984 o poľnohospodárskej dani (Ustawa z 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym). Táto daň je aplikovaná na pôdu klasifikovanú v katastri nehnuteľností ako poľnohospodárska pôda s výnimkou pôdy využívanéj na inú činnosť ako poľnohospodársku. [22]

Nasledujúca schéma znázorňuje druhy pôdy, ktoré sa podľa prílohy 6 k nariadeniu ministerstva pre regionálny rozvoj a výstavbu z 29. marca 2001 o registrácii pozemkov a budov zaraďujú medzi poľnohospodársku pôdu.

Obr. 3.3 – Členenie poľnohospodárskej pôdy

Zdroj: Vlastné spracovanie

Poplatníkmi poľnohospodárskej dane sú fyzické osoby, právnické osoby, organizačné zložky bez právnej subjektivity, ktoré sú: vlastníkami pôdy, držiteľmi pôdy, trvalými užívateľmi pôdy, držiteľmi pôdy, ktorá je vo vlastníctve štátnej pokladnice alebo jednotky miestnej samosprávy, nájomcovia poľnohospodárskej pôdy, ktorá bola úplne alebo čiastočne prenajatá na základe dohody uzatvorenej podľa ustanovení o sociálnom poistení farmárov alebo ustanovení týkajúcich sa získania štrukturálnych dôchodkov. Od dane sú oslobodené univerzity, vedecké ústavy, prevádzkovanie chránených dielní a výskumné ústavy.

Základom dane je počet prevedených hektárov určených na základe plochy, typu a kvality poľnohospodárskej pôdy.

Nasledujúca tabuľka znázorňuje prevodné koeficienty hektárov u ornej pôdy, lúk a pasienkov. Prevod hektárov závisí od toho, do ktorého daňového okresu daná pôda patrí a od kvality pôdy. Daňové okresy sú určené na základe hospodárskych, výrobných a klimatických podmienok, prostredníctvom Nariadenia ministra financií.⁵

Tab. 3.12 - Prevodné koeficienty

Druh pôdy:	Orná pôda				Lúky a pasienky			
Daňové okresy	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Kvalita pôdy	Prevod hektárov – koeficienty							
I najlepšia	1.95	1.80	1.65	1.45	1.75	1.60	1.45	1.35
II veľmi dobrá	1.80	1.65	1.50	1.35	1.45	1.35	1,25	1.10
IIIa dobrá – orná pôda	1.65	1.50	1.40	1,25	-	-	-	-
III dobrá – lúky, pasienky	-	-	-	-	1,25	1.15	1.05	0.95
IIIb strednej kvality	1.35	1,25	1.15	1.00	-	-	-	-
IVa strednej kvality – lepšia	1.10	1.00	0,90	0,80	-	-	-	-
IV strednej kvality	-	-	-	-	0.75	0.70	0.60	0.55
IVb strednej kvality – horšia	0,80	0.75	0,65	0.60	-	-	-	-
V chudobná	0.35	0.30	0.25	0.20	0.20	0.20	0.15	0.15
VI najhoršia	0.20	0.15	0.10	0,05	0.15	0.15	0.10	0,05

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Ustawy z 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym

Základ dane u ovocných sádov sa stanovuje podľa uvedenej tabuľky s použitím hodnôt pre ornú pôdu, pričom pri kvalite III a IV sa používajú hodnoty uvedené pre lúky a pasienky.

Základ dane u rybníkov, pôdy z pod priekop, zalesnenej a krovinatej pôdy a zastavanej ornej pôdy sa určuje nasledujúco:

⁵ Roporzúdzienie ministra finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie zaliczenia gmin oraz miast do jednego z czterech okręgów podatkowych

- 1 ha rybníkov s chovom lososov a pstruhov a 1 ha zastavanej ornej pôdy sú rovné 1 ha,
- 1 ha rybníkov s chovom ostatných rýb, 1 ha zalesnenej a krovinatej pôdy a pôdy z pôd priekop sa prevedú na 0,2 ha. [2]

Výška dane na 1 ha poľnohospodárskej pôdy sa určuje ako peňažný ekvivalent žita. Na pôdu fariem sa uplatňuje peňažný ekvivalent 2, 5 metráku žita/1 ha, ktorý v roku 2020 činí 146,15 PLN a na ostatnú pôdu sa uplatňuje 5 metrákov žita/1 ha, ktorý predstavuje 292,30 PLN.

Podľa zákona majú poplatníci nárok na zľavu za výdavky za výstavbu alebo modernizáciu budov pre chov hospodárskych zvierat, alebo zariadení na ochranu životného prostredia, nákup a inštaláciu postrekovačov, drenáží, vodovodov pre farmy a zariadenia používané na výrobu prírodných zdrojov energie (vietor, bioplyn, slnko, voda). Investičná úľava sa poskytuje po dokončení investície a pozostáva z odpočtu splatnej dane vo výške 25% z účtovných dokladov investičných výdavkov. [2]

Ďalej existuje aj zľava na pôdy, ktoré sa nachádzajú v podhorských a horských oblastiach. Daň sa znižuje o 30 % pre pôdu triedy I, II, IIIa, III a IIIb a o 60% v prípade pôdy triedy IVa, IV a IVb. Daňový úrad môže aj oslobodiť poplatníka od platenia dane, alebo znížiť jeho daňovú povinnosť v prípade prírodnej katastrofy v rozsahu škody.

Daňová povinnosť vzniká od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom vznikli okolnosti odôvodňujúce vznik povinnosti. Ak daňová povinnosť vznikla alebo zanikla v priebehu roka, poľnohospodárska daň za rok sa určí v pomere k počtu mesiacov, v ktorých táto povinnosť existovala. Príslušným daňovým úradom vo veciach poľnohospodárskej dane je obecny úrad. Fyzické osoby sú povinné predložiť príslušnému daňovému úradu daňové priznanie na stanovených tlačivách do 14 dní od dátumu vzniku, zmeny, alebo zániku daňovej povinnosti. Ak je pôda v spoluvlastníctve viacerých fyzických osôb, postupuje sa podľa pravidiel pre právnické osoby. Právnické osoby a organizačné zložky bez právnej subjektivity sú povinné do 15. januára predložiť daňové priznanie príslušnému správcovi dane. Daň je splatná v splátkach úmerných trvaniu daňovej povinnosti v termínoch 15. marca, 15. mája, 15. septembra a 15. novembra daňového roka. Ak výška dane nepresiahne 100 PLN, daň je splatná raz v deň prvej splátky.

3.4.6 Lesná daň

Daň z lesov bola pôvodne upravená článkom 9 zákona z dňa 28. Septembra 1991 o lesoch. Od 1. januára 2003 boli nariadenia obsiahnuté v zákone o lesoch nahradené samostatným zákonom o dani z lesov (Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym). Výnosy z tejto dane predstavujú príjmy obcí. Poplatníkmi tejto dane sú fyzické osoby, právnické osoby a organizačné jednotky bez právnej subjektivity, ktorí sú: vlastníkami lesov, držiteľmi lesov, užívateľmi lesov, držiteľmi lesov, ktoré sú vo vlastníctve štátnej pokladnice alebo miestnej samosprávy. Zdaňovanie lesov sa vzťahuje na lesy s výnimkou lesov využívaných na vykonávanie iných ekonomických činností, ako sú lesnícke činnosti. Lesy v zmysle zákona sú rozdelené na lesné pozemky (Ls) a na zalesnené a krovinaté pozemky (Lz). Dani z lesov podliehajú iba lesné pozemky správne zaradené do registra pozemkov a budov využívané na lesnícke činnosti. Za lesnícke činnosti sa považuje správa a ochrana lesov, údržba a rozširovanie lesných zdrojov, obhospodarovanie zvery, ťažba a predaj dreva, predaj živice, vianočných stromčekov, kaprov, kôry, ihličia, zvierat a plodín. [2]

Od lesnej dane sú oslobodené lesy, ktoré majú stromy vo veku do 40 rokov alebo ktoré sú zapísané do registra pamiatok alebo ktoré predstavujú ekologickú pôdu. Od roku 2019 zákonodarca rozhodol zaviesť pravidlo, podľa ktorého sa lesné pozemky, cez ktoré prechádzajú zariadenia na dodávku pary, plynu, elektriny a telekomunikácií automaticky považujú za pozemky na vykonávanie podnikateľskej činnosti, a preto sa od dane lesnej oslobodzujú. Tieto siete však musia byť súčasťou podniku, ktorý vykonáva takéto činnosti v oblasti prenosu a distribúcie pary, plynu, elektriny a telekomunikácií. Od dane z lesov sú oslobodené aj vysoké školy, stredné školy a vojenské školy, vedecké inštitúcie Poľskej akadémie vied, prevádzkovanie chránených dielní alebo závodov s odbornou činnosťou pre lesy, jednotky výskumu a vývoja.

Základom dane je povrch lesa vyjadrený v hektároch, ktorý vyplýva z registra pozemkov a budov. Lesná daň z 1 ha za daňový rok je peňažným ekvivalentom $0,220 \text{ m}^3$ dreva vypočítaného podľa priemernej predajnej ceny dreva, ktorú získali lesné inšpektoráty za prvé tri štvrtroky roku, ktorý predchádza daňovému roku. Do tejto ceny sa nezapočítava výška dane z pridanej hodnoty. Priemerná predajná cena dreva vypočítaná podľa priemernej ceny dreva získaného v lesných okresoch za prvé tri štvrtroky roku 2019 bola vo výške 194,24 PLN za 1 m^3 . Daň z lesov pre rok 2020 je vo výške 42,73 PLN na 1 ha. Sadzba dane v prípade lesov zahrnutých do prírodných

rezervácií a národných parkov sa znižuje o 50 %. Daňová povinnosť za lesnú daň vzniká od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom nastali okolnosti odôvodňujúce vznik tejto povinnosti. Daňová povinnosť zaniká posledným dňom mesiaca, v ktorom zanikli okolnosti odôvodňujúce daňovú povinnosť. Ak daňová povinnosť vznikla alebo zanikla počas daňového roka, lesná daň za tento rok sa určuje úmerne k počtu mesiacov v roku. Daňovým orgánom, ktorý spravuje lesnú daň je obecny úrad. Fyzické osoby sú povinné predložiť daňové priznanie do 14. dní odo dňa, keď nastali okolnosti zakladajúce vznik, zmenu, alebo zánik daňovej povinnosti. Daň je splatná v splátkach úmerných trvaníu daňovej povinnosti do 15. marca, 15. mája, 15. septembra a 15. novembra. [23]

4 Praktická aplikácia a komparácia majetkových daní v Českej republike a v Poľskej republike

Ako už bolo uvedené v kapitole 3, majetkové dane sú v Poľskej republike typom miestnych daní, ktoré tvoria príjem rozpočtov miestnych samospráv. Každá obec či mesto má právomoc stanovovať sadzby miestnych daní či určiť okruh oslobodení od tejto dane. V Českej republike existuje iba obmedzená možnosť ovplyvnenia výšky dane v rámci majetkových daní, a to u dane z nehnuteľných vecí prostredníctvom koeficientov, kedy obce môžu zaviesť miestny koeficient, prípadne zmeniť kategóriu koeficientu podľa počtu obyvateľov alebo zaviesť koeficient vo výške 1,5. Keďže existuje určitá právomoc miestnej samosprávy ovplyvňovať výšku dane či už v Poľsku alebo v Českej republike, praktický výpočet majetkových daní podľa poľskej aj podľa českej legislatívy sme vykonali na modelových mestách – v prípade Českej republiky to bolo mesto Hlučín a v prípade Poľskej republiky mesto Luboń.

Hlučín je mesto, ktoré sa nachádza v okrese Opava v Moravskosliezskom kraji. Rozprestiera sa na rozlohe 2 113 ha a podľa údajov Českého štatistického úradu bolo v ňom evidovaných k 1.1. 2019 13 953 obyvateľov. Podľa počtu obyvateľov tomuto mestu náleží koeficient vo výške 2. Mesto však znížilo obecne záväznou vyhláškou koeficient z 2 na 1,4 pre Bobrovníky a Darkovičky. Mesto nestanovilo koeficient 1,5, ktorý sa uplatňuje na budovy pre rodinnú rekreáciu, garáže a zdaniteľné stavby a jednotky určené na podnikanie a nestanovilo ani miestny koeficient vo výške 2, 3, 4 alebo 5.

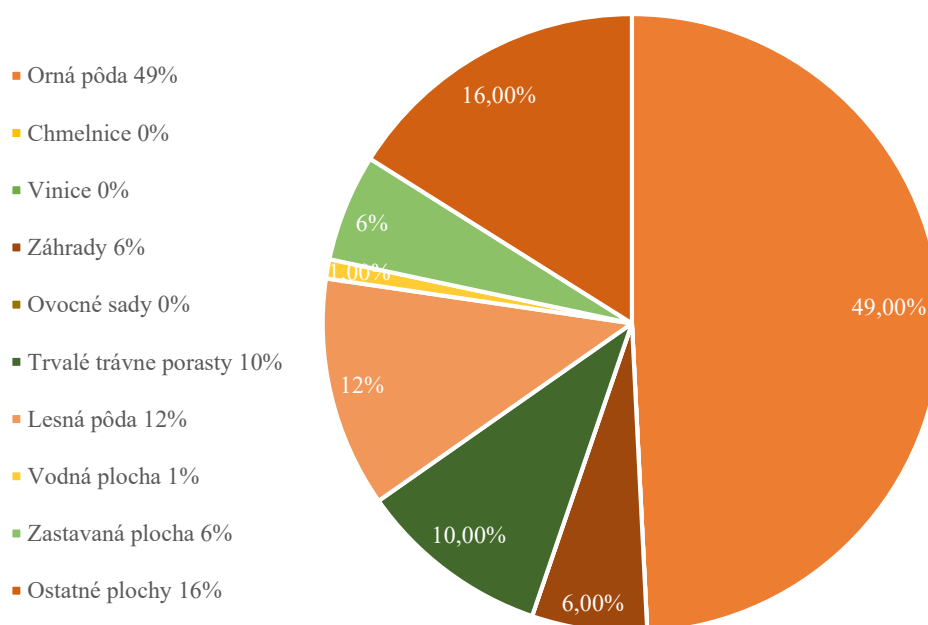
Graf 4.1 znázorňuje percentuálne zastúpenie jednotlivých druhov pozemkov v meste Hlučín.

Najväčší podiel z celkovej výmery mesta Hlučín zaberá orná pôda, a to až 49 %, zastavaná plocha zaberá iba 6 % z celkovej výmery mesta. [12]

Graf 4.1 – Podiel jednotlivých druhov pozemkov v meste Hlučín

Podiel jednotlivých druhov pozemkov v meste Hlučín

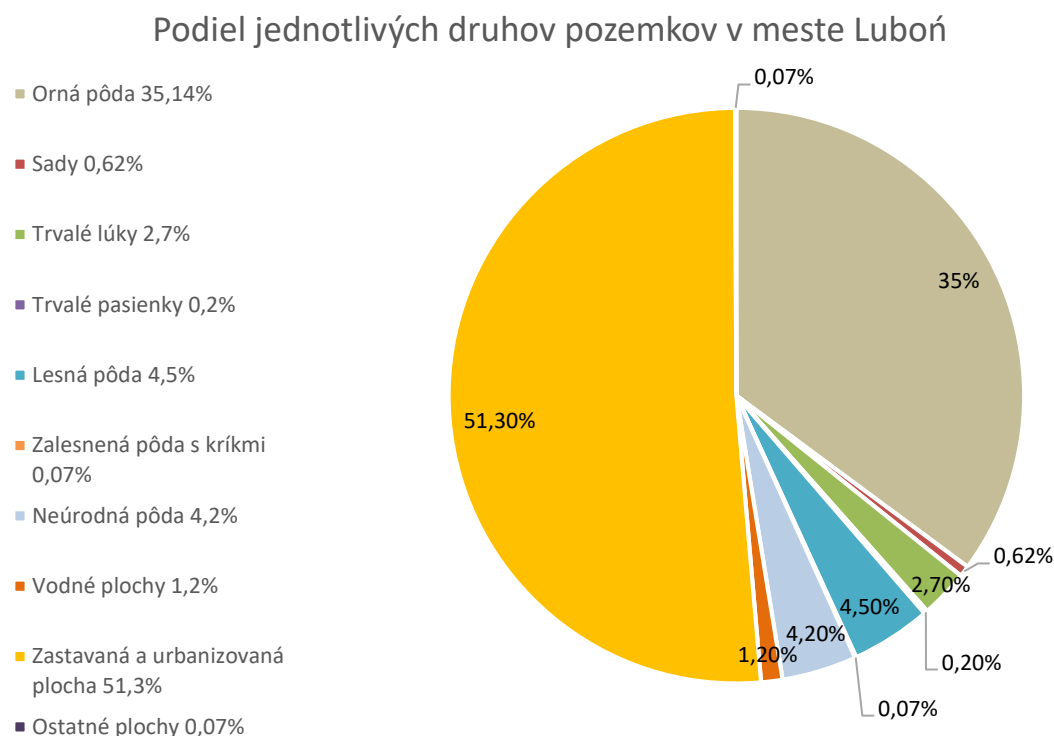

Zdroj: Územné analytické podklady ČSÚ

Mesto Luboń leží v centrálnej časti Veľkopol'ského vojvodstva v Poznańskom okrese. Podľa Hlavného štatistického úradu (Główny Urząd Statystyczny) sa mesto Luboń rozprestiera na rozlohe o veľkosti 1 351 ha a k 1. 1. 2019 bolo v ňom evidovaných 31 783 obyvateľov. Luboń má pomerne veľký počet obyvateľov, v porovnaní s malou rozlohou, na ktorej sa rozprestiera, a preto je na zozname sto najľudnatejších miest Poľska.

V nasledujúcom grafe môžeme vidieť, že v meste Luboń prevažuje zastavaná plocha, ktorá tvorí až 51,3 % celkovej výmery mesta, nasleduje orná pôda s podielom 35,14 %.

Graf 4.2 – Podiel jednotlivých druhov pozemkov v meste Luboń

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Ďalšia časť práce je zameraná na výpočet a porovnanie daňovej povinnosti vyplývajúcej z vlastníctva vybraných nehnuteľných vecí a z nákupu nehnuteľnej veci podľa českej a poľskej legislatívy.

Modelový príklad

Poplatník je majiteľom rodinného domu, okrem toho vlastní ornú pôdu, hospodársky les, pozemok slúžiaci na podnikanie v oblasti priemyslu, ktorého súčasťou je budova a inžinierska stavba a ďalej uskutočnil nákup obytného domu. Pre účely zostavenia a podania daňového priznania predpokladáme, že došlo k zmene okolností rozhodných pre stanovenie dane a poplatníkovi tak vznikla povinnosť podať daňové priznanie. U každej nehnuteľnosti je uvedená tabuľka na porovnanie českej a poľskej legislatívy a tiež výpočet daňovej povinnosti. Predpokladáme, že nehnuteľnosti sa nachádzajú v Českej republike v meste Hlučín a v Poľsku v meste Luboń. Výpočet podľa poľskej právnej úpravy je uvedený v poľskej mene a na prepočet sme použili kurz Českej národnej banky zo dňa 21. 2. 2020, keď 1 PLN bolo 5, 850 Kč.

4.1 Zdanenie ornej pôdy

Poplatníci v Poľsku, ktorí vlastnia ornú pôdu a vykonávajú na nej poľnohospodársku činnosť, platia poľnohospodársku daň. Ak by však túto pôdu používali na inú ako poľnohospodársku činnosť, bola by predmetom dane z nehnuteľných vecí. V Českej republike zdanenie ornej pôdy spadá pod daň z pozemkov. Správcom tejto dane je v Českej republike finančný úrad a výnos z nej putuje do rozpočtu obce, ale v Poľsku je správcom dane samotná obec. Sadzba dane v Českej republike je stanovená percentuálne, zatiaľ čo v Poľsku je ako peňažný ekvivalent 5 metrákov žita/1 ha. Rozdiel je aj v termíne na podanie daňového priznania. Kým v Česku sa berie v úvahu stav platný k 1. 1. daného roka a daňové priznanie sa podáva do 31. 1. zdaňovacieho obdobia, v Poľsku sa prihliada k zmenám počas roku a daňové priznanie sa podáva do 14. dní od vzniku, zmeny alebo zániku daňovej povinnosti.

Tab. 4. 1 – Komparácia vybraných daňových prvkov v prípade vlastníctva ornej pôdy v Česku a v Poľsku

Orná pôda		
Štát	Česká republika	Poľská republika
Druh dane	Daň z pozemkov	Poľnohospodárska daň
Správca dane	Finančný úrad	Obec
Príjem do rozpočtu	Obce	Obce
Základ dane	Výmera v m^2 x priemerná ceny ornej pôdy ⁶	Výmera v ha x prevodný koeficient
Sadzba dane	0, 75 %	292,30 PLN/1 prevedený ha
Termín podania daňového priznania	Do 31. 1. zdaňovacieho obdobia	Do 14 dní od vzniku, zmeny, zániku daňovej povinnosti

Zdroj: Vlastné spracovanie

Poplatník je vlastníkom ornej pôdy, ktorá sa nachádza v okrajovej časti mesta. Celková výmera ornej pôdy je 1 200 m^2 . Priemerná základná cena poľnohospodárskych pozemkov pre lokalitu Hlučín je stanovená na 6, 30 Kč. Podľa vyhlášky⁷ orná pôda v

⁶ Priemerná ceny pôdy stanovená na základe Vyhlášky č. 298/2014 Sb. o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků

⁷ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie zaliczenia gmin oraz miast do jednego z czterech okręgów podatkowych.

meste Luboň patrí do daňového okresu I. Kvalita ornej pôdy je stanovená na úroveň IIIa-dobrá. Prevodný koeficient 1,65 pre ornú pôdu nachádzajúcu sa v daňovom okrese I, s kvalitou pôdy IIIa je stanovený na základe Tab. 3.12 – Prevodné koeficienty. Mesto Luboň ďalej uvádza, že pre výpočet poľnohospodárskej dane sa používajú zákonom stanovené sadzby.

Tab. 4.2 – Komparácia výpočtu daňovej povinnosti v prípade vlastníctva ornej pôdy v Česku a v Poľsku

Orná pôda		
Mesto	Hlučín	Luboň
Výmera	1 200 m ²	0,12 ha
Základ dane	$1\,200 \cdot 6,30 = 7\,560$	$0,12 \cdot 1,65 = 0,198$
Sadzba dane	0,75%	292,30 PLN
Výpočet dane	$7\,560 \cdot 0,0075 = 56,7$	$0,198 \cdot 292,30 = 57,8754$
Výsledná daň	57 Kč	58 PLN
Prevod na Kč	57 Kč	339 Kč

Zdroj: Vlastné spracovanie

Ako môžeme vidieť v tabuľke 4.2, daňová povinnosť je niekoľko násobne vyššia v Poľsku. Ak by však orná pôda patrila do nižšej kategórie kvality alebo do iného daňového okresu, daňová povinnosť by bola nižšia.

4.2 Zdanenie hospodárskeho lesa

Obdobne ako u poľnohospodárskej dane je tomu aj u lesnej dane. Lesná daň sa v Poľsku vzťahuje na lesné pozemky, ktoré sú v katastri nehnuteľností evidované ako lesné pozemky (Ls) a ktoré sú používané iba na činnosti lesného hospodárstva. Ak sa lesný pozemok používa na inú činnosť, stane sa predmetom dane z nehnuteľných vecí. V Českej republike je hospodársky les predmetom dane z pozemkov. Správcom dane v Česku je finančný úrad, avšak výnos z dane je príjmom obce. V Poľsku je správcom dane samotná obec. Základom dane v Poľsku je výmera lesa v ha. V Česku je táto výmera stanovená v m², pričom je potrebné ešte túto výmeru vynásobiť čiastkou 3,80 Kč, aby sme získali základ dane. Sadzba dane v Česku je stanovená percentuálne, zatiaľ čo v Poľsku je stanovená ako peňažný ekvivalent 0,220 m³ dreva vypočítaného podľa

priemernej predajnej ceny dreva. Termín na podanie daňového priznania je zhodný ako v predchádzajúcom prípade.

Tab. 4. 3 - Komparácia vybraných daňových prvkov v prípade vlastníctva hospodárskeho lesa v Česku a v Poľsku

Hospodársky les		
Štát	Česká republika	Poľská republika
Druh dane	Daň z pozemkov	Lesná daň
Správca dane	Finančný úrad	Obec
Príjem do rozpočtu	Obce	Obce
Základ dane	Výmera v m^2 . 3, 80 Kč	Výmera lesa v ha
Sadzba dane	0, 25 %	42, 73 PLN/1 ha
Termín podania daňového priznania	Do 31. 1. zdaňovacieho obdobia	Do 14 dní od vzniku, zmeny, zániku daňovej povinnosti

Zdroj: Vlastné spracovanie

Výmera hospodárskeho lesa, ktorý vlastní poplatník predstavuje 22 312 m^2 . Mesto Luboň stanovilo, že pri výpočte lesnej dane sa používa zákonom stanovená sadzba.

Tab. 4. 4 – Komparácia výpočtu daňovej povinnosti v prípade vlastníctva hospodárskeho lesa v Česku a v Poľsku

Hospodársky les		
Mesto	Hlučín	Luboň
Výmera	22 312 m^2	2, 2312 ha
Základ dane	$22\,312 \cdot 3,80 = 84\,785,6$ $= 84\,786$	2, 2312 ha
Sadzba dane	0, 25 %	42, 73 PLN/1 ha
Výpočet dane	$84\,786 \cdot 0,0025 = 211,965$	$2,2312 \cdot 42,73 = 95,339176$
Výsledná daň	212 Kč	95 PLN
Prevod na Kč	212 Kč	556 Kč

Zdroj: Vlastné spracovanie

Ako môžeme vidieť v tabuľke 4.4, daňová povinnosť je aj pri vlastníctve hospodárskeho lesa v Poľsku viac ako dvojnásobná než v Česku.

4.3 Zdanenie pozemku slúžiaceho na podnikanie v oblasti priemyslu, ktorého súčasťou je budova a inžinierska stavba

Pozemok slúžiaci na podnikanie v Česku aj v Poľsku je zdanený daňou z nehnuteľných vecí, v Česku konkrétne daňou z pozemkov. V Poľsku sa daň z nehnuteľných vecí nerozdeľuje na dve samostatné dane - daň z pozemkov a daň zo stavieb a jednotiek, tak ako je tomu v Českej republike. Predmetom poľskej dane z nehnuteľných vecí sú pozemky, budovy a stavby. V oboch prípadoch dane tvoria príjem rozpočtov miestnych samospráv, avšak v Českej republike je správcom dane finančný úrad. Základ dane v oboch krajinách je stanovený rovnakým spôsobom, a to výmerou v m^2 a aj sadzba dane je stanovená v peňažných jednotkách v Poľsku aj v Česku. Daňové priznanie v Poľsku sa podáva do 14 dní od vzniku, zmeny alebo zániku daňovej povinnosti.

Tab. 4. 5. – Komparácia vybraných daňových prvkov v prípade vlastníctva pozemku používaného v priemysle v Česku a v Poľsku

Pozemok slúžiaci na podnikanie v oblasti priemyslu		
Štát	Česká republika	Poľská republika
Druh dane	Daň z pozemkov	Daň z nehnuteľných vecí
Správca dane	Finančný úrad	Obec
Príjem do rozpočtu	Obce	Obce
Základ dane	Výmera v m^2	Výmera v m^2
Sadzba dane	5 Kč/1 m^2	0,95 PLN/1 m^2
Termín podania daňového priznania	Do 31. 1. zdaňovacieho obdobia	Do 14 dní od vzniku, zmeny, zániku daňovej povinnosti

Zdroj: Vlastné spracovanie

Čo sa týka budovy používanej na podnikanie, najväčším rozdielom je vymedzenie základu dane. V Česku je základom dane zastavaná plocha v m^2 , ktorou je plocha podlažia, respektíve plocha stavby, ktorá je v kontakte s terénom. Do zastavanej plochy domu sa však počíta aj kolmý priemet ďalších podlaží, ak sú odlišné oproti prízemiu. Do

zastavanej plochy nepatria napríklad balkóny, terasy alebo prečnievajúce strešné konštrukcie. V Poľsku je základ dane stanovený ako úžitková plocha, ktorá sa meria pozdĺž vnútornej dĺžky stien a zahŕňa miestnosti domu akými je kuchyňa, spálňa, obývací izba, kúpeľňa, toaleta, chodby, pivnice, balkóny a podkrovia. Súčasťou úžitkovej plochy nie sú stĺpy, šachty, komíny. Sadzby dane sú v oboch krajinách stanové rovnakým spôsobom, a to v peňažných jednotkách. Termín podania daňového priznania zostáva nezmenený, tak ako v predchádzajúcich prípadoch.

Tab. 4.6 – Komparácia vybraných daňových prvkov v prípade vlastníctva budovy používanej na podnikanie v priemysle v Česku a v Poľsku

Budova určená na podnikanie v priemysle		
Štát	Česká republika	Poľská republika
Druh dane	Daň zo stavieb a jednotiek	Daň z nehnuteľných vecí
Správca dane	Finančný úrad	Obec
Príjem do rozpočtu	Obce	Obce
Základ dane	Zastavaná plocha v m^2	Úžitná plocha
Sadzba dane	10 Kč/1 m^2	23, 90 PLN/1 m^2
Termín podania daňového priznania	Do 31. 1. zdaňovacieho obdobia	Do 14 dní od vzniku, zmeny, zániku daňovej povinnosti

Zdroj: Vlastné spracovanie

Najväčší rozdiel sme spozorovali pri stavbách určených na podnikanie, kedy máme na mysli stavbu (budowla) podľa poľského stavebného zákona (USTAWA z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane). V Poľsku je za stavbu považovaná stavebná konštrukcia, ktorá nie je budovou ani malým architektonickým objektom. Jedná sa napríklad o železničné trate, inžinierske siete, voľné stojace stožiare, reklamné tabule pevne spojené so zemou, priemyselné komíny a iné. V Poľsku sa na takéto stavby uplatní zdanenie daňou z nehnuteľných vecí, iba ak sú používané na podnikanie. Ak by sme chceli v Poľsku zdaňovať napríklad domy či byty, budú patriť do kategórie budov (budynki). Český stavebný zákon (Zákon 183/2006 o územním plánování a stavebním řádu) považuje za stavbu všetky byty, domy alebo iné projekty, na ktoré je potrebné vykonávať montážno technologickú činnosť a je jedno, aké sa použili postupy, materiály alebo výrobky.

Veľký rozdiel nastáva pri stanovení základu dane. V Česku je základ dane stanovený ako výmera zastavanej plochy v m^2 , avšak v Poľsku je základom dane vstupná cena stavby bez odpočítania odpisov. Toto rozdielne stanovenie základov dane spôsobí, že výsledná daňová povinnosť bude veľmi odlišná. Ďalším rozdielom je, že sadzba dane v Poľsku je stanovená percentuálne.

Tab. 4.7 – Komparácia vybraných daňových prvkov v prípade vlastníctva inžinierskej stavby používanej v priemysle v Česku a v Poľsku

Inžinierska stavba-priemyselný komín		
Štát	Česká republika	Poľská republika
Druh dane	Daň zo stavieb a jednotiek	Daň z nehnuteľných vecí
Správca dane	Finančný úrad	Obec
Príjem do rozpočtu	Obce	Obce
Základ dane	Zastavaná plocha v m^2	Vstupná cena
Sadzba dane	10 Kč/1 m^2	2 %
Termín podania daňového priznania	Do 31. 1. zdaňovacieho obdobia	Do 14 dní od vzniku, zmeny, zániku daňovej povinnosti

Zdroj: Vlastné spracovanie

Po teoretickej komparácii vybraných daňových prvkov v prípade vlastníctva pozemku, budovy a inžinierskej stavby, ktoré sú používané na podnikanie, sa presunieme na praktické výpočty.

Predmetom dane je pozemok, ktorý slúži na podnikateľskú činnosť, týkajúcu sa priemyslu. Celková výmera pozemku je 1 715 m^2 . Súčasťou pozemku je budova, používaná na podnikanie s výmerou zastavanej plochy 300 m^2 a aj inžinierska stavba-priemyselný komín s výmerou zastavanej plochy 15 m^2 . Úžitková plocha budovy je 280 m^2 . Vstupná cena inžinierskej stavby činí 600 000 PLN. Mesto Luboň rozhodlo v uznesení⁸, že pre pozemky a budovy slúžiace na podnikanie bude používať zákonnú sadzbu dane.

⁸ UCHWAŁA NR XVI/123/2019 RADY MIASTA LUBOŃ z dnia 28 listopada 2019 r.

Tab. 4. 8 Komparácia výpočtu daňovej povinnosti v prípade vlastníctva pozemku používaného na podnikanie v priemysle v Česku a v Poľsku

Pozemok slúžiaci na podnikanie v oblasti priemyslu		
Mesto	Hlučín	Luboń
Výmera	1 400 m ²	1 400 m ²
Základ dane	1 400 m ²	1 400 m ²
Sadzba dane	5 Kč/1 m ²	0,95 PLN/1 m ²
Výpočet dane	1 400 . 5 = 7 000	1 400 . 0, 95 = 1 330
Výsledná daň	7 000 Kč	1 330 PLN
Prevod na Kč	7 000 Kč	7 781 Kč

Zdroj: Vlastné spracovanie

Ako môžeme vidieť v tabuľke 4.8, daňová povinnosť týkajúca sa pozemku na podnikanie v Poľsku sa približuje výslednej daňovej povinnosti v Česku.

Tab. 4. 9 – Komparácia výpočtu daňovej povinnosti v prípade vlastníctva budovy používanej v priemysle v Česku a v Poľsku

Budova určená na podnikanie v priemysle		
Mesto	Hlučín	Luboń
Výmera	300 m ²	300 m ²
Základ dane	300 m ²	280 m ²
Sadzba dane	10 Kč/1 m ²	23, 90 PLN/1 m ²
Výpočet dane	300 . 10 = 3 000	280 . 23, 90 = 6 692
Výsledná daň	3 000 Kč	6 692 PLN
Prevod na Kč	3 000 Kč	39 148 Kč

Zdroj: Vlastné spracovanie

Budovy na podnikanie sú v Poľsku zaťažené veľmi vysokou daňou v porovnaní s Českom. Sadzba dane v Poľsku činí 23, 90 PLN za 1 m², čo po prepočte na české koruny predstavuje približne 139, 8 Kč na 1m². Česká sadzba dane vo výške 10 Kč/m² netvorí ani desatinu poľskej, čo vo výsledku spôsobuje viac ako desaťnásobný rozdiel

Tab. 4.10 – Komparácia výpočtu daňovej povinnosti v prípade vlastníctva inžinierskej stavby používanej v priemysle v Česku a v Poľsku

Inžinierska stavba – priemyselný komín		
Mesto	Hlučín	Luboń
Výmera	15 m ²	15 m ²
Základ dane	15 m ²	600 000 PLN
Sadzba dane	10 Kč/1 m ²	2 %
Výpočet dane	15 · 10 = 150	600 000 · 0,02 = 12 000
Výsledná daň	150 Kč	12 000 PLN
Prevod na Kč	150 Kč	70 200 Kč

Zdroj: Vlastné spracovanie

Výsledok daňovej povinnosti u inžinierskej stavby v Poľsku by mohol zaskočiť nejedného podnikateľa. Zdanenie priemyselného komína vychádza z odlišného základu dane, ktorým je vstupná cena priemyselného komína, bez odpočítania odpisov. Keby sme v každom roku odpočítali výšku odpisov a následne počítali daň, dochádzalo by k zníženiu dane. V prípade, že by sa priemyselný komín neodpisoval, základom dane by bola jeho trhovú cenu. Výsledok daňovej povinnosti preto nezávisí od rozlohy, ale od vstupnej ceny stavby, ktorá sa môže pohybovať v miliónoch českých korún.

4.4 Zdanenie obytného domu

V tomto prípade je opäť najväčším rozdielom stanovenie základu dane. Pre Českú republiku je základ dane stanovený ako výmera zastavanej plochy v m², zatiaľ čo v Poľsku ako výmera úžitkovej plochy. Pripomenieme, že zastavaná plocha je plocha podlažia, respektíve plocha stavby, ktorá je v kontakte s terénom a úžitková plocha je plocha, ktorá sa meria pozdĺž vnútornej dĺžky stien a zahŕňa miestnosti domu ako je kuchyňa, spálňa, obývací izba, kúpeľňa, toaleta, chodby, pivnice, balkóny a podkrovia. Súčasťou úžitkovej plochy nie sú stĺpy, šachty, komíny. Sadzby dane sú stanovené v oboch prípadoch rovnako, a to v peňažných jednotkách.

Tab. 4. 11 – Komparácia vybraných daňových prvkov v prípade vlastníctva budovy obytného domu v Česku a v Poľsku

Budova obytného domu		
Štát	Česká republika	Poľská republika
Druh dane	Daň zo stavieb a jednotiek	Daň z nehnuteľných vecí
Správca dane	Finančný úrad	Obec
Príjem do rozpočtu	Obce	Obce
Základ dane	Zastavaná plocha v m^2	Úžitková plocha v m^2
Sadzba dane	2 Kč/1 m^2	0,81 PLN/1 m^2
Termín podania daňového priznania	Do 31. 1. zdaňovacieho obdobia	Do 14 dní od vzniku, zmeny, zániku daňovej povinnosti

Zdroj: Vlastné spracovanie

Poplatník vlastní budovu obytného domu a výmera zastavanej plochy tohto domu je 80 m^2 . Obytný dom má dve nadzemné podlažia. Veľkosť druhého nadzemného podlažia presahuje dve tretiny zastavanej plochy. Celková úžitková plocha je 150 m^2 . Výška podlažia je viac ako 2, 2 m. Ako už bolo spomenuté, mesto Hlučín uplatňuje koeficient podľa počtu obyvateľov vo výške 2. Mesto Luboń vo svojom uznesení⁹ stanovilo sadzbu dane pre obytné budovy vo výške 0, 78 PLN/ m^2 a teda došlo k zníženiu oproti zákonnej sadzbe.

⁹ UCHWAŁA NR XVI/123/2019 RADY MIASTA LUBOŃ z dnia 28 listopada 2019 r.

Tab. 4.12 – Komparácia výpočtu daňovej povinnosti v prípade vlastníctva budovy obytného domu v Česku a v Poľsku

Budova obytného domu		
Mesto	Hlučín	Luboń
Základ dane	80 m ²	150 m ²
Sadzba dane	2 Kč	0, 78 PLN/1 m ²
Zvýšená sadzba dane	2, 75 Kč	-
Uplatnenie koeficientu 2	2, 75 . 2	-
Výsledná sadzba dane	5, 5	-
Výpočet dane	80 . 5, 5 = 440 Kč	150 . 0, 78 = 117
Výsledná daň	440 Kč	117 PLN
Prevod na Kč	440 Kč	684 Kč

Zdroj: Vlastné spracovanie

Výsledná daňová povinnosť v tomto príklade je opäť odlišná. Táto odlišnosť je spôsobená najmä rozdielom v stanovení základu dane. Pri porovnaní sadzieb dane je zrejmé, že sadzba dane v Poľsku, konkrétne v meste Luboń, pre obytné budovy je znova vyššia oproti Česku, a to približne 4, 6 Kč /1 m².

4.5 Zdanenie nákupu rodinného domu

Nákup rodinného domu v Českej republike je predmetom dane z nadobudnutia nehnuteľných vecí. V Poľsku je takýto nákup predmetom dane z občianskoprávných transakcií. Výnos dane z nadobudnutia nehnuteľných vecí je príjmom štátneho rozpočtu, kdežto v Poľsku výnos dane z občianskoprávných transakcií je príjmom obcí. V Českej republike je základom dane nadobúdacia hodnota, ktorá sa zníži o uznateľné výdavky. V Poľsku je základom dane trhovú cenu, ktorá sa určuje na základe priemerných cien používaných pri obchodovaní s položkami toho istého druhu, berúc do úvahy ich umiestnenie, stav a stupeň použitia v deň uskutočnenia tejto transakcie bez odpočtu nákladov. Sadzba dane v Česku je stanovená na 4 % a v Poľsku na 2 %. V českej republike je nadobúdateľ povinný podať daňové priznanie do konca 3. kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom bol v katastri nehnuteľností vykonaný vklad, alebo do konca 3. kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci. V Poľsku sa daňové priznanie podáva do 14 dní od vzniku daňovej povinnosti.

Tab. 4. 13 – Komparácia vybraných daňových prvkov v prípade nákupu rodinného domu v Česku a v Poľsku

Nákup rodinného domu		
Štát	Česká republika	Poľská republika
Druh dane	Daň z nadobudnutia nehnuteľných vecí	Daň z občianskoprávných transakcií
Správca dane	Finančný úrad	Obec
Príjem do rozpočtu	Štátneho	Obce
Základ dane	Nadobúdajúca hodnota znížená o uznateľný výdaj	Tržná cena
Sadzba dane	4 %	2 %
Termín podania daňového priznania	Do konca 3. kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci v ktorom bol v katastri nehnuteľností vykonaný vklad, alebo, v ktorom došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci.	Do 14 dní od dátumu vzniku daňovej povinnosti

Zdroj: Vlastné spracovanie

Poplatník kúpil rodinný dom, zjednaná kúpna cena domu bola 3 000 000 Kč. Znalecký posudok, k tejto nehnuteľnej veci bol stanovený na 3 200 000 Kč a vypracovanie posudku stálo 5 000 Kč. Trhová cena nehnuteľnosti bola stanovená na 528 570 PLN (3 100 000 Kč). Trhová cena je akýmsi predpokladom, za ktorý sa nehnuteľnosť predá. Znalecký posudok neslúži na určenie trhovej ceny nehnuteľnosti, slúži len na posúdenie hodnoty nehnuteľnosti ako takej, pretože hodnota nehnuteľnosti a jej trhová cena sa môžu líšiť. Kúpnu cenou je čiastka, ktorá je uvedená v kúpnej zmluve a za ktorú sa nehnuteľnosť skutočne kúpila.

Tab. 4. 14 – Stanovenie základu dane

Zjednaná cena (ZC)	3 000 000 Kč
Zistená cena	3 200 000 Kč
Porovnávacia daňová hodnota (PDH)	$0,75 \cdot 3\,200\,000 = 2\,400\,000$ Kč
Porovnanie ZC a PDH	$3\,000\,000 > 2\,400\,000$
Základ dane	3 000 000 Kč
Uznateľný výdaj	5 000 Kč
Základ dane	2 995 000 Kč

Zdroj: Vlastné spracovanie

Základom dane z nadobudnutia nehnuteľných vecí je nadobúdacia hodnota znížená o uznateľné výdavky. Porovnávaciu daňovú hodnotu sme vypočítali ako 75 % z ceny zistenej, ktorá činila 3 200 000 Kč. Následne sme porovnali zjednanú cenu (3 000 000 Kč) a porovnávaciu daňovú hodnotu (2 400 000 Kč). Nadobúdacou hodnotou sa stala zjednaná cena, pretože je vyššia, ako porovnávacia daňová hodnota.

Tab. 4. 15 – Komparácia výpočtu daňovej povinnosti v prípade nákupu rodinného domu v Česku a v Poľsku

Nákup rodinného domu		
Mesto	Hlučín	Luboń
Základ dane	2 995 000 Kč	528 570 PLN
Sadzba dane	4 %	2 %
Výpočet dane	$2\,995\,000 \cdot 0,04 = 119\,800$	$528\,570 \cdot 0,02 = 10\,571$
Výsledná daň	119 800 Kč	10 571 PLN
Prevod na Kč	119 800 Kč	61 840 Kč

Zdroj: Vlastné spracovanie

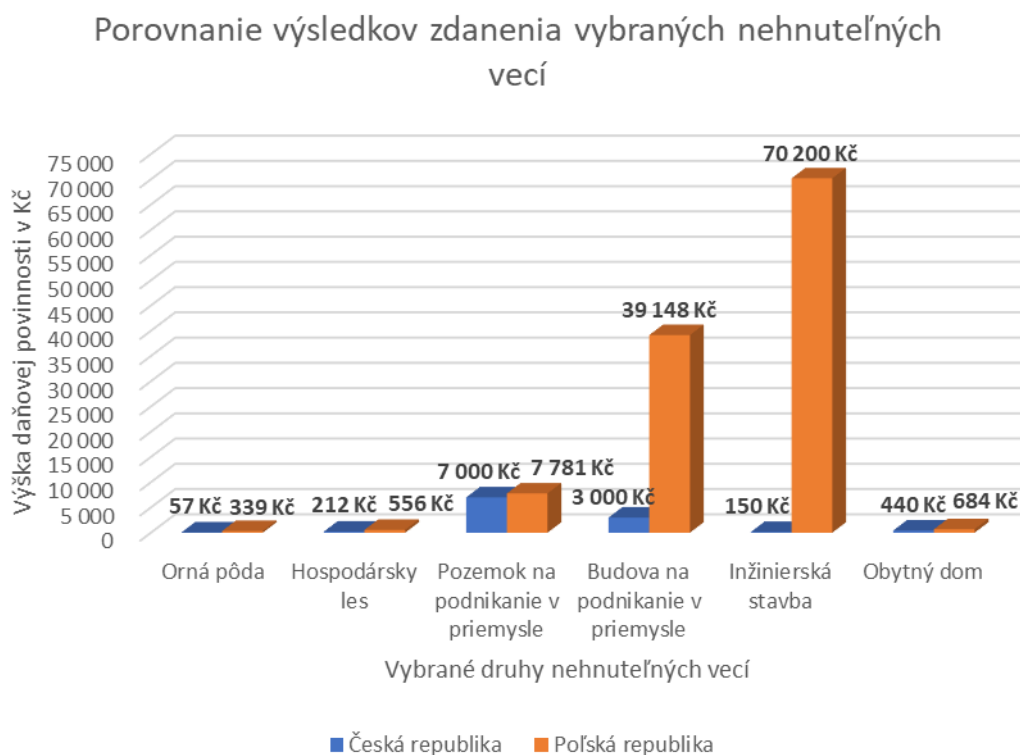
Výsledok daňovej povinnosti je opäť rozdielny. Rozdiel je spôsobený odlišným základom dane. Pre Českú republiku je základom dane nadobúdacia hodnota znížená o uznateľné výdavky a pre Poľsko trhovú hodnotu. Sadzba dane v Česku je raz tak vyššia ako v Poľsku. Ak by bola v Poľsku uplatnená sadzba dane vo výške 4 %, daňová

povinnosť by v Poľsku vychádzala približne 123 000 Kč, čo by sa približovalo daňovej povinnosti vypočítanej podľa českej legislatívy.

4.6 Porovnanie výsledkov

Táto podkapitola slúži na grafické porovnanie výsledkov zdanenia nehnuteľných vecí nachádzajúcich sa v meste Hlučín (CZ) a v meste Poznań (PL) a taktiež na grafické porovnanie nákupu rodinného domu v Českej republike a v Poľskej republike.

Graf 4.3 – Porovnanie výsledkov zdanenia vybraných nehnuteľných vecí

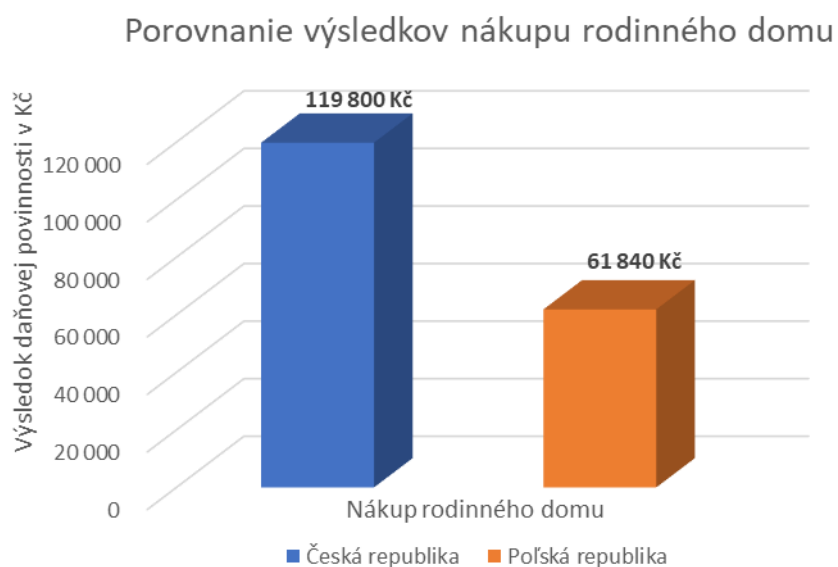
Zdroj: Vlastné spracovanie

Z grafu 4.3 vyplýva, že výsledná daňová povinnosť vo všetkých modelových príkladoch zdanenia nehnuteľných vecí je vyššia v Poľskej republike. Orná pôda sa v Poľsku zdaňuje poľnohospodárskou daňou, ktorá má odlišne stanovený základ dane, a to v prevedených hektároch prostredníctvom prevodného koeficienta. Sadzba dane je stanovená ako peňažný ekvivalent 5 metrákov žita/1 ha a predstavuje 292,30 PLN na 1

prevedený ha. Tieto odlišnosti spôsobujú, že výsledná daňová povinnosť sa líši oproti českej. Hospodársky les sa v Poľsku zdaňuje lesnou daňou, ktorá má podobne ako aj poľnohospodárska daň odlišne stanovený základ dane, a to v hektároch a taktiež odlišne stanovenú sadzbu dane, ktorá je určená ako peňažný ekvivalent 0, 220 m³dreva vypočítaného podľa priemernej predajnej ceny dreva a pre rok 2020 činí 42,73 PLN/1 ha. Výsledná daňová povinnosť za hospodársky les v Poľsku je viac ako o polovicu vyššia než v Českej republike. Čo sa týka nehnuteľných vecí na podnikanie, zdanenie v Poľsku je výrazne vyššie ako v Česku. Výnimku však tvorí zdanenie pozemku na podnikanie, a to z toho dôvodu, že základ dane a sadzba dane v oboch krajinách je stanovená rovnakým spôsobom, a preto tu vzniká malý rozdiel. Najväčší rozdiel nastáva pri budove na podnikanie a inžinierskej stavby. U budovy na podnikanie je základ dane stanovený ako úžitková plocha, čo môže spôsobiť nie malý rozdiel vo výpočte dane. Neúmerne vysoká daň u budovy na podnikanie v Poľsku je však spôsobená vysokou sadzbou dane, ktorá po prepočte na české koruny vychádza približne 139, 8 Kč na 1 m². Česká sadzba dane vo výške 10 Kč/ m² netvorí ani jednu desatinu z poľskej sadzby dane. Daňová povinnosť u inžinierskej stavby v Česku činí iba 150 Kč, zatiaľ čo v Poľsku 70 200 Kč. Tento rozdiel vyplýva z odlišného stanovenia základu dane v Poľsku, kde sa daň počíta zo vstupnej ceny stavby bez odpočítania odpisov. Výsledná daňová povinnosť preto nezáleží na výmere zastavanej plochy inžinierskej stavby, ale na jej vstupnej cene a na odlišne stanovenej sadzbe dane, ktorá predstavuje 2% zo základu dane. Daňová povinnosť u budovy obytného domu v Poľsku je taktiež vyššia, a to kvôli rozdielnemu stanoveniu základu dane a taktiež sadzby dane, ktorá po prevedení na české koruny predstavuje 4,6 Kč/1 m². Pripomenieme, že sadzba dane u obytného domu v Českej republike činí iba 2 Kč/1 m².

Graf 4.4 – Porovnanie výsledkov nákupu rodinného domu

Zdroj: Vlastné spracovanie

Graf 4.4 znázorňuje porovnanie výsledkov daňovej povinnosti pri nákupe rodinného domu. V českej republike je nákup rodinného domu zaťažený daňou z nadobudnutia nehnuteľných vecí a v Poľskej republike daňou z občianskoprávných transakcií. Základom dane pri nákupe rodinného domu u dane z občianskoprávných transakcií je tržová hodnota nehnuteľnosti a sadzba dane je stanovená na 2%. Česká republika so sadzbou dane vo výške 4% patrí medzi krajiny s veľmi vysokým daňovým zaťažením pri transfere nehnuteľných vecí. Ak by sme v Česku predpokladali sadzbu dane rovnakú ako v Poľsku, teda 2%, daňová povinnosť by vychádzala 59 900 Kč a mohli by sme tvrdiť, že zdanenie nákupu rodinného domu v Poľsku aj v Česku by bolo obdobné.

5 Záver

Cieľom tejto diplomovej práce bolo porovnať rozdiely v zdaňovaní majetku v Českej republike a v Poľskej republike. Prostredníctvom teoretickej a praktickej komparácie sme na modelových príkladoch zisťovali odlišnosti pri stanovení základu dane a pri výpočte daňovej povinnosti u jednotlivých druhov nehnuteľných vecí.

V teoretickej časti diplomovej práce sme sa najskôr venovali charakteristike českej daňovej sústavy, kde sme zadefinovali základné prvky dane a následne sme prezentovali jednotlivé dane v členení na priame a nepriame s tým, že sme sa podrobne zamerali na jednotlivé majetkové dane vyberané na území Česka.

Okrem popisu českej daňovej sústavy sme sa tiež v teoretickej časti venovali aj poľskej daňovej sústave a detailne sme charakterizovali všetky majetkové dane v Poľsku, ktoré sú typom miestnych daní.

Získané informácie z teoretickej časti sme následne využili v praktickej časti na modelových príkladoch zdanenia ornej pôdy, hospodárskeho lesa, pozemku na podnikanie, budovy a inžinierskej stavby na podnikanie, budovy obytného domu a taktiež nákupu rodinného domu. V príkladoch sme najskôr zdôraznili hlavné odlišnosti českej a poľskej legislatívy a potom vykonali výpočty. Modelové príklady boli zostavené pre české mesto Hlučín a poľské mesto Luboń, a preto sme sa pri výpočtoch okrem platnej českej a poľskej právnej úpravy riadili aj všeobecne záväznými vyhláškami týchto miest.

Na záver praktickej časti modelových príkladov sme vykonali aj grafické porovnanie výsledkov, z ktorého vyplýva, že zdanenie všetkých vybraných druhov nehnuteľných vecí v poľskom meste Luboń je vyššie ako v Českom meste Hlučín. Veľmi vysoké daňové zaťaženie v Poľsku sa týka hlavne nehnuteľných vecí určených na podnikanie, kde výsledná daňová povinnosť v porovnaní s Českom vyšla až niekoľko desiatok násobne vyššia. Na druhú stranu pri zdanení nákupu rodinného domu v Českej republike by poplatník prispel do štátneho rozpočtu takmer dvojnásobnou výškou dane oproti Poľsku.

Zoznam použitej literatúry

Odborná kniha

- [1] ADAMOWICZ, Katarzyna. *MERITUM Podatki 2019*. 17. wydanie. Warszawa: Wolters Kluwer, 2019. 1784 s. ISBN 9788381603485
- [2] BANASIK, Paweł. *Podatki i opłaty lokalne, podatek leśny, podatek rolny*. Warszawa: INFOR, 2019. 456 s. ISBN 9788381374620
- [3] FALADA, David. *Dějiny daní a poplatků*. Praha: Havlíček Brain Team, 2009. 220 s. ISBN 978-80-87109-15-1.
- [4] FELIS, Paweł a Marcin JAMROŻY. *Podatki i składki w działalności przedsiębiorców*. 3. wydanie. Warszawa: DIFIN, 2019. 366 s. ISBN 9788380858176
- [5] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie: úvod do problematiky*. 2. aktualizované vydání. Praha: ASPI, 2009. Vzdělávání a certifikace účetních. 120 s. ISBN 978-80-7357-423-9.
- [6] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 269 s. ISBN 978-80-7598-165-3.
- [7] NYKIEL, Włodzimierz. *Prawo podatkowe w Polsce*. Warszawa: DIFIN, 2018. 432 s. ISBN 9788380856523
- [8] STYCZYŃSKI, Rafał. *Podatek od czynności cywilnoprawnych, podatek od spadków i darowizn, podatki i opłaty lokalne*. Wrocław: Unimex, 2019. 355 s. ISBN 9788380281172
- [9] ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. 2. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Vzdělávání a certifikace účetních. 126 s. ISBN 978-80-7552-315-0.
- [10] VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2018*. 14. aktualizované vydání. Praha: 1. VOX, 2018. Ekonomie. 403 s. ISBN 978-80-87480-63-2.
- [11] WOLAŃSKI, Robert. *System podatkowy w Polsce*. 4. wydanie. Warszawa: Wolters Kluwer, 2016. 392 s. ISBN 978-83-264-9581-6

Elektronické dokumenty a ostatné

- [12] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Územně analytické podklady ze dne 26. června 2019* [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/csu_a_uzemne_analyticke_podklady
- [13] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR: *Státní rozpočet v kostce 2019* [online]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/vzdelavani/rozpocet-v-kostce>

- [14] Ustawa z dnia 26.07.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych
- [15] Ustawa z dnia 15.02.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych
- [16] Ustawa z dnia 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług
- [17] Ustawa z dnia 6.12.2008 r. o podatku akcyzowym
- [18] Ustawa z dnia 19.11.2009 r. o grach hazardowych
- [19] Ustawa z dnia 12.01.1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych
- [20] Ustawa z dnia 9.09.2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych
- [21] Ustawa z dnia 28.07.1983 r. o podatku od spadków i darowizn
- [22] Ustawa z dnia 15.11.1984 r. o podatku rolnym
- [23] Ustawa z dnia 30.10.2002 r. o podatku leśnym
- [24] Ustawa z dnia 6.07.2016 r. o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych
- [25] Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů
- [26] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
- [27] Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
- [28] Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů
- [29] Zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb. o dani z nabytí nemovitých věcí

Zoznam skratiek

CIT	corporate income tax	Sb.	sbírka
cm^3	centimetre kubické	t	tona
ČSÚ	Český statistický úrad	Tab.	tabuľka
CZ	Česká republika	tis.	tisíc
č.	číslo	VAT	value added tax
DPH	daň z pridanej hodnoty	ZD	základ dane
FO	fyzické osoby	ZC	zjednaná cena
ha	hektár	ZoDP	Zákon o dani z príjmov
HDP	hrubý domáci produkt		
Kč	česká koruna		
Ls	lesný pozemok		
Lz	zalesnený a krovinatý pozemok		
Mld.	miliarda		
m^2	metre štvorcové		
NT	net tonnage		
obr.	obrázok		
odst.	odstavec		
PDH	porovnávacía daňová hodnota		
PIT	personal income tax		
PL	Poľská republika		
PLN	poľský zlotý		
PO	právnické osoby		
r.	rok		
resp.	respektíve		

Prehlásenie o využití výsledkov diplomovej práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 21. 03. 2020

Radka Frolová

.....

Zoznam príloh

Príloha 1 - Daňové priznanie k dani z nehnuteľných vecí